

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KOSS İHTİDASLIK Sıfırt İle Hızlı Öğren

- ! GÖRSEL ANLATIM
- ! VIDEO ANLATIM DESTEĞİ
- ! HÜCRELENDİRİLMİŞ
VIDEO SORU ÇÖZÜMLERİ
- ! KONU TARAMA TESTLERİ
- ! SINAV ODAKLI ANLATIM
- ! GÜNCEL KAPSAMA UYGUNİ

THG
0623413
ZML

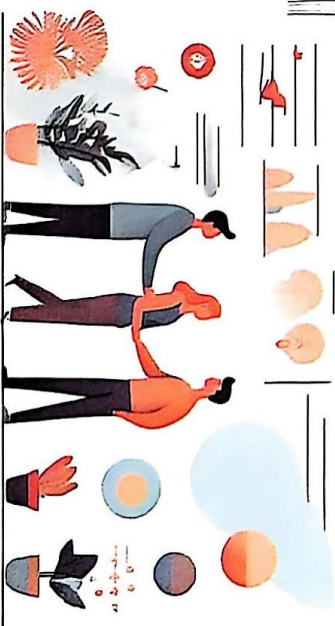
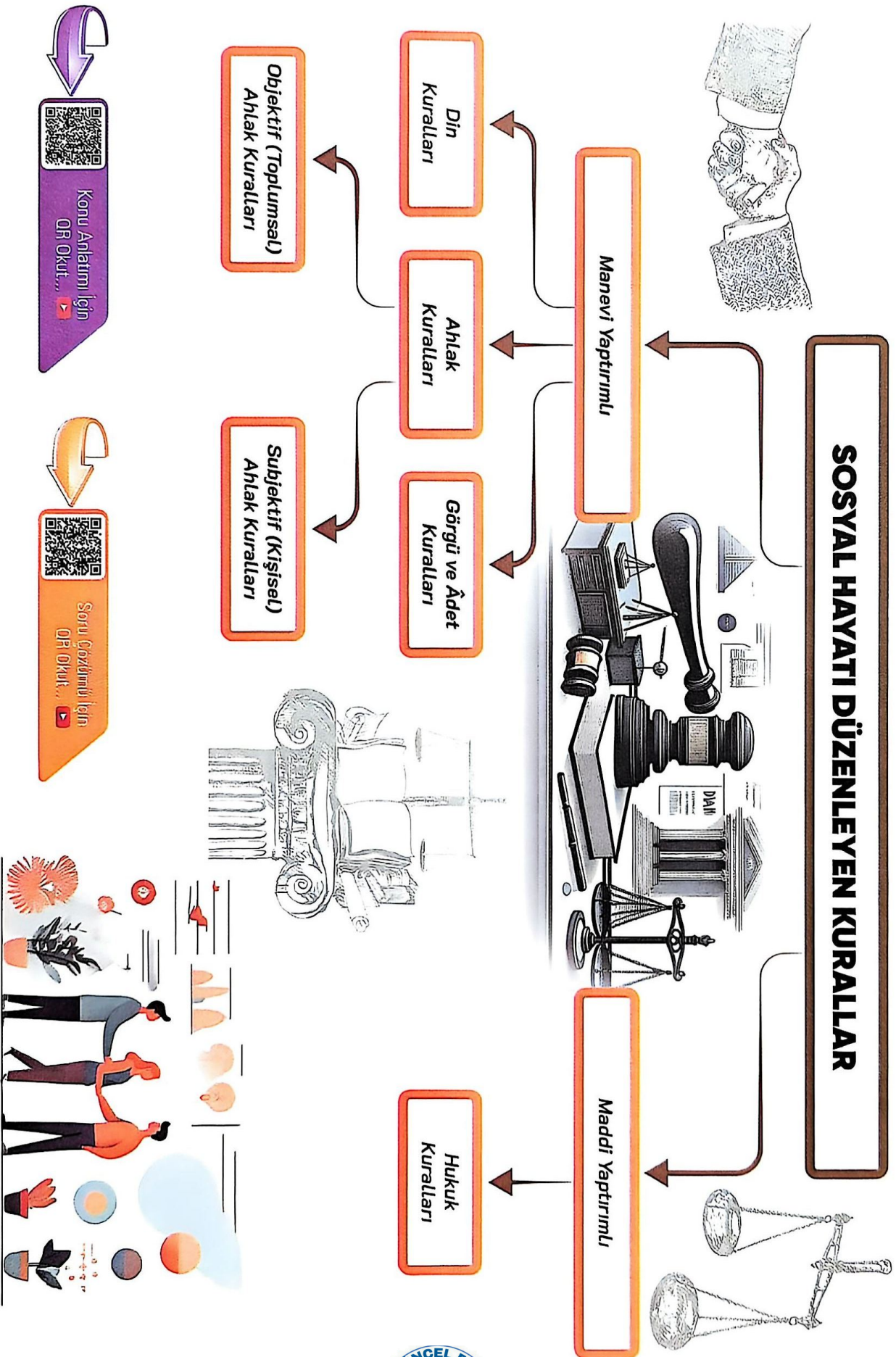
İSMAIL
ERİYLMAZ

RETRO
YAYINCILIK

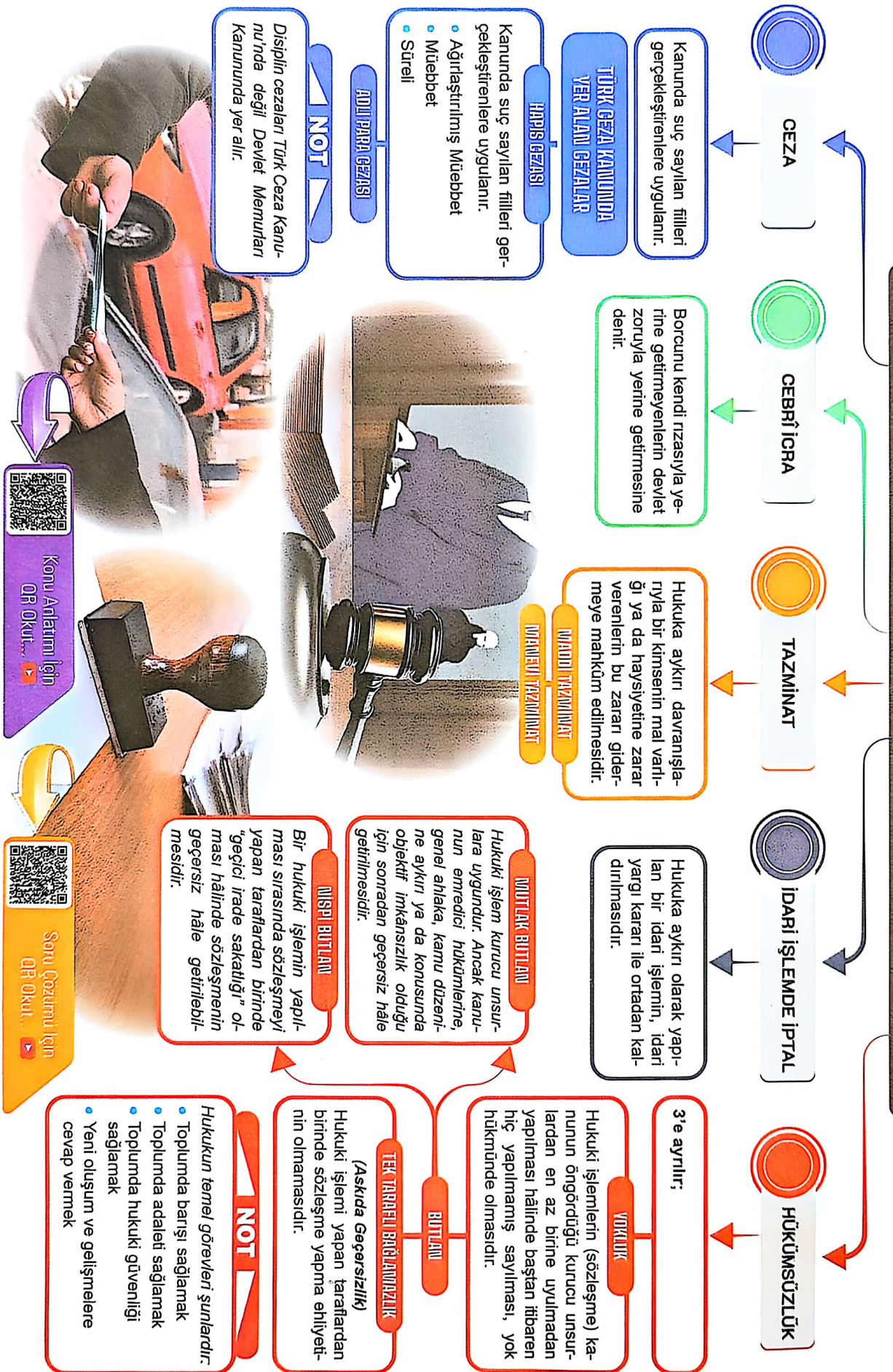
retrokitap

SOSYAL HAYATI DÜZENLEYEN KURALLAR

HUKUK KURALLARININ YAPTIRIMLARI

HUKUK KURALLARININ TEMEL NİTELİKLERİ

GENELLİK 1

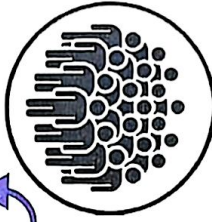
KİŞİLİK DIŞI OLMA 2

SÜREKLİLİK 3

SOYUTLULUK 4

YAPTIRIMA
DAVALI OLMA 5OLUMLU YA DA OLUMSUZ
YARGI BİLDİRME 6

HUKUK KURALLARININ TÜRLERİ

TARİHİ HUKUK
(GEÇMİŞTE KALAN)

Günümüzde yürürlükte olmayan kullarımları terk edilmiş hukuk kurallarıdır.

İDEAL HUKUK
(TABİİ - DOĞAL)

Olan değil olması gereken hukuk kurallarıdır. Toplum ihtiyaçlarının temel alan ve olması gereken hukuk kurallarıdır.

MEVZU HUKUK

Yetkili makamlarca konulmuş ve hâlen yürürlükte olan hukuk kurallarıdır. Toplum ihtiyaçlarının temel alan ve olması gereken hukuk kurallarıdır. Anayasa, kanun, uluslararası antlaşma, CB Kararnamesi, yönetmelik, genelleme, yönerge buna örnektir. Yalnızca yazılı olan hukuk kuralları mevzuat denir.

POZİTİF HUKUK

Bir ülkede belli bir dönemde yürürlükte bulunan yazılı ve yazısız hukuk kurallarının tamamıdır. Yürürlükteki hukuk, müspet hukuk; olan hukuk veya dogmatik hukuk da denir.

TARİHİ HUKUK

YÜRÜRLÜKTEN
KALDIRILMIŞ

İDEAL HUKUK

OLMASI GEREKEN

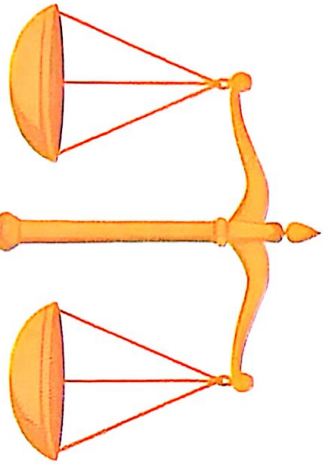
MEVZU HUKUK

YETKİLİ MAKAM YALNIZCA
YAZILI MEVZUAT

POZİTİF HUKUK

YAZILI VE YAZISIZ

Konu Anlatımı İçin
QR Okut...Soru Çözümü İçin
QR Okut...

HUKUK KURALLARININ ÇEŞİTLERİ

EMREDİCİ HUKUK KURALLARI

Aksine işlemi, düzenleme yapılamayan, aksi kararlaştırılmayan hukuk kurallarıdır. Amacı; genel ahlakı, kamu düzenini, zayıfları korumaktır.

YEDEK HUKUK KURALLARI

TANIMLAYICI HUKUK KURALLARI

Tarafların serbest iradeleri ile karar verilebilecek iken bu karar verilmede uygulanmaları mümkün olan kurallardır. Tarafların sözleşmede öngörmediği ya da öngörmediği konulardan doğan anlaşmazlıkları çözer.

YARIMLAYICI HUKUK KURALLARI

Tarafların sözleşmelerde kullandığı ve anlamını açıklamadığı beyanları açıklayan, netliğe kavuşturup anlaşmazlığı çözen kurallardır.

TANIMLAYICI HUKUK KURALLARI

Bir hukuki kavram ya da kurumun anlamını açıklayan, tanımını yapan kurallardır.

Konu Anlatımı İçin
QR Okut...

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

HUKUK KURALLARININ KAYNAKLARI

YAZILI KAYNAKLAR

- Anayasa
- Kanun
- Milletlerarası Antlaşmalar
- Ohal Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- Cumhurbaşkanlığı Karamamesi
- Yönetmelik
- Genelge

YAZISIZ KAYNAKLAR

- Örf Ve Adet Kuralları

YARDIMCI KAYNAKLAR

- Bilimsel İçtihatlar (Doktrin, Makale, Öğreti)
- Yargısal İçtihatlar (Yargı Kararı)

NOT

İçtihatlar yani yargı kararları bağlayıcı değildir. Ancak yüksek mahkemelerce (Yargıtay, Danıştay) alınan içtihatı birleştirme kararları yazılı kaynak niteliğinde olup bağlayıcıdır.

Konu Anlatımı İçin
QR Okut...

NORMLAR HİYERARŞİSİ (KELSEN PİRAMİDİ)

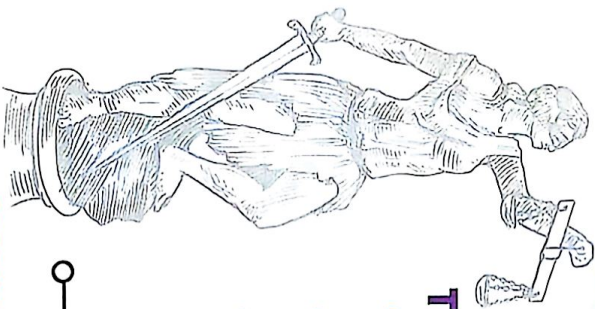
Soru Çözümü İçin
QR Okut...

NOT

Anayasa'ya göre temel hak ve özgürlüklere dair milletlerarası antlaşma hükümleri ile konun hükümleri çatışırca milletlerarası antlaşma hükümleri esas alınır. Yani temel hak ve özgürlüklere dair milletlerarası antlaşmalar konudan üstündür, diyebiliriz. Ancak bu özel durum dışında kanun ve milletlerarası antlaşma aynı önemde ve aynı basamaktadır.

ŞU ANA KADAR NE İŞLEDİK ?

TEMEL GÖREVLERİ

- Toplumda barışı sağlamak
- Toplumda adaleti sağlamak
- Toplumda hukuki güvenliği sağlamak
- Yeni oluşum ve gelişmelere cevap vermek

YAPTIRIMLARI

- Ceza
- Cebri icra
- Tazminat
- İptal
- Hükümsüzlük

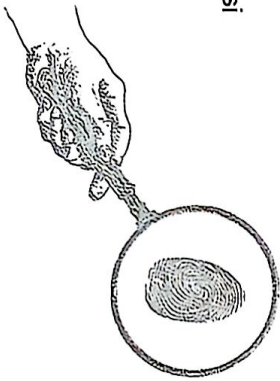
TÜRLERİ

- Tarihî hukuk: Yürürlükten kaldırılmış
- İdeal (Tabii) hukuk: Olması gereken
- Mevzu hukuk: Yalnızca yazılı olan
- Pozitif hukuk: Yazılı ve yazısız

HUKUK KURALLARI

KAYNAKLARI

- Yazılı**
 - Anayasa
 - Kanun
 - Milletlerarası antlaşma
 - CB kararname
 - Yönetmelik
 - Genelge
- Yazısız**
 - Örf ve âdet
 - hukuku
- Yardımcı**
 - Bilimsel içtihat
 - Yargısal içtihat

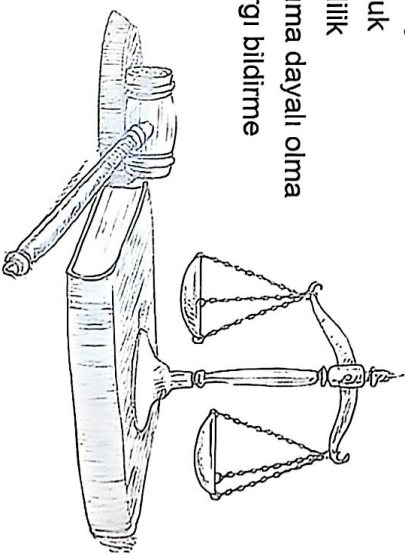

ÇEŞİTLERİ

- Emredici hukuk kuralları
- Yedek hukuk kuralları
- Tamamlayıcı
- Yorumlayıcı
- Tanımlayıcı hukuk kuralları
- Yetki verici hukuk kuralları

TEMEL NİTELİKLERİ

- Genellik (Objektiflik)
- Kişilik dışı olma
- Soyutluk
- Süreklilik
- Yaptırıma dayalı olma
- Bir yargı bildirme

BOŞLUK TÜRLERİ

KANUN BOŞLUĞU

HUKUK BOŞLUĞU

Yazılı kaynaklarda meydana gelen düzenleme olmaması hâlidir.

- **Kural İçi Boşluk (Hüküm İçi)**: Kanun koyucunun bilerek ve isteyerek bıraktığı boşluk türüdür. Hâkimin takdir yetkisini kullanmasıyla doldurulur.
- **Kural Dışı Boşluk**: Kanun koyucunun ihmalkâr tutumundan, sonradan yapılan değişikliklerden, teknik ve bilimsel ilerlemelerden kaynaklanır. 2 türü vardır:

KURAL DIŞI BOŞLUK

GERÇEK KANUN BOŞLUĞU

Kanunda somut olayın çözümüne ilişkin hiçbir düzenleme olmamasıdır.

GERÇEK OLUPYAN KANUN BOŞLUĞU

Kanunda somut olayın çözümüne ilişkin bir düzenleme vardır ancak çözüm yetersizdir ya da tatmin edici değildir.

NOT

Kanunda boşluk bulunma sebepleri şunlardır:

- Kanun koyucunun bilerek boş bırakılması
- Kanun koyucunun ihmalkâr tutumu
- Teknik ve bilimsel ilerlemeler
- Sonradan yapılan değişiklikler

Hâkimin somut olayın çözümüne dair kanunda ve örf ve âdet hukukunda düzenleme bulamaması hâline denir. Yani hukuk boşluğu somut olayın çözümüne ilişkin yazılı ve yazısız kaynaklarda (pozitif hukukta) bir düzenleme bulamamasıdır. Hukuk boşluğunda diğer yazılı kaynaklarla da kıyasa başvurarak hâkim hukuk yaratır. Hâkimin yarattığı hukuk,

- Bağlayıcı değildir.
- Üst yargı denetimine tabidir.
- Kuvvetler ayrılığı prensibine ters düşmez.

NOT

- ✓ Yazılı ve yazısız kaynaklarda düzenleme yoktur.
- ✓ Hukuk yaratır.

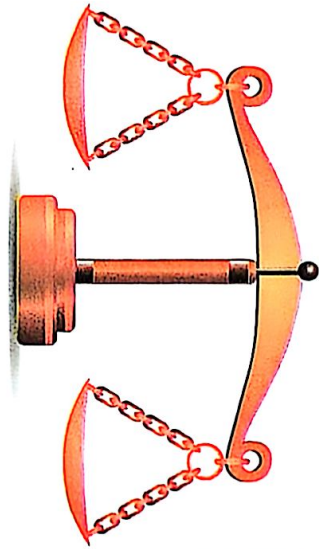

Konu Anlatımı İçin
QR Okut...

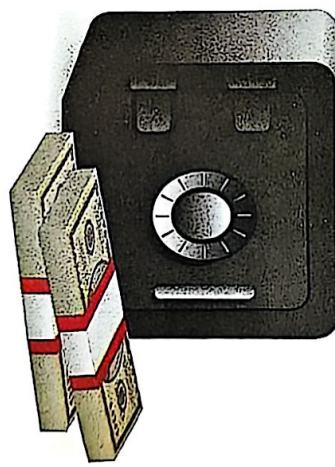
HUKUKUN DALLARI

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

- Medeni Hukuk
 - ▶ Aile Hukuku
 - ▶ Eşya Hukuku
 - ▶ Kişiler Hukuku
 - ▶ Miras Hukuku
 - ▶ Borçlar Hukuku
- Ticaret Hukuku
 - ▶ Kıymetli Evrak Hukuku
 - ▶ Şirketler Hukuku
 - ▶ Ticari İşletmeler Hukuku
 - ▶ Deniz Ticareti Hukuku
 - ▶ Sigortacılık Hukuku
 - Devletler Özel Hukuku

KAMU HUKUKU

- Anayasa Hukuku
- İdare Hukuku
- Ceza Hukuku
- Vergi Hukuku
- İcra Ve İflas Hukuku
- Yargılama Hukuku
- Devletler Genel Hukuku

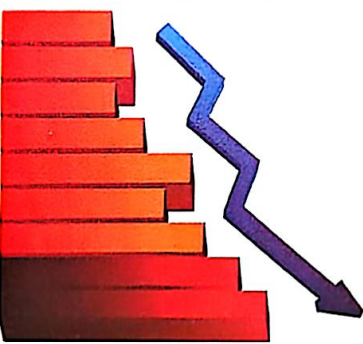
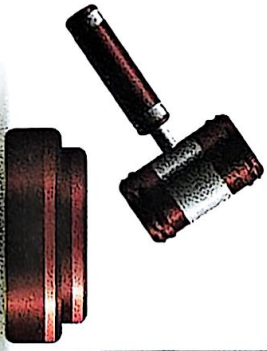
ÖZEL HUKUK

KARMA HUKUK

- İş Hukuku
- Bankacılık Hukuku
- Çevre Hukuku
- Toprak Hukuku
- Hava Hukuku
- Fikir ve Sanat Hukuku

NOT

Öf ve âdet hukuku yalnızca özel hukuk dallarında kaynaklıdır.

VERGİ HUKUKU

Vergi hukuku; devlet ile bireyler arasındaki vergi ilişkilerini ve bu ilişkilerden doğan hak ve ödevleri düzenler.

Vergilendirme Aşamaları

Tarih
Tahakkuk
Tebliğ
Tahsil

Vergi Hukukunda Hâkim Olan İlkeler

Genellik İlkesi
Adalet İlkesi
Kanunilik İlkesi

Vergilerin Sınıflandırılması

Gelir Üzerinden: Kazandığımız para üzerinden alınan vergidir. Kurumlar vergisi ve gelir vergisi, gelir üzerinden alınan vergidir.

Gider Üzerinden: Kişinin yaptığı harcamanın, gider üzerinden alınan vergisidir. KDV, ÖTV dolaylı vergidir.

Servet Üzerinden: Motorlu taşıtlar vergisi, emlak vergisi, veraset ve intikal vergisi servet üzerinden alınan vergilerdir.

CEZA HUKUKU

Temmuz 2005'te yürürlüğe giren Türk Ceza Kanunu'nun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir.

Ceza hukukuna hâkim olan ilkeler aşağıdaki gibidir.

1. Kanunilik İlkesi

Suçlar ve cezalar için güvenlik tedbirleri kanunla oluşturulur.

Kanunilik İlkesinin Sonuçları;

- Belirlilik ve Açıklık
- Kıyas Yasası
- Aleyhine Çıkan Yasanın Geçmişe Yürütülmesi
- İdarenin Düzenleyici İşlemleri ile Suç ve Ceza Oluşturulamaması
- Örf ve Âdete Dayanarak Suç ve Ceza Oluşturulamaz

2. Kusursuz Suç ve Ceza Olmaz İlkesi

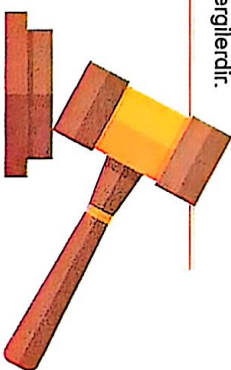
3. Adalet ve Eşitlik İlkesi

4. Şahsilik İlkesi

5. Kanunların Bağlayıcılığı

6. Hukuk Devleti İlkesi

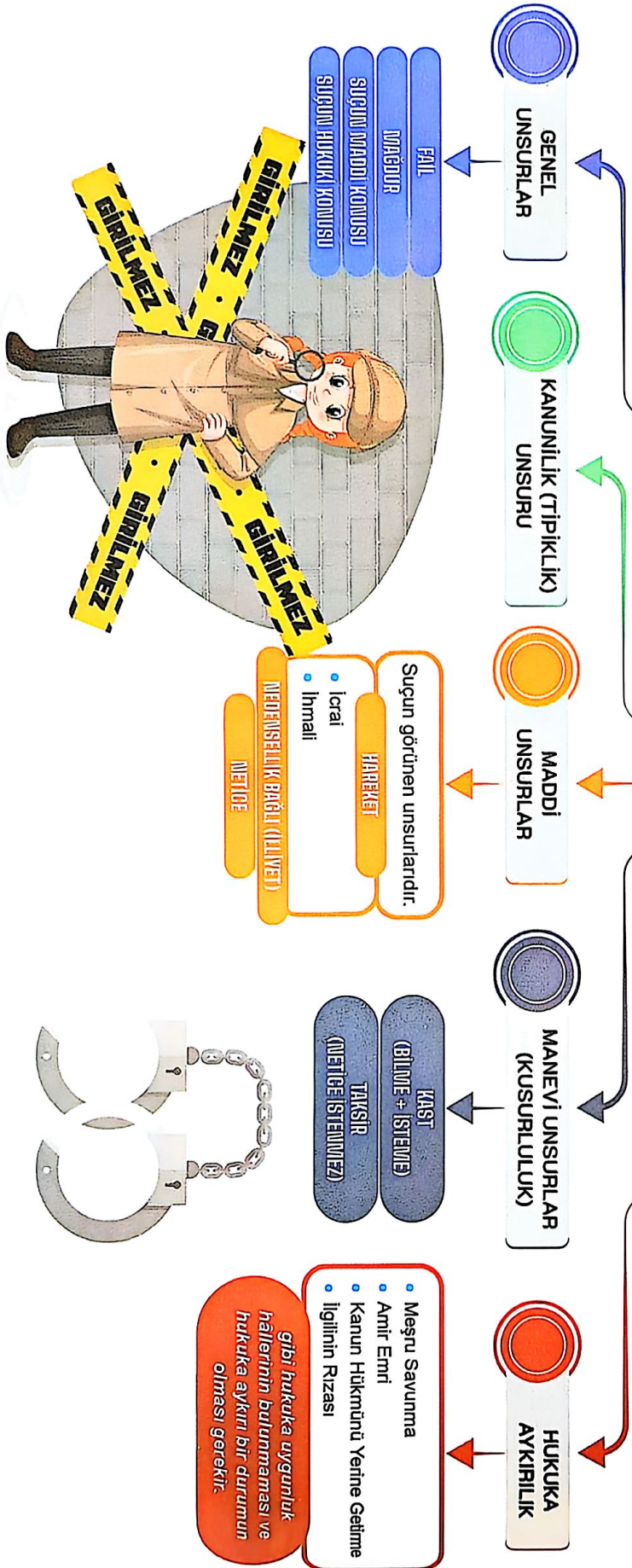
7. Hükümanizm (İnsanlık) İlkesi

NOT

Türk Ceza Kanunu'nun 8. maddesine göre **mulikilik ilkesi** yargılamada temel alınmaktadır. Buna göre hareket veya netice Türkiye'de gerçekleşmiş suç Türkiye'de işlenmiş sayılır.

SUÇUN UNSURLARI

YAŞ KÜÇÜKLÜĞÜ

AKIL HASTALIĞI

SAĞIRLIK VE DİLSİZLİK

GEÇİCİ NEDENLER
(ALKOL, UYUŞTURUCU, MADDE KULLANIMI)

CEZA HUKUKUNUN YAPTIRIMLARI

1 • CEZALAR

TÜRK CEZA KANUNUNDA YER ALAN CEZALAR

HAPİS CEZASI

- Ağırlaştırılmış Müebbet
- Müebbet
- Süreli
- ▶ Kısa Süreli (1 yıla kadar)
- ▶ Uzun Süreli (20 yıla kadar)

ADLI PARA CEZASI

- Ülkemizde "gün para sistemi" benimsenmiştir.
- Günlük: 100 TL - 500 TL
- Adli para cezaları 5 günden az 730 günden fazla olmamak üzere verilir.

2 • GÜVENLİK TEDBİRLERİ

Güvenlik Tedbirleri Çeşitleri Şunlardır:

- Çocuklara özgü güvenlik tedbirleri
- Akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirleri
- Tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirleri
- Alkol - madde bağımlılarına özgü güvenlik tedbirleri
- Tekerrür
- Müsadere (Zor alım)
- Sınır dışı edilme

NOT

Ülkemizde genel müsadere, kısas ve ölüm cezası bulunmamaktadır. Ancak özel müsadere vardır.

YARGILAMA SÜRECİ

SORUŞTURMA

KOVUŞTURMA

İNFAZ

SORUŞTURMA

KOVUŞTURMA

Suç şüphesinin öğrenilmesi ile başlar, iddianamenin kabulü ile sona erer. Bu evrede suç işlediği düşünülen kimseye "şüpheli" adı verilir.

İddianamenin kabulü ile başlayıp hükmün kesinleşmesine kadar geçen evredir. Bu evrede mahkemece yargılanan kimseye "sanık" adı verilir.

NOT

- Soruşturma evresini yürüten ve kamu davasını açan Cumhuriyet savcisidir.
- Kovuşturma evresini yürüten merci mahkemedir.

- Suçun ispatında yararlı görülen eşyalara, delil adı verilir.
- Tutuklama kararını Cumhuriyet Savcısı talebiyle hakim veya mahkeme verir.

MEDENİ HUKUK

Başlangıç hükümleri ile birlikte 4 bölümden oluşur. Bunlar:

Kişiler
Hukuku

Aile
Hukuku

Miras
Hukuku

Eşya
Hukuku

Hak kavramı

Kişilere tanınan ve hukuk düzeni tarafından korunan menfaattir.

Hak ehliyeti

Tam ve sağ doğmak koşulu ile ana rahmine düşülüşü an kazanılır. Eşitlik ilkesi vardır.

Kamusal Haklar

Anayasada yer alan haklardır. 3 ayrı kategori hâlinde anayasa bölümünde işleyeceğiz. Bölümler şunlardır:

- Kişinin hak ve ödevleri
- Sosyal ve ekonomik hak ve ödevler
- Siyasi hak ve ödevler

Hak Türleri

- Anayasada yer almasa da özel hukuka dair mevzuatlardan kaynaklanan haklardır. Evlenme, boşanma hakkı gibi.

Özel Haklar

Konu Anlatımı için
QR Okut...

Soru Çözümü için
QR Okut...

ÖZEL HAKLARIN SINIFLANDIRILMASI

NİTELİKLERİ BAKIMINDAN
ÖZEL HAKLAR

MUTLAK HAKLAR
OLUŞUMLU HAKLAR

KONULARI BAKIMINDAN
ÖZEL HAKLAR

İNGİLİZ HAKLARI
ŞAHİSİ YARILICI HAKLAR

DEVREDİLEBİLMELEİ
BAKIMINDAN ÖZEL HAKLAR

DEVREDİLEBİLİR HAKLAR
DEVREDİLEMEYEN HAKLAR

HUKUKİ ETKİLERİ
BAKIMINDAN ÖZEL HAKLAR

YENİLİK DOĞURAN (KİMSİ) HAKLAR
KURUCU YENİLİK DOĞURAN HAKLAR
DEĞİŞTİRİCİ YENİLİK DOĞURAN HAKLAR
BOZUCU YENİLİK DOĞURAN HAKLAR
ALELÂDE HAKLAR

HAKKIN DOĞUMU VE KİŞİYE BAĞLANMASI

Hukuki Olay

Kişinin iradesi ile gerçekleşmesine dahi hukukun sonuç bağladığı olaylardır. Doğum, ölüm gibi.

Hukuki Fii

Hukukun sonuç bağladığı insan davranışlarıdır.

Hukuki İşlem

Hukuki bir sonuç yaratmak amacıyla yapılan yapılan irade beyanlardır. İstek ve duygumuzu açıklayarak bir hukuki sonuç yaratmak da denilebilir. Hukuki işlem anlamına gelir → sözleşme

DİKKAT

- **HAKKIN KAZANILMASI:** İyi niyet kuralı (Subjektif iyi niyet)
- **HAKKIN KULLANILMASI VE BORCUN YERİNE GETİRİLMESİ:** Dürüstlük kuralı (Objektif iyi niyet)

HAKKIN KAZANILMASI

ASLEN KAZANMA
(Aracsız – bizzat)

DEVREN KAZANMA
(Aracılı)

HAKKIN KORUNMASI

- Hukuk sisteminde kural olarak hak, devlet eliyle korunur. Yani ülkemizde hak, dava yoluyla korunur. Kişinin hakkının devlet eliyle korunmasında açılacak davalar şunlardır.
- ▶ Önleme Davası, Men Davası, Tespit Davası, Tazminat Davası, Vekâletsiz İş Görme Davası. Bunlara eda davaları da denir.
- Ancak aşağıdaki hâllerde kişi hakkını istisna olarak bizzat kendi eliyle korur ve ceza almaz. Bunlar:

1 Meşru Müdafaa (Haklı Savunma)

- Gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelmiş, gerçekleşen, gerçekleşmesi ya da tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıya karşı yapılan zorunlu ve orantılı savunma saldırısıdır.

2 [Zorunluluk – Zorda Kalma – Zaruret] İztirar Hâli

- Gerek kendisine gerek başkasının bir hakkına yönelik olup bilerek neden olmadığı ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak ya da başkasını kurtarmak adına ilgisiz olmayan 3. kişiye zarar veren kimseye ceza verilmez.

3 Güç Kullanma (Kuvvet)

- Kişinin hakkını rehin vb. yollarla bizzat kendi gücüne dayanarak korumasıdır. (Saldırı bitmiş ve güç kullanmak dışında çare kalmamış olmalıdır.)

1 • KİŞİLER HUKUKU

GERÇEK
KİŞİLERKİŞİLİK
KAVRAMITÜZEL
KİŞİLER

2 • GERÇEK KİŞİLİĞİN SONA ERMESİ

GERÇEK KİŞİLİĞİN SONA ERMESİ

ÖLÜM

GAİPLİK

ÖLÜM KARİNESİ

BİRLİKTE ÖLÜM
KARİNESİ

KARİNE

Bilinen ve mevcut olgulardan, bilinmeyen sonuçlara ulaşılmasıdır.

ADLI KARİNE

Aksi ispat edilebilen
karinelere dir.

KESİN KARİNE

Aksi ispat edilemeyen
karinelere dir.

ÖNEMLİ

GERÇEK KİŞİLİK: Tam ve sağ doğumla başlar.

HAK EHLİYETİ: Tam ve sağ doğmak koşuluyla ana rahmine düşüldüğü an başlar.

GAİPLİK

Ölümüne Olası
Gözle Bırakılacak
TehlikeUzun Zamanndan
Beri Haber
Alamamız

Başvuru Süresi

1 YIL

5 YIL

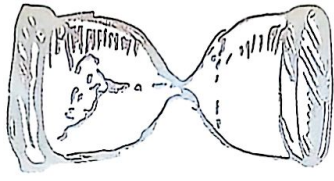
Teminat Süresi

5 YIL

15 YIL

NOT

- Gaiplik kararını vermeye yetkil mahkeme, sulh hukuk mahkemesidir.
- Gaiplik kararının etkileri geçmişe yöneliktir. Yani kişi karar alındığı andan itibaren değil kendisinden son haber alındığı tarihten itibaren ölmüş sayılır.
- Gaiplik, evliliği kendiliğinden sona erdirmez. Kişinin gerçek kişiliğini sona erdirtir. Evliliği bitirmek için ayrıca talep yapılmalıdır.
- Gaip kişi, 100 yaşına gelmişse miras için öngörölmüş olan teminat süreleri sona erer.

FİİL EHLİYETİ

ŞARTLARI

1. Ayırt etme gücüne sahip olmak
2. Kısıtlı olmamak
3. Ergin olmak

SINIFLANDIRMA

- Tam ehliyeti
- Sınırlı ehliyeti
- Tam ehliyetsiz
- Sınırlı Ehliyetsiz

Kişinin kendi fiilleriyle borç altına girebilme, kendisine sorumluluk yaratabilme, dava açabilme ehliyetidir.

ERGİNLİK

Olağan erginlik yaşı on sekizdir.

Evlenme ile Erginlik:

- Olağan evlenme yaşı kadında ve erkekte on yedidir. (Anne-baba rızası olması gerekir.)
- Olağanüstü evlenme yaşı ise on altıdır. Olağanüstü bir hâl olması gerekir. Ancak mahkeme kararı ile evlenebilirler.

Mahkeme Kararı ile Erginlik durumu (Kaza-i Rüşt):

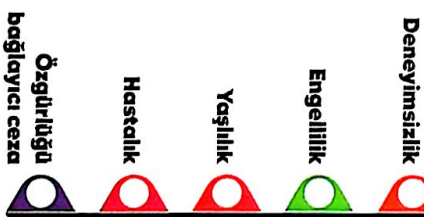
- Küçük en az on beş yaşını doldurmuş olmalıdır.
- Küçüğün kendi menfaatine bir durum olması gerekir.
- Anne baba rızası gereklidir.
- Sulh hukuk mahkemesi karar verir.

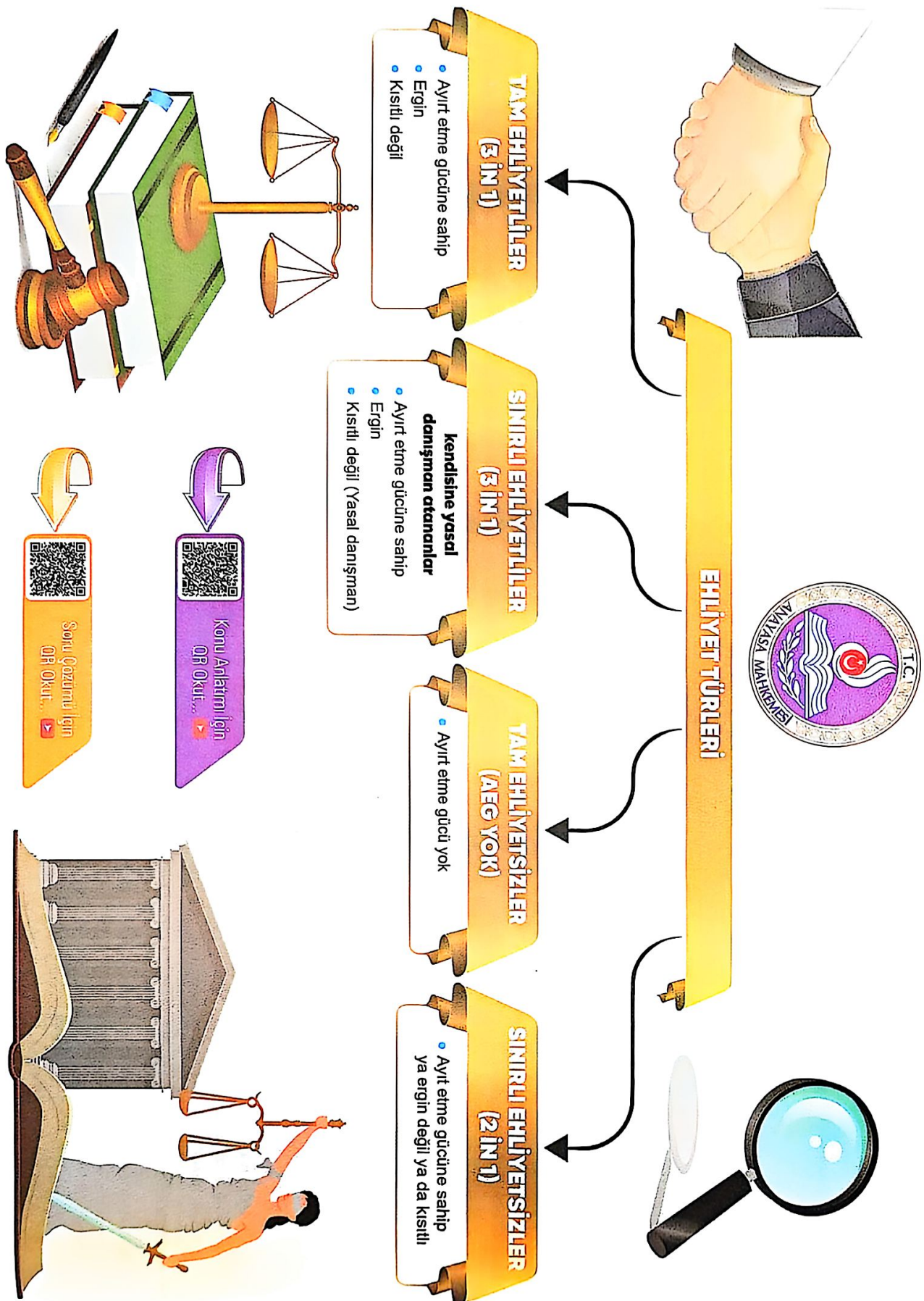
KISITLANMA

RIZASI DIŞINDA

KENDİ RIZASIYLA

HİSİMLİK

Gerçek kişiler arasında kan veya sözleşmeler dolayısıyla kurulan akraba yakınlığı ilişkisidir.

HİSİMLİK TÜRLERİ

KAN HİSİMLİĞİ

- Alt Soy Hısımlığı
- Üst Soy Hısımlığı

KAN DIŞI HİSİMLİK

- Kayın Hısımlığı
- Evlat Edinme Yoluyla Meydana Gelen Hısımlık

Konu Anlatımı İçin
QR Okut...

1

KAN HİSİMLİĞİ

Bir kimseyle, onun kendilerine kan bağıyla bağlı bulunduğu kişiler arasındaki hısımlık türüdür.

Alt Soy - Üst Soy Hısımlığı

Birbirinden üreyen kimseler arasındaki hısımlıktır. Kendisinden öncekiler üst, sonrakiler alt soydur. Büyükbaba - Büyükanne - Anne - Baba - Çocuk - Torun gibi.

Yan Soy Hısımlığı

Ortak soydan, kökten gelen kimseler arasındaki hısımlıktır. Kardeşler arasındaki hısımlık, kuzenler arasındaki hısımlık, amca, hala, dayı ve teyzelerin yeğenleri ile aralarındaki hısımlık buna örnektir. Kardeşler arasında olan, kardeşlikten dolayı oluşan hısımlıktır da diyebiliriz.

NOT

Kişileri birbirine bağlayan köklerden ikisi de ortaksa TAM KAN, yalnız biri ortaksa YARIM KAN HİSİMLİĞİ vardır.

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

2

KAN DIŞI HİSİMLİK

Kayın Hısımlığı

Evlilik ile oluşan hısımlıktır. Evlenme ile eşlerden biri diğerinin kan hısımları ise aynı tür ve dereceden kayın hısımlı olur. Eşler birbirinin kayın hısımlı değildir. Eşler arasında evlenme kayın hısımlığı oluşmaz. Kayın hısımlığı evlilik ile kurulur ve süreklidir. Evlilik sona erince alt soy ve üst soy ile kayın hısımlığı sona ermez. Eşin, kendi eşinin akrabalarına hitap ederken ölüme kayın eklemesi durumu da kişinin eşi ile değil eşinin kan hısımları ile kayın hısımlı olduğunun kanıtıdır. Kayınbaba, kayınvalide gibi. Benim dayım III. dereceden yan soy kan hısımlım, eşime göre de benim dayım III. dereceden yan soy kan hısımlıdır. Ayrıca iki tarafın kan hısımları da evlilik sonrası birbirinin kayın hısımlı olmadığı için dünürlük diye bir hısımlık yoktur.

Evlat Edinmeden Doğan Hısımlık

Evlatlık ile evlat edinen arasında oluşan hısımlıktır. Kişi 30 yaşını doldurmak şartıyla kendisinden 18 yaş küçük birini evlat edinebilir. Bu durumda sadece evlat edinen ile evlatlık arasında hısımlık oluşur.

NOT

- Tüm kardeşler arasında 2. derece,
 - Kişinin amca, hala, dayı ve teyzesi ile arasında 3. derece hısımlık vardır.
- Bununla birlikte evlenme ile eşler arasında kayın hısımlığı oluşmamaktadır.

TÜZEL KİŞİ KAVRAMI

Gerçek kişilik dışında kalan, sözleşme vb. işlemlerle kurulan, ceza ehliyeti olmayan yapılardır. Retro Yayıncılık, Cumhurbaşkanlığı gibi, Tüzel kişiler fiil ehliyetine zorunlu organlarını kurduğunda sahip olurlar.

Kamuyu Hukuku Tüzel Kişileri

- Devlete bağlı ya da Devlet adına çalışan tüzel kişilerdir. Kurulan bu sanal kişilik devlettir. Yani bir bina, tüzel kişilik devlet dairesi ise kamu hukukuna tabidir. Belediye, Köy, TRT, Bakanlık, İl Özel İdaresi buna örnektir.

Özel Hukuk Tüzel Kişileri

- Kamuya dair olmayan, devlet kurumu olmayan tüzel kişilerdir. Dernek, vakıf, şirket, kooperatif buna örnektir.
- Dernek, kazanç amacı güdülmeksizin en az 7 kişi tarafından izinsiz kurulur.
- Kooperatif, kazanç elde etme amacı güdebilir. En az 7 kişi ile oluşturulur.
- Vakıf, belirli bir mal varlığını belirli bir amaç uğruna özgülenmesiyle oluşan yapıdır. 1 kişi de kurabilir.

Kişİ Topluluğu Şeklinde Örgütlenen Tüzel Kişiler

Kişilerin ön planda olduğu ya da kuruluşu için asgari kişi sayısı gerektiren yapılardır. Tüzel kişiliklerdir. 7 kişiyle bir araya gelerek dernek kurulabilir. Bu derneğin ne kadar sermaye ile kurulduğuna değil kaç kişiyle kurulduğuna bilmek önemlidir. Dernek en az 7, belediye en az 5.000, kooperatif en az 7, köy en az 150, büyükşehir belediyesi en az 750.000 kişiyle oluşturulan tüzel kişilerdir.

Mal Topluluğu Şeklinde Örgütlenen Tüzel Kişiler

Kişinin değil sermayenin ya da bir amaca tahsis edilen mal varlığının ön planda olduğu tüzel kişiliklerdir. Vakıf, üniversite, hastane, RTÜK vb.

TÜZEL KİŞİLER

KİŞİ TOPLULUĞU

- Dernek
- Kooperatif
- Belediye
- Büyükşehir belediyesi
- Köy
- Şirket
- Devlet

MAL TOPLULUĞU

- Vakıf
- Hastane
- Üniversite
- SGK gibi

Konu Anlatımı İçin
QR Okut...

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

NOT

Miras: Miras bırakan kimsedir.

Tereke: Ölen kimsenin bıraktığı miras ve borçların toplamıdır.

Varis: Mirası alacak olan kimsedir.

Zilyetlik: Bir şey belli süreliğine fiili hakimiyet altında bulundurmaktır.

BORÇLAR HUKUKU

Borçlar Hukukuna Hâkim Olan İlkeler

Küçüğün mahkeme kararı ile ergin kılınabilmesi için bazı şartlar vardır. Bunlar:

- Nispetlik ilkesi
- Dürüstlük ilkesi
- İvaz (Karşılık) ilkesi
- Kusurlu sorumluluk ilkesi
- 3. kişi aleyhine borç kurulamaz
- Borçlunun yerleşim yerinde ifa
- İrade özerkliği
- Şekli serbestisi
- Sözleşme serbestisi
- Eşitlik

BORÇ İLİŞKİSİNİN UNSURLARI

ALACAKLI

BORÇLU

[EDİM (BORCUN KONUSU)]

NOT

Emprevizyon (Öngörülemezlik): Borçlu bir kimsenin öngöremediği bir husustan dolayı borcunu ödeyemeyecek hâle gelmesidir.

NOT

Öneri (İcap): Sözleşme kurulmadan önce yapılan ilk irade beyanidir. Öneriye Davet: Kişiye öneri yapılabilmek adına yapılan çağrıya denir.

Aralarında var olan borç ilişkisi dolayısıyla alacaklının, borçludan yerine getirmesini talep edebileceği borçlunun da alacaklıya karşı yerine getirmekle yükümlü olduğu davranış biçimine denir. Edim; verme, yapma, yapmama şeklinde ortaya çıkar.

BORCUN KAYNAKLARI

HUKUKİ İŞLEM
(SÖZLEŞME)HAKSIZ
FİİLSEBEPSİZ
ZENGİMLEŞME

İFA

KUSURSUZ
İMKÂNSIZLIK

İBRA

BİRLEŞME

YENİLEME
(TECDİT)

TAKAS

BORCUN SONA ERMESİ

NOT

Hukuk sistemimizde kişi borcundan dolayı yalnızca mal varlığı ile sorumludur. Şahıs varlığı ile sorumluluk yoktur.

NOT

Ölüm, borcu sona erdirmez.

NOT

Zaman aşımına uğrayan borç bitmez, borç sona ermez. Borcun; dava, icra, haciz gibi yollarla devlet eliyle tahsilini önler. Borç vardır ama devlet yoluyla almaya gidilemez. Buna "eksik borç" denir. Genel borçların zaman aşımı süresi 10 yıldır.

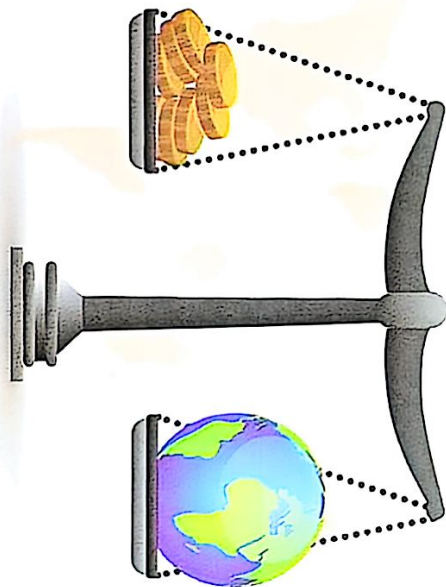
DEVLETLER ÖZEL HUKUKU

DEVLETLER ÖZEL HUKUKU

Farklı uyruklu kişilerin bir ülke sınırlarında yaşadığı özel hukuk ilişkilerini düzenler.

KANUNLARI İHTİLAFI

TABİİYET (UYRUKLUK)

Kişileri ya da şeyleri devlete bağlayan hukuki ve siyasi bağdır. Uyrukluk bağıyla devlete bağlı olan kişiye vatandaş denir.

TİCARET HUKUKU

TİCARİ İŞLETME
HUKUKUDENİZ TİCARET
HUKUKUSİGORTA
HUKUKUKIYMETLİ EVRAK
HUKUKUŞİRKETLER
HUKUKU

NOT

Tacir: Bir ticari işletmeyi kısmen de olsa kendi nam ve hesabına işleten kimsedir.

Navlun: Bir eşyanın belirli ücret karşılığında taşınmasına ilişkin sözleşmedir.

Keşideci: Çeki düzenleyen kimsedir.

Ciranta: Bir senedi ciro eden, aktaran kimsedir.

Lehtar: Senet üzerinde adı bulunan kimsedir.

ANAYASA HUKUKU

Devletin Temel Unsurları

Ülke – Toprak – Kara parçası

Millet – Halk

Egemenlik – İktidar – Otorite – Hakimiyet

DEVLET VE ŞEKİLLERİ

Egemenliğin Kaynağına Göre Devlet Şekilleri

- Monarşik
- Teokratik
- Oligarşik
- Cumhuriyet

Monarşik

Tek kişinin egemenliğine dayalıdır. Örneğin Osmanlı.

Oligarşik

Belirli bir zümre, grup, askerî topluluk, aristokrat kesimin yönettiği devlet şeklidir. Örneğin Suriye.

Teokratik

Egemenliğin kaynağı Tanrı'ya dayalıdır. Din kurallarıyla yönetilen devlettir.

Cumhuriyet

Halkın egemenliğine dayalı devlet şeklidir.

Yapısına Göre Devlet Şekilleri

Tek Yapılı

Üniter (Tekçi)

- Türkiye
- Fransa
- Yunanistan
- İngiltere
- İtalya

Bölgeci

- İspanya

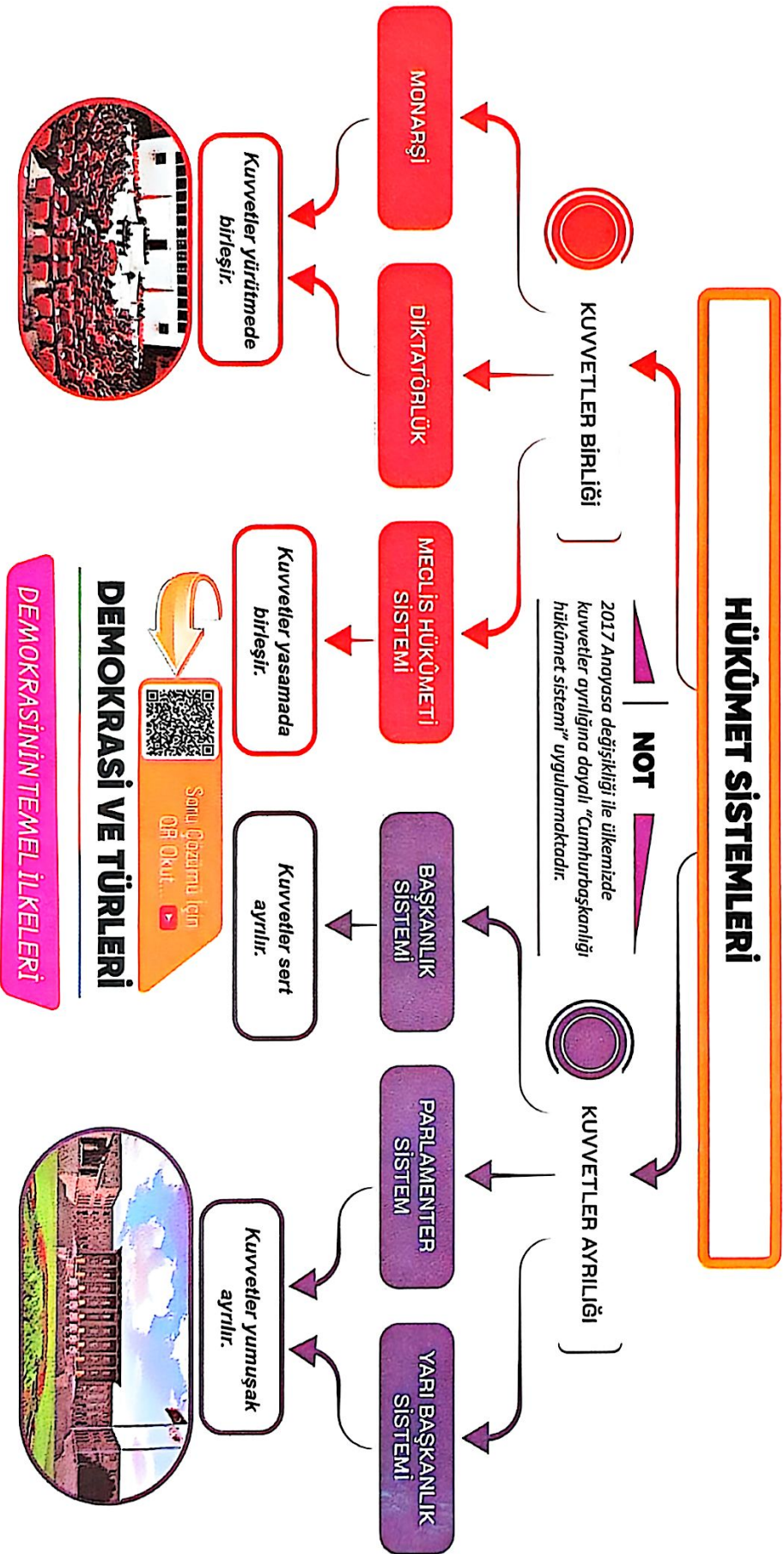
Birleşik Yapılı

Federal

- ABD
- Rusya
- Almanya
- Avusturya
- Avustralya

Konfederal

HÜKÜMET SİSTEMLERİ

ANAYASA TÜRLERİ

YAZILI - YAZISIZ (GELENEKSEL - TEAMÜLİ) ANAYASA

Yazılı Anayasa: Anayasa kurallarının somut yani yazılı bir metne dökülmüş olmasıdır.

Yazısız - Geleneksel - Teamüli Anayasa: Anayasa kurallarının yazılı bir metin değil de gelenek şeklinde olması, somut bir metne dökülmemiş olmasıdır. Yazısız anayasanın en bariz örneği İngiliz Anayasası'dır.

YUMUŞAK - SEPT ANAYASA

Bir anayasanın sert olduğunun göstergeleri:

- Değiştirilemez maddelerinin olması,
- Kanunlardan daha özel şart ve çoğunluklarla değişmesi

- Değiştirilmesinde halk oylaması usulüne yer vermesi
- Belirli bir süre değiştirilmenin yasaklanması

ĞERÇEVE (AYRINTISIZ) - KAZUİSTİK (AYRINTILI) ANAYASA

Bir anayasanın genel ifadeler içermesi, ayrıntısız olmasıdır. 1921 Teşkilat-ı Esasiye tek çerçeve anayasa özelliği gösterir. Kısadır.

- **Kazuisitlik (Ayrıntıcı) Anayasa:** Bir anayasa delaya imişse kazuisitlik anayasadır. 1876 Kanunnamesi, 1924 - 1961 - 1982 anayasaları kazuisitlik özellik gösterir. En kazuisitlik anayasamız 1982 Anayasası'dır.

SİYASİ İKTİDAR

İKTİDAR TÜRLERİ

KURUCU İKTİDAR

ASIL KURUCU

Yeni anayasa yapar.

TALİ KURUCU

Var olan anayasayı değiştirir.

KURULMUŞ İKTİDAR

Var olan anayasayı aynen uygular.

ANAYASA TÜRLERİ

1. Yazılı - Yazısız (geleneksel)
2. Yumuşak - Sert
3. Çerçeve - Kazuisitlik

NOT

- İngiliz Anayasası geleneksel yani yazısız anayasadır.
- Dünyanın ilk anayasal belgesi Magna Carta'dır.
- Dünyanın ilk yazılı anayasası Amerikan Anayasası'dır.
- Avrupa'nın ilk yazılı anayasası Fransız Anayasası'dır.
- Türk tarihinde ilk anayasal belge Sened-i ittifak'tır.
- Türk tarihinde yumuşak ve çerçeve nitelikli tek anayasa 1921 Anayasası'dır.

Soru Çözümü için
QR Okut

TÜRK ANAYASA TARİHİ

OSMANLI DÖNEMİ

Sened-i İttifak (1808)

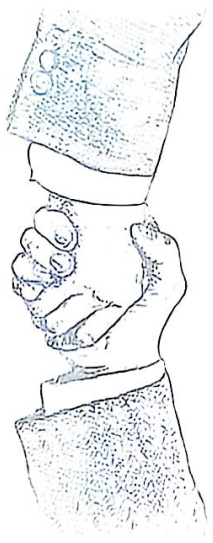
- İlk anayasal belge niteliği taşır.
- Ayanlar başta vergi olmak üzere bölgesel güçler istemişlerdir.
- Bir misâk (dönüm noktası) niteliğindedir.
- Halkı kapsamaz.
- II. Mahmut Dönemi'nde, âyanlar ile padişah arasındaki anlaşmadır.
- Padişahın sınırsız iktidarı ilk defa sınırlandırma getirilmiştir.

Kanunnamesesi (1876)

- Osmanlı'nın tek anayasasıdır.
- II. Abdülhamit tarafından kabul ve ilan edilmiştir.
- Vatandaşlık hakkı, kişi hürriyeti, dilekçe hakkı, eşitlik ilkesi, kanuni hâkim güvencesi, işkence yasağı, konut dokunulmazlığı, seçme-seçilme haklarına yer verilmiştir.
- Hâkimlik teminatı, doğal yargıç ilkesi ve mahkemelerin bağımsızlığına yer verilmiştir.
- I. Meşrutiyet'in ilanı ile getirilen anayasadır. Meşrutî monarşi vardır.
- Mithat Paşa hazırlamıştır. Belçika ve Prusya'dan etkilanmıştır.
- Olağanüstü hâl kavramına yer verilmiştir.
- Padişahın sansür, mutlak veto, meclisi fesih yetkisi vardır.
- Hükûmet, padişaha karşı sorumludur.
- Çift yapılı meclis bulunur. (Âyan ve Mebusan Meclisi)

Soru Çözümü İçin
QR Okut ...

Islahat Fermanı (1856)

- Üçüncü anayasal belgemizdir. Temel amaç eşitliktir.
- Hukuk devletine geçişin ikinci adımıdır.
- Daha çok gayrimüslimlere yönelik yenilikler barındırır.

Tanzimat Fermanı
(Gülhane Hattı Humayun 1839)

- Anayasal belgedir. Amaç herkesin eşit haklara sahip olmasıdır.
- Kanun gücü ve kanun üstünlüğü görülür.
- Eşitlikçi ve halkı da kapsayan bir fermanıdır.
- Hukuk devletine geçişin birinci adımıdır.

1909 Değişiklikleri

- Padişahın sansür ve sürgün yetkisi kaldırılmıştır.
- 1908'de II. Meşrutiyet ilan edilmiştir.
- Padişahın mutlak veto ve meclisi fesih yetkisi kaldırılmıştır.
- Bakanlar Kurulu, padişaha karşı değil meclise karşı sorumlu hâle gelmiştir.
- Osmanlılara dernek kurma hakkı getirilmiştir.
- Kanun çıkarılması için padişahın izin alınması şartı kaldırılmıştır.

www.retrokitap.com

www.retrokitap.com

www.retrokitap.com

CUMHURİYET DÖNEMİ

1924 Anayasası Dönemi'ndeki Önemli Değişiklikler;

1921 Anayasası → Teşkilat-ı Esasiye

- Savaş dönemi anayasasıdır.
- Tarhimizin tek yunusak ve çerçeve anayasasıdır.
- Meclis Hükümeti sistemi benimsenmiştir.
- Yargı ve temel haklardan bahsedilmemiştir.
- Yerinden yönetime ilişkin esaslar bulunmamaktadır. (Ademimerkeziyetçilik)
- Millî egemenlik ilkesi açıkça benimsenmiştir.
- Meclise uluslararası antlaşma yapma yetkisi verilmiştir.
- 1921 Anayasası, Kanunusası'yı yürürlükten kaldırmamıştır. Aynı anda iki anayasa yürürlükte olmuştur.
- 1923'te "Hükümetin şekli Cumhuriyettir." hükmü kabul edilmiştir. (1921 Anayasası'na eklendi.)

NOT

Ankara, 13 Ekim 1923'te başkent ilan edildi. Ancak bu hüküm ilk kez 1924 Anayasası'nda yer almıştır.

1924 Anayasası (Teşkilat-ı Esasiye)

- "Devletin şekli Cumhuriyettir." (Bu madde değiştirilemez madde olarak bağlanmıştır.)
- Ankara'nın başkent olduğu anayasal hükme bağlanmıştır.
- Güçler birliği, görevler ayrılığı ilkesi benimsenmiştir. (Karma sistem)
- Tüzüklere yer verilmiştir.
- Sosyal haklara yer verilmemiştir.
- Çoğunlukçuluk benimsenmiştir.
- İkili anayasal dönem bitmiştir.

Soru Çözümü için
QR Okut...

www.retrokitap.com

www.retrokitap.com

www.retrokitap.com

NOT

- Genel oy ilkesi: kadın-erkek ayrımı olmadan herkesin oy kullanabilmesidir.
- 1924 Anayasası, yasama yorumuna yer veren tek anayasadır.

1961 Anayasası

- Darbe anayasasıdır.
- İlk defa kuvvetler ayrılığı ilkesi benimsenmiştir.
- İlk kez parlamenter sistem benimsenmiştir.
- Sosyal devlet, demokratik devlet, hukuk devleti ilkesi, insan haklarına dayalı devlet ilkesi benimsenmiştir.
- Çoğunlukçuluk benimsenmiştir.
- Millî Güvenlik Kurulu ve Anayasa Mahkemeleri kurulmuştur.
- Yüksek Hakimler Kurulu, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Uyuşmazlık Mahkemesi kurulmuştur.
- Askerî Yargıtay kurulmuştur.
- Sosyal haklara yer verilmiştir. (Grev-Sendika hakkı gibi)
- Halkçılık, devletçilik, inkılapçılık ilkesine yer vermemiştir.
- DPT (Devlet Planlama Teşkilatı) kurulmuştur.
- Çift yapılı Meclis benimsenmiştir. (Millîet Meclisi - Cumhuriyet Senatosu)
- TRT'ye ve üniversitelere özerklik verilmiştir.
- Temel haklar ilk kez sistematik olarak düzenlenmiştir.
- Diyanet İşleri Başkanlığı 3 Mart 1924'te, Yüksek Seçim Kurulu 1950'de kurulmuştur. Ancak ilk kez 1961 Anayasası ile yer almıştır.

CUMHURİYET DÖNEMİ

1971 - 1973 Değişiklikleri

- Bakanlar Kuruluna ilk kez KHK (Kanun Hükümünde Kararname) çıkarma yetkisi verilmiştir.
- TRT'nin özerkliği kalkmış, üniversitelerin özerkliği sınırlanmıştır.
- Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM), Askerî Yüksek İdarî Mahkemesi (AYİM) kurulmuştur. 2017'de kaldırılmıştır.
- Yüksek Savcılar Kurulu kurulmuştur.
- Genel sınırlama sebepleri kabul edilmiştir. Bir sebepten dolayı anayasada yer alan bütün haklara genel bir sınırlama yapılmasına denir.

1982 Anayasası

- Rasyonelleşmiş parlamenterizm benimsenmiştir. Ancak 2017'de Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi en sert anayasasıdır.
- 1980 Darbesi sonrasında yapılan halk oylaması ile kabul edilmiştir. (Millî Güvenlik Konseyi darbeyi yapmıştır)
- 1982 Anayasasının Getirdiği Önemli İlikler → CB Kararnamesi, Devlet Denetleme Kurulu, YÖK, Kanu Denetçiliği Kurumu (2010), Ekonomik ve Sosyal Konsey (2010), Tahkim Kurulu (2011), CB Yardımcılığı (2017), Yüksek Hakem Kurulu (2010), ilk kez 1982 Anayasası ile var olmuştur.

NOT

Laiklik 1937'de gelise de boşından sonuna laik olan ilk anayasa 1961 Anayasası'dır.

2017'de Kaldırılan Kurum ve İşlemler

- Bakanlar Kurulu, Geçici Bakanlar Kurulu, Başbakanlık, Gensoru, Güvenoyu, Kanun Tasarısı, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Sıkıyönetim İlanı kaldırılmıştır.
- KHK ve tüzük çıkarma yetkisi, Askerî Yargıtay ve AYİM kaldırılmıştır.

NOT

2017 değişikliği ile Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi kabul edilmiş, parlamenter sistem terk edilmiştir.

Başlangıç Matnindeki Temel İlkeler

- Atatürk milliyetçiliği
- Atatürk medeniyetçiliği
- Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık
- Çağdaş medeniyetler seviyesine ulaşma azmi
- Anayasasının üstünlüğü ve bağlayıcılığı
- Millî egemenlik
- Laiklik
- Hürriyetçi demokrasi
- Kuvvetler ayrılığı
- Türk varlığının ülkesi ve devleti ile bölünmez bütünlüğü
- Her Türk vatandaşının onurlu bir hayat sürdürme hakkı

NOT

2017 değişikliği ile Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi kabul edilmiş, parlamenter sistem terk edilmiştir.

1924 ve 1961 anayasalarında 1 değiştirilemez madde vardır, 1982 Anayasası'nda ise 3 değiştirilemez madde vardır.

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

ANAYASANIN DEĞİŞTİRİLMEZ İLK 3 MADDESİ

1. Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

- (24, 61, 82) Bu 3 anayasanın da ortak maddesidir.

2. Türkiye Cumhuriyeti'nin Temel İlkeleri

- Başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan
- İnsan haklarına saygılı devlet (1982)
- Atatürk milliyetçiliğine bağlı devlet (1982)
- Laik devlet
- Sosyal devlet
- Demokratik devlet
- Hukuk devletidir.

3. Türkiye Devleti ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir. Bayrağı, ül yıldırlı bayraktır. Millî marşı, İstiklâl marşıdır. Başkenti Ankara'dır.

4. İlk 3 madde değiştirilemez. Değiştirilmesi faklır dahl edilemez.

- Başlangıç metni değişebilir. Ancak 2. maddenin başlangıçtaki metne dayanan ifadesi değişemez.
- "İnsan haklarına saygılı ve Atatürk milliyetçiliğine bağlı bir devlet" maddeleri 1982 Anayasası'nda girmişti.
- Eğer bir ülkede anayasa üstün ve bağlayıcıysa, kanunlar anayasaya uygunsa, kuvvetler ayrılığı varsa; yasama, yürütme ve idari makamların yasal denetimini varsa, temel haklar güvence altına alınmışsa, idarenin mali sorumluluğu varsa idari makamların işlemleri sınırlı ve belirlenmişse, kanuni hakim güvencesi varsa o ülke hukuk devletidir.

Soru Çözümü için
QR Okut

Devletin ekonomik hayata aktif müdahalesinin varlığını savunan anlayıştır.

Amaçları

- İşsizliğin önüne geçmek
- Millî geliri artırmak
- Fırsat eşitliği sağlamak
- Maddi olanak sağlamak
- Asgari bir yaşam seviyesi sunmak

Sosyal Devlet

Araçları

- Vergi Adaleti
- Kamulaştırma
- Devletleştirme
- Planlama
- Sosyal Hakların Tanınması

Demokratik Devlet

Bir ülkede seçim varsa o ülke demokratik devlettir.

İlkeleri Şunlardır:

- Düzenli aralıklarla seçim yapılması / Periyodik seçimler
- Seçimlerin eşit şartlarda yürütülmesi
- Seçmene alternatif sunulması
- Seçilmişlerin üstünlüğü

Seçimlerin İlkeleri

- Gizli oy
- Tek dereceli seçim
- Serbest seçim
- Genel oy
- Eşit oy
- Açık sayım ve döküm

NOT

Kanuni hâkim güvencesi, "hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka merci önünde yargılanamaz" anlamına gelir.

NOT

Kadının ve erkeğin oy kullanması genel oy, herkesin 1 oy kullanmasına eşit oy denir.

Laik Devlet

- İlk kez 1937'de ortaya çıkmıştır.
- Laiklik kavramını ilk düzenleyen anayasa 1924 Anayasası'dır.
- Devletin resmî bir dini yoktur.
- Din ve mezhep ayrımı yapılmaz.
- Din hizmetleri bir kamu hizmeti olarak yürütülür.

NOT

Cumhuriyetin ilanından sonra ülkemizde 3 anayasa uygulanmıştır. (1924, 1961 ve 1982 anayasaları)

Devletin Şekli

Madde 1 - Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir. (Bu hüküm 1921 ve 1924 Anayasalarında da değiştirilemez maddelerdir.)

Cumhuriyetin Nitelikleri

Madde 2 - Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.

Devletin Bütünlüğü, Resmi Dili, Bayrağı, Millî Marşı ve Başkenti

Madde 3 - Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir. Bayrağı, şekli kanununda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır. Millî marşı "İstiklâl Marşı"dır. Başkenti Ankara'dır.

Değiştirilemeyecek Hükümler

Madde 4 - Anayasanın 1. maddesindeki Devletin şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki hüküm ile, 2. maddesindeki Cumhuriyetin nitelikleri ve 3. maddesi hükümleri değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez.

Devletin Temel Amaç ve Görevleri

Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.

Egemenlik

Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir. Türk milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır. Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz.

GENEL ESASLAR

Yasama Yetkisi

Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez.

Yürütme Yetkisi ve Görevi

Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanından, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

Yargı Yetkisi

Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.

Kanun Örneğinde Aşkıllık

Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

Anayasamızın Bağlayıcılığı ve Üstünlüğü

Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.

Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilemez ve vazgeçilemez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Bu hak ve hürriyetler kötüye kullanılamaz.

Sınırlama

SINIRLANMASI

- Hak ve özgürlüğünüz belli ölçüde hââ kullanılabilir hâdeyse sınırlamadır.
- Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olmalıdır.
- Hakkın özüne dokunmamalıdır. (2001'de geldi.)
- Ölçütlük ilkesine uygun olmalıdır. (2001'de geldi.)
- Laik ve demokratik gereklerine aykırı olmamalıdır. (Laiklik 2001'de geldi.)
- Sınırlama yalnızca kanunla yapılır.

NOT

2001'de genel sınırlama sebepleri kaldırıldı.

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

Nedenleri;

DURDURULMASI

Savaş, seferberlik, OHAL nedenleri ile temel haklar kısmen ya da tamamen durdurulabilir.

Çekirdek Haklar

- Hiçbir surette dokunulamayacak, durdurulamayacak haklardır.
- 1. Kişinin yaşama hakkı ile maddi ve manevi varlığının bütünlüğü.
- 2. Din, vicdan, düşünce ve kanaat özgürlüğü.
- 3. Suç ve cezalar geçmişe yürütülemez.
- 4. Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılamaz. (Masumiyet karinesi)

TEMEL HAK VE ÖDEVELER

Kişî Hak ve Ödeveleri

- Kişî dokunulmazlığı
- Zorla çalıştırma yasağı
- Kişî hürriyeti ve güvenliği
- Özel hayatın gizliliği
- Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı
- Konut dokunulmazlığı
- Haberleşme hürriyeti
- Yerleşme ve seyahat hürriyeti
- Din ve vicdan hürriyeti
- Düşünce ve kanaat hürriyeti
- Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti
- Bilim ve sanat hürriyeti
- Basın hürriyeti
- Süreli ve süresiz yayın hakkı
- Basın araçlarının korunması
- Kamu tüzel kişilerinin elindeki basın dışı kitle haberleşme araçlarından yararlanma hakkı
- Düzeltme ve cevap hakkı
- Dernek kurma hürriyeti
- Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı
- Mülkiyet hakkı
- Hak arama hürriyeti
- Kanuni hakım güvencesi
- İspat hakkı

Sosyal - Ekonomik Hak ve Ödeveler

- Alienin korunması ve çocuk hakları
- Eğitim ve öğretim hakkı ve ödeveleri
- Kıyılardan yararlanma
- Toprak mülkiyeti
- Tarım, hayvancılık ve bu üretimin dallarında çalışanların korunması
- Kamulaştırma
- Devletleştirme ve özelleştirme
- Çalışma ve sözleşme hürriyeti
- Çalışma şartları ve dinlenme hakkı
- Sendika kurma hakkı
- Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı (2010 değişikliği)
- Grev hakkı ve lokavt
- Ücrette adalet sağlanması
- Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması
- Konut hakkı
- Gençliğin korunması
- Sporun geliştirilmesi ve tahkim (2011 değişikliği)
- Sosyal güvenlik hakkı
- Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler
- Yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşları
- Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması
- Sanatın ve sanatçının korunması

Siyasi Hak ve Ödeveler

- Türk vatandaşlığı
- Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları
- Parti kurma, partilere girme ve partilerden ayrılma hakları
- Siyasi partilerin uyacakları esaslar
- Kamu hizmetlerine girme hakkı
- Mal bildirimi
- Vatandaş hizmetleri
- Vergi ödevi
- Dilekçe hakkı
- Bilgi edinme hakkı (2010 değişikliği)
- Kamu denetçisine başvurma hakkı (2010 değişikliği)

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

NOT

1982 Anayasası'na göre toplumun temeli "Aile"dir.

NOT

Toplu sözleşme uyuşmazlıklarına Kamu Görevlileri Hakem Kurulu karar verir. Toplu iş sözleşmesi ve grevin ertelenmesi hakkında ortaya çıkan uyuşmazlıkları Yüksek Hakem Kurulu görür.

NOT

Dernek kurma, topluluğu ve gösteri yürüyüşü düzenleme, sendika kurma, süreli ve süresiz yayın hakkı, basımevi kurma, siyasi parti kurma hakkı izinsiz kullanılır.

T.C. VATANDAŞLIĞI

- Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür.
- Türk ananın veya Türk babanın çocuğu Türk'tür.
- Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarda kazanılır ve kaybedilir.
- Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz.
- Vatandaşlıktan çıkarma kararlarına karşı yargı yolu kapatılamaz.

NOT

Vatandaşlıktan çıkarma kararını Cumhurbaşkanı verir.

NOT

- Türk vatandaşlığını ispatla kullanılacak belgeler şunlardır:
- Resmi nüfus kayıtları
 - Kimlik
 - Pasaport
 - Pasaport

ANAYASAYA GÖRE OY KULLANAMAYANLAR

- T.C. vatandaşı olmayanlar
- 18 yaşını doldurmamışlar
- Askerî öğrenciler
- Silah altında bulunan er ve erbaşlar
- Taksirli suçlar hariç ceza infaz kurumunda bulunan hükümlüler

NOT

Taksirli suçtan hükümlü ol kullanabilir. Kasıtlı suçtan hükümlü ol kullanamaz. Askerîliği meslek olarak yapanlar (subay-astsubay-uzman çavuş) oy kullanabilir. Tutuklular oy kullanabilir. Çifte vatandaşlar oy kullanabilir.

NOT

Yurt dışındaki Türk vatandaşları sadece genel seçimlerde oy kullanabilir.

SİYASİ PARTİLER

Üye olma yeterliliğine sahip en az 30 Türk vatandaşı tarafından izinsiz kurulur. Ancak kuruluşu dair İçişleri Bakanlığına bildirim yapılır.

Siyasi Partilerin Tüzük, Program ve Eylemleri

- İnsan haklarına, eşitlik ilkesine, hukuk devleti ilkesine, millet egemenliğine, devletin bağımsızlığına, demokratik ve laik cumhuriyet gereklerine aykırı olamaz.
- Sınıf veya zümre dikatörlüğünü savunamaz.
- Suç işlenmesini teşvik edemez.
- Bu ilkel bir siyasi partinin temeli kapatılmasına sebep olan ilkelere.

Siyasi Partilere Üye Olamayanlar

- Hâkimler ve savcılar
- Sayıştay dâhil yüksek yargı organı mensupları
- Silahlı kuvvet mensupları
- İşçi niteliği taşımayan kamu görevlileri (Memur)
- Yükseköğrenim öncesi öğrenciler

NOT

18 yaşını dolduran Yükseköğrenim öğrencileri parti üyesi olabilirler. Öğretim elemanları ise yalnızca merkez teşkilatı olmak koşulu ile siyasi parti üyesi olabilirler.

Siyasi Partilere İlişkin Anayasal Hükümler

- Siyasi partiler ticari faaliyete girişemezler. Üyelik aidatı alır, rozet satar, bağış alabilirler. Uluslararası kuruluşlardan ve yabancı devletlerden / kişilerden yardım-bağış alamazlar. (Alınları temelli olarak kapatılırlar.)
- Temelli olarak kapatılan bir siyasi parti başka ad altında kurulamaz.

Siyasi Partilerin Kapatılması Davalarını;

- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı açar.
- Davayı Anayasa Mahkemesi görür.

Siyasi Partilerin Mali Denetimini;

- Anayasa Mahkemesi yapar.
- Sayıştay yardım eder.
- Devletten mali yardım alması için gereken baraj geçerli oyların %3'ü, Meclise girebilmeleri için gereken baraj ise geçerli oyların %7'sidir. (Barajlı D'hont)
- Beyan ve eylemleriyle partisinin temelli kapatılmasına neden olan bir milletvekilinin vekilliği sona ermez. Ancak bu milletvekilli 5 yıl süreyle bir başka partinin kurucusu, üyesi ya da denetçisi olamaz.

Kamu Denetçiliği Kurumu (Ombudsman)

- 2010'da TBMM Başkanlığına bağlı olarak kurulmuştur.
- Kamu başdenetçisi TBMM tarafından 4 yıl için gizli oyla seçilir.

NOT

Yabancılar, karışıklılık (mütekabiliyet) esaslı gözetilmek şartıyla dilekçe hakkında yararlanabilir.

SUÇ VE CEZALARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

1. Ceza sorumluluğu şahsıdır.
2. Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri yalnızca kanunla konur.
3. Suç ve cezalar geçmişe yürütülemez.
4. Masumiyet karinesi vardır.
5. Kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulgular delil olarak kabul edilemez.
6. Hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayıcı bir beyanda bulunmaya zorlanamaz.
7. Hiç kimse yalnızca sözleşmeden doğan bir borcunu yerine getirmemekten dolayı özgürlükten alıkonulamaz.
8. İdare kişi hürriyetini kısıtlayıcı bir müeyyide uygulayamaz.
9. Ölüm ve genel müsadere cezası verilemez.
10. Vatandaş suç sebebiyle yabancı ülkece verilemez.

NOT

SEÇİMLERDE OY KULLANMAYANLAR

- ✓ Silah altındaki er ve erbaşlar
- ✓ Askerî öğrenciler
- ✓ Takrifi suçlardan hüküm giyenler hariç ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler
- ✓ Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayanlar
- ✓ 18 yaşını doldurmamış olanlar

SİYASİ PARTİLERDE ÜYE OLANMAYANLAR

- ✓ Hâkimler ve Savcılar
- ✓ Sayıştay dâhil yüksek yargı organı mensupları
- ✓ Memurlar
- ✓ İşçi niteliği taşımayan kamu görevlileri
- ✓ Silahlı kuvvetler mensupları
- ✓ Yükseköğretim öncesi öğrenciler

- ✓ Seçimlerde geçerli oyların %3'ünün üzerinde oy alan siyasi partiler devletten mali yardım alabilirler.
- ✓ Bir siyasi partinin TBMM'de milletvekilli bulunduğabilmesi için son seçimlerde geçerli oyların %7'nin üzerinde oy olması gerekir.

- ✓ Siyasi partiler, partiye üye olma yeterliğine sahip en az 30 Türk vatandaşı tarafından kurulur.
- ✓ Siyasi partilere üye olabilmek için 18 yaşını doldurmuş olmak gerekir.
- ✓ TBMM'de Bir siyasi parti grubu ise en az 20 milletvekilli ile kurulur.

YASAMA

Yasa yapma, kural koymadır. 1982 Anayasası'na göre, yasama yetkisi Türk milleti adına TBMM'ye aittir. Bu yetki devredilemez.

YASAMA YETKİSİNİN İLKELERİ

YASAMA YETKİSİNİN
GENELİĞİYASAMA YETKİSİNİN ASLILĞI
(İLK ELLİĞİ)YASAMA YETKİSİNİN
DEVREDİLEMEZLİĞİ

YASAMANIN SÜREKLİLİĞİ

YASAMA İŞLEMLERİ

Meclis yaptığı işlemleri, kanun veya parlamento olarak 2 şekilde ortaya koyar. Cumhurbaşkanı çıkarılan işlemler kanun, Cumhurbaşkanı çıkarmayan işlemler parlamento karardır.

1. Kanun

- Kanunlar geneldir. Kanunlar soyuttur, süreklidir. Cumhurbaşkanı tarafından imzalanır ve yayımlanır. Kanunlar Anayasa Mahkemesinin yargısal denetime tabidir.

Kanunla gerçekleştirilen işlemlere örnekler:

- Anayasa değişikliği
- Genel ve özel af ilanı
- Para basılmasına karar vermek

- Milletlerarası antlaşmaların onayını uygun bulmak
- İl-iççe kurulması ve kaldırılması

- Seçimlere dair düzenlemeler
- Büyükşehir kurulması

2. Parlamento Kararları

Soyut Gözetim için
QR Okut...

- TBMM kararı olarak da bilinir. Daha çok TBMM'nin iç işleyişine ilişkindir. Cumhurbaşkanı'nın imzası ve yayımı şart değildir. (TBMM Başkanı'nın Yayınları) Kural olarak parlamento kararları yargısal denetime tabi değildir. TBMM kararı olarak da bilinir. Daha çok TBMM'nin iç işleyişine ilişkindir. Cumhurbaşkanı'nın imzası ve yayımı şart değildir. (TBMM Başkanı'nın Yayınları) Kural olarak parlamento kararları yargısal denetime tabi değildir.

İSTİSNALAR

Dokunulmazlığın Kaldırılması Kararı	Anayasa Mahkemesi'nin denetimine tabidir.
Milletvekili'nin Düşürülmesi Kararı	
TBMM'nin İç Tüzüğü	

Parlamento Kararları Örnekleri:

- Seçimlerin yenilenmesi kararı
- TBMM Başkanı seçimi
- Kamu başkanlığı seçimi
- HSK'ye üye seçimi
- OHAL'i onaylamak
- Anayasa Mahkemesine üye seçimi
- Sayıştay başkan ve üye seçimi

TBMM'nin Oluşumu

- 1982 – 400 Milletvekili
- 1987 – 450 Milletvekili
- 1995 – 550 Milletvekili
- 2017 – 600 Milletvekili

Milletvekili seçilme yaşı 2006'da 30'dan 25'e düşürüldü. 2017'de 18 oldu.

Milletvekili Seçilme Şartları

- T.C. vatandaşı olmak
- 18 yaşını doldurmuş olmak (2017)
- En az ilkokul mezunu olmak
- Kısıtlı olmamak
- Kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak
- Askerlikle ilişkisi olmamak (2017)
- Taksiri suçlar hariç toplam 1 yıl veya daha fazla hapis cezası almamış olmak
- Yüz kızartıcı suçlardan hüküm giymemiş olmak (Rüşvet, hırsızlık, zimmet, irtikap, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, ihtilas, dolanlı iflas gibi)
- Devlet sıralarını açığa vurmamış olmak ve terör eylemlerinden hüküm giymemiş olmak

Bunlar milletvekili seçilmeye engel suçlardır. Bu suçlardan hüküm giyenler aifla uğrasa dahi milletvekili seçilemez.

Milletvekili Olabilmek İçin Görevinden Çekilmek Zorunda Olanlar

- Hâkimler ve savcılar
- Yüksek yargı organı mensupları
- Silahlı kuvvet mensupları
- YÖK üyeleri
- İşçi niteliği taşımayan kamu görevlileri (Memurlar)
- Öğretim elemanları

Seçilemezlerse görevlerine geri dönmeler.

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

Yüksek Seçim Kurulu

- Seçimlerin genel yönetimi, düzeni ve duruşturulduğundan sorumludur.
- Seçim tutanaklarını kabul eder.
- Seçimlere ilişkin şikâyet ve itirazları kesin karara bağlar.
- 7 asıl 4 yedek olmak üzere toplam 11 üyeden oluşur.
- 6 üyeyi Yargıtay, 5 üyeyi Danıştay kendi genel kurullarınca seçer.
- Başkanı kendi genel kurulunca kendi üyeleri arasından seçilir.
- Kararları kesindir.
- Üyeleri 6 yıllığına seçilir.

NOT

YSK bir mahkeme değildir. YSK, Anayasa'da yasama bölümünde düzenlenmiştir. YSK üyelerini Yargıtay ve Danıştay seçer.

TBMM Seçimleri

- 5 yılda bir Cumhurbaşkanlığı seçimleri ile birlikte yapılır.
- Görev süresi dolan Meclis, yenisi seçilene kadar görevine devam eder.

Yasama Dönemi (5 yıl)

İki genel seçim arasında geçen 5 yıllık evrenin tamamına "Yasama dönemi" denir. Her 1 yıllık dilimine ise "Yasama yılı" denir.

Seçimlerin Yenilenmesi (Erken Seçim)

- 5 yıl bitmeden, yani yasama dönemi tamamlanmadan yapılan seçime, erken seçim denir.
- TBMM, üye tam sayısının 3/5'ü (360 milletvekili) ile karar alır. Bu durumda Cumhurbaşkanı seçimleri de yenilenir. Yani 360 milletvekili kabul ederse TBMM için erken seçim yapılabilir.
- Cumhurbaşkanı dilediği zaman TBMM seçimlerini yenileme kararı alabilir. Bu durumda da Cumhurbaşkanlığı seçimleri yenilenir.

NOT

Yani TBMM seçimlerini yenileme kararını TBMM ve Cumhurbaşkanı alabilir.

NOT

Bir kimse 2 defa Cumhurbaşkanını seçilebilir. Cumhurbaşkanını ikinci döneminde iken (son dönemindeyken) TBMM erken seçim kararı alırsa o cumhurbaşkanı bir kez daha Cumhurbaşkanlığı yapabilir.

Seçimlerin Geriye Bırakılması (Ertelenmesi)

- TBMM seçimleri savaş sebebiyle yalnızca 1 yıl ertelenebilir. Erteleme sebebi olan savaş ortadan kalkmadıkça usulüne göre işlem tekrarlanır. Bu kararı yalnızca TBMM bir parlamento kararı ile alabilir. Yani Cumhurbaşkanlığı, TBMM seçimlerini ertelene karar alamaz.

Ara Seçim

- TBMM üyeleri boşalma olması halinde yapılır. Sadece boşalan vekillikler için yapılır. Her seçim döneminde yalnızca 1 defa yapılabilir.

Ara Seçim Şartları

1. Yapılan genel seçimlerin üzerinden 30 ay geçmedikçe ara seçim yapılamaz.
2. Yapılacak genel seçimlere 1 yıl kala ara seçim yapılamaz.

Anayasa burada ara seçim yapılabilir diyor ama yalnızca 1 defa. :)

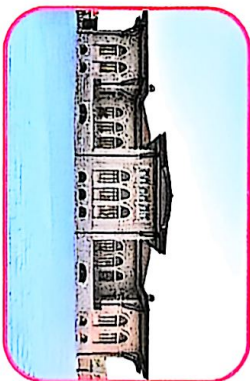
Zorunlu Ara Seçim Sebepleri (İstisnalar)

- TBMM üye tam sayısının en az %5'i boşalmışsa (30 vekil) 3 ay içinde ara seçime gidilebilir. Yani 30 ay geçmese de istisnai olarak ara seçime gidilebilir. Ancak seçimlere 1 yıl veya daha az kalmışsa yine de ara seçime gidilemez.
- Bir ilin ya da seçim çevresinin TBMM'de hiç temsilcisi kalmamışsa 90 gün sonraki ilk pazar ara seçim yapılır. Bu durumda yasama döneminin her anında ara seçime gidilir.

NOT

- Milletvekilleri yalnızca kendilerini seçenleri değil tüm Türk milletini temsil eder.
- Milletvekilliği sıfatı il seçim kurulunun ilgili tutanağı hazırlamasıyla kazanılır. (Mazbata)

YASAMA BAĞIŞIKLIĞI (MİLLETVEKİLLERİNE TANINMIŞ PARLAMENTER MUAFİYETLER)

Yasama Dokunulmazlığı

- Milletvekilleri seçimden önce ya da sonra işledikleri suçlardan dolayı,

▶ Tutulamaz.

▶ Tutuklanamaz.

▶ Sorgulanamaz.

▶ Yargılanamaz.

- Dokunulmazlık 5 yılına yani yalnızca vekillik süresince geçerli bir korumadır.

- Dokunulmazlık, gerektiğinde TBMM Genel Kurulu tarafından kaldırılabilir.

Dokunulmazlığı kaldırabilmesi için toplantıya katılanların salt çoğunluğunun oyu olmalıdır.

- Dokunulmazlık nispi ve geçici niteliklidir

- Kişi milletvekili iken dokunulmazlığı kaldırılmasa bile yasama dönemi bitikten sonra dokunulmazlık eninde sonunda kalkacağı için yargılanabilir hâle gelecektir.

Dokunulmazlığın İşlemediği Hususlar (İstisnalar)

- Ağır cezayı gerektiren suçüstü hâli.
- Soruşturmasına seçimden önce başlanmış olması şartıyla Anayasa'nın 14. maddesinde sayılan suçlar, temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik suçlardır.

Yasama Sorumsuzluğu

- Milletvekillerini yasama çalışmalarını sırasında kullandığı oy, söz ve düşünce bakımından korur.
- Yasama sorumsuzluğu TBMM tarafından kaldırılmaz.
- Yasama sorumsuzluğu ömür boyu koruma sağlar.
- Mutlaktır ve süreklidir.
- Cezalandırma ortadan kaldırılır. Hem hukuki hem cezai koruma sağlar.
- Kişi milletvekili iken kullandığı oy, söz veya düşünceden dolayı milletvekilliği bitse dahi geriye dönük sorumluluğa sahip değildir.

NOT

Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve Bakanların da dokunulmazlığı vardır. Bir başka deyişle Anayasaya göre milletvekilleri, bakanlar ve Cumhurbaşkanı yardımcılarını dokunulmazlığa sahiptir.

Milletvekilliğinin Sona Ermesi

Kendiliğinden (Doğrudan)

- Yasama döneminin sona ermesi
- Ölüm/Galıplik
- YSK tarafından iptali
- Cumhurbaşkanlığı seçilme
- Cumhurbaşkanlığı yardımcısı veya bakan seçilme
- Kısıtlanma (Yargı kararı ile)
- Milletvekili olmaya engel suçlardan kesin hüküm giyme (Yargı kararı ile)

Oylama ile (Parlamento kararı ile)

- Milletvekilliğinden istifa etmek
- Özürsüz-mazeretsiz-izinsiz olarak 1 ayda toplam 5 bileşişime katılmamak (Üye tam sayısının salt çoğunluğu olan 301 sayısı gerekir.)
- Milletvekilliği ile bağdaşmayan bir hizmeti veya görevi sürdürmekte ısrar etmek

NOT

Aşağıdaki hallerde milletvekilliği sona ermez.

- Dokunulmazlığın kaldırılması
- Partiden istifa
- Meclis başkanı seçilme
- Partisinin temelli kapatılmasına neden olma

İptal İstemi

- TBMM Genel Kurulunda tarafından alınan dokunulmazlığın kaldırılması ve milletvekilliğinin düşürülmesi kararlarına karşı yapılan iptal başvurusudur.
- Kararların verilmesi itibarıyla milletvekilleri tarafından iptal istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulur. 7 gün içinde iptal istemiyle başvuru yapılır, Anayasa Mahkemesi 15 gün içinde karara bağlar.

TBMM'nin Önemli Görev ve Yetkileri

1. Kanun Koyarak - Değiştirmek - Kaldırmak
2. Kanun başdenetçisini seçmek
3. Sayıştay başkanını ve üyelerini seçmek
4. RTÜK üyelerini seçmek
5. Anayasa Mahkemesine üye seçmek (3 üye)
6. HSK'ye üye seçmek (7 üye)
7. Savaş ve barışa karar vermek
8. Genel ve özel af ilanı (En az 360 milletvekili ile özel af ilanı edebilir.)
9. Silahlı kuvvetlerin kullanılmasına karar vermek
10. Milletlerarası anlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak
11. Para basılmasına karar vermek
12. Bütçe ve kesin hesap kanun tasdiklerini görüşüp kabul etmek
13. Cumhurbaşkanını, Cumhurbaşkanı yardımcısını ve Bakanları Yüce Divana sevk etmek
14. OHAL'i onaylamak, süresini uzatmak - kısaltmak ve OHAL'i kaldırmak
15. Kalkınma planlarını onaylamak.

NOT

Orman suçları of konunu kapsamı dışındadır.

NOT

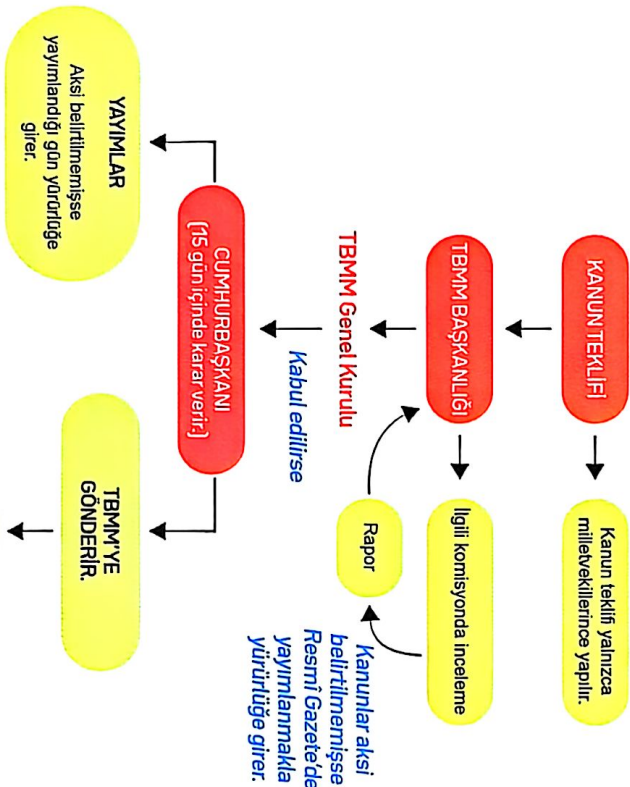
Meclis toptileyken ani bir saldırıda silahlı kuvvetlerin kullanılmasına Cumhurbaşkanı karar verebilir.

NOT

Aşağıdakiler TBMM'nin görev ve yetkilerinden değildir.

- Milletlerarası anlaşmaları onaylamak
- Devlet denetleme kuruluna üye ve başkan seçmek
- Yönetmelik çıkarmak
- OHAL ilan etmek
- Yüce Divanda yargılamak yapmak
- Yüksek mahkemelere başkan seçmez
- RTÜK'e başkan seçmek

KANUN YAPMAK

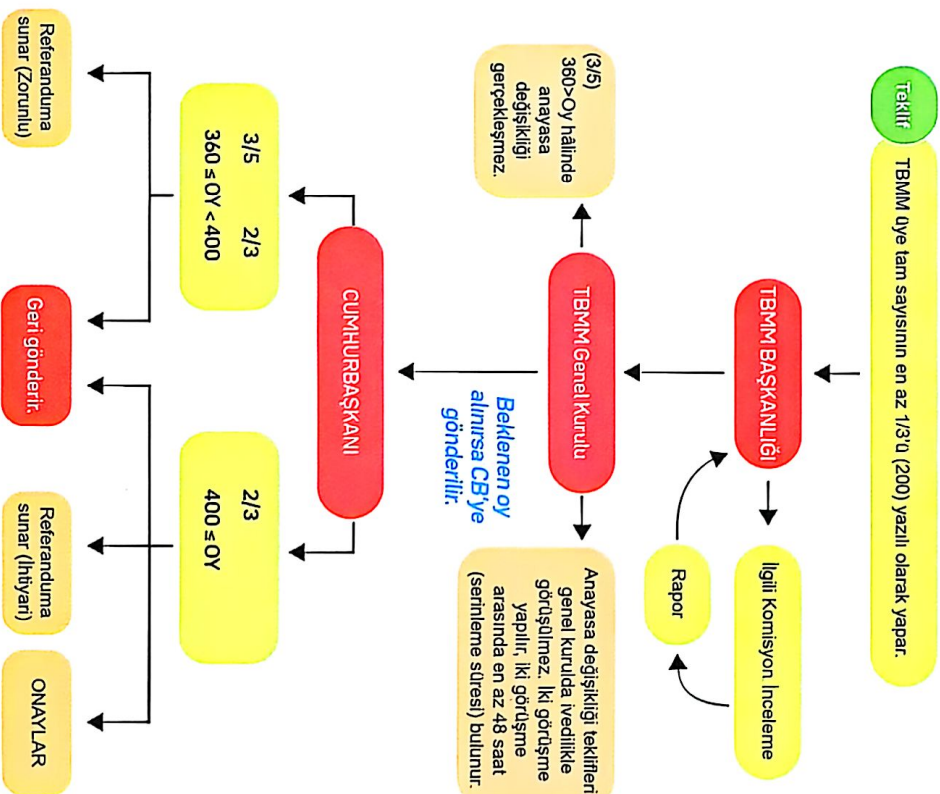
NOT

- Aksi belirtilmemişse 1 milletvekili dahi kanun teklif edebilir.
- Bir yasaama döneminde sonuçlandırılmayan kanun teklifleri koduk olur.

NOT

2001 değişikliği ile seçim kanunlarında yapılan değişiklikler 1 yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz.

ANAYASA NASIL DEĞİŞTİRİLİR?

Soru Çözümü için QR Okut...

TBMM'İN TOPLANMASI VE FAALİYETLERİ

- Meclis, her yılın ekim ayının ilk günü kendiliğinden toplanır.
- Meclis bir yasama yılı içerisinde en çok 3 ay tatil yapılabilir.
- Meclisin tatil dışında çalışmalarına ara vermesi tek seferde 15 günü geçemez.
- Meclisin tatil veya ara vermedeyken toplanmasına **olağanüstü toplanma** denir.

OLAĞANÜSTÜ TOPLANMA

DOĞRUDAN OLAĞANÜSTÜ TOPLANMAYA ÇAĞIRANLAR

- TBMM başkanı
- Cumhurbaşkanı

BOLAYLI OLAĞANÜSTÜ TOPLANMAYA ÇAĞIRANLAR

120 Milletvekilinin İstemi Üzerine
TBMM Başkanı
(Bu durumda TBMM üye tam sayısının 1/5'i
yani 120 milletvekili TBMM Başkanından
olağanüstü toplantı talep eder.)

ÖNEMLİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı için, bir yasama döneminde iki defa seçim yapılır. İlk seçimlerin görev süresi iki yıldır, ikinci devre için seçimlerin görev süresi ise o yasama döneminin sonuna kadar devam eder.

NOT

- Siyasi parti grupları Meclis Başkanlığına aday gösteremez.
- TBMM Başkanının partisi varsa partiyle ilişkisi kesilmez, partisinin çalışmalarına katılmaz.
- TBMM başkanı hiçbir oturumda, başkan vekilleri ise yalnızca yönettiği oturumlarda oy kullanamaz.
- Başkanlık seçimi 5 gün içinde sonuçlanır.
- TBMM Başkanını Seçimi: En çok 4 turda gizli oyla yapılır.

TBMM Başkan vekilleri
İdare amirleri

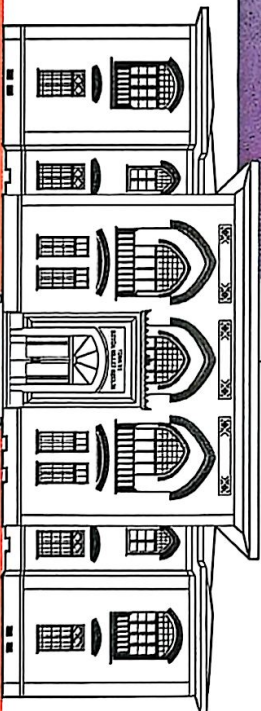
TBMM
BAŞKANLIK
DİVANI

TBMM Başkanı

Katip üyeler

Soru Çözümü için
QR Okut...

TOPLANTI VE
KARAR YETER
SAYISI

KYS (KARAR YETER SAYISI)

TBMM, kural olarak toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Yani o gün toplantıda kaç kişi varsa yarısından bir fazlası kabul et-
tiğinde Meclis karar alır. Bu sayı TBMM üye tam sayısının 1/4'ünün 1 fazlasından az olmaz. (151 milletvekili oyu) eğer 151'den aşağı bir
oy varsa Meclis karar alamaz.

TYS (TOPLANTI YETER SAYISI)

TBMM, UT'sının (üye tam sayısı) 1/3'i (200 milletvekili) olmalıdır.

NOT

- Bir siyasi parti en az 30 T.C. vatandaşları ile kurulur.
- TBMM'de bir siyasi parti grubu en az 20 milletvekili ile kurulur.

TBMM'NİN BİLGİ EDİNME VE DENETLEME YOLLARI

MECLİS ARAŞTIRMASI

Belirli bir konuda yapılan incelemedir. Bir siyasi parti grubu ya da en az 20 milletvekili bir konunun araştırılması için önerge verir.

GENEL GÖRÜŞME

Toplumu ve devlet faaliyetlerini ilgilendiren bir konunun Meclis Genel Kurulunda görüşülmesidir. Bir siyasi parti grubu ya da en az 20 milletvekili genel görüşme önergesi verebilir.

YAZILI SORU

En geç 15 gün içinde cevaplandırılmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkan Yardımcısı ve Bakanlara yazılı soru sormasıdır. 1 milletvekili bile yazılı soru sorabilir.

MECLİS SORUŞTURMASI

Bakan ve Cumhurbaşkan Yardımcılarının görevi ile ilgili suç işlediği iddiasıyla cezai sorumluluklarının araştırılmasına ve Yüce Divana sevkine ilişkindir.

Soruşturma Önergesinin Verilmesi

TBMM üye tam sayısının salt çoğunluğuyla yani 301 milletvekili ile önerge verilir. Bir Bakan ya da Cumhurbaşkan Yardımcısı göreviyle ilgili bir suç işlediyse Meclis soruşturması açılabilir. Önerge 1 ay Mecliste görüşülür.

Önergenin Kabulü

Önerge kabul edilsin mi edilmesin mi diye bir oylama yapılır. TBMM üye tam sayısının 3/5'i ile (360 milletvekili) kabul oyu verirse soruşturma açılır. 15 kişiden oluşan soruşturma komisyonu kurulur. İşçi Meclis adına soruşturur. 2 ay içinde rapor sunulur. Yetmezse 1 ay ek süre verilir.

Yüce Divana Sevk Oylaması

TBMM üye tam sayısının 2/3'sinin (400 milletvekili) oyu ile ilgili Bakan veya Cumhurbaşkan Yardımcısı Yüce Divana sevk edilir. Yüce Divan yargılamasını 3 ay içinde tamamlamalıdır. Yetmezse 3 ay ilave edilir.

Yüce Divanda seçilmeye engel suçlardan kesin hüküm giyen CB yardımcısı veya bakanın görevi sona erir.

NOT

Bakan ve Cumhurbaşkan Yardımcıları Yüce Divana sevk etme yetkisi TBMM'ye; Yüce Divan sıfatıyla yargılama yetkisi Anayasa Mahkemesine aittir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonları şunlardır:

1. Anayasa Komisyonu
2. Adalet Komisyonu
3. Millî Savunma Komisyonu
4. İçişleri Komisyonu
5. Dışişleri Komisyonu
6. Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu
7. Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu
8. Çevre Komisyonu
9. Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu
10. Tarım, Orman ve Köylüleri Komisyonu
11. Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
12. Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu
13. Dilekçe Komisyonu
14. Plan ve Bütçe Komisyonu
15. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu
16. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu
17. Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu
18. Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu
19. Dijital Meccalar Komisyonu

Konu İnceleme İçin QR Okut...

Soru Çözümü İçin QR Okut...

YÜRÜTME

Yürütme yetkisini yalnızca Cumhurbaşkanını kullanır. Monist yapı (tek başlılık) vardır.

NOT

Bakanlar Kurulu ve Başbakanlık kaldırılmıştır.

CUMHURBAŞKANI

2007 Anayasa Değişikliğiyle

- 5 yıl için doğrudan halk tarafından seçilir.
- Bir kimse en çok 2 defa Cumhurbaşkanı seçilir.

Cumhurbaşkanı Seçilme Yeterliliği

- 40 yaşını doldurmuş olmak
- Yükseköğrenim görmüş olmak
- Diğer milletvekili seçilme şartlarına sahip olmak

Aday Gösterilme

- Siyasi parti grupları
- Son yapılan genel seçimlerde geçerli oyların tek başına ya da birlikte %5'ini almış partiler
- En az yüz bin seçmen bir kimseyi Cumhurbaşkanlığı için aday gösterebilir.

NOT

Bireyin kendisi Cumhurbaşkanı olmak için aday olamaz. Aday gösterilir.

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

Cumhurbaşkanlığı Seçimleri

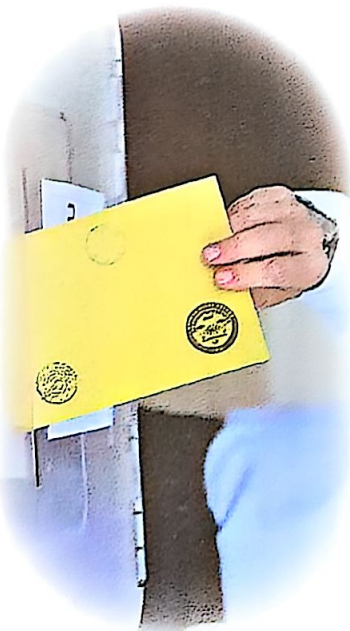
- 5 yılda bir TBMM seçimleriyle birlikte yapılır.
- Cumhurbaşkanlığı seçimleri 2 turudur.
- Görev süresi dolan Cumhurbaşkanının yetkileri yenisi seçilene kadar devam eder.
- I. Tur
- Geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir ve 2. tura gidilmez. Çoğunluğu alan aday olmazsa 2. tura gidilir.

II. Tur

- 1. turu takip eden ikinci pazar 1. turda en çok oy alan iki aday ile gidilir. Oyların çoğunluğunu alan Cumhurbaşkanı seçilir.
- 2. turdaki iki adaydan biri yeterliliği kaybederse 1. turda bunlardan sonra en çok oyu alan aday ile ikâme yoluna gidilir. (Yer değiştirme)
- 2. turda tek adayın kalması hâlinde oylama referandum yoluyla yapılır.

NOT

Cumhurbaşkanı seçilen bir kimsenin varsa partisiyle ilişkisi kesilmez.

Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar

- Cumhurbaşkanı, bir veya daha fazla Cumhurbaşkanını yardımcısı ile bakanları, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip kimseler arasında seçer.
- Cumhurbaşkanını yardımcısı ve bakan seçilenlerin milletvekilliği varsa sona erer.
- Dokunulmazlığa sahiptirler.
- Anti içerecek görev başları.
- Cumhurbaşkanına karşı sorumludurlar.

NOT

Bakanlıkların kurulması, kaldırılması ve teşkilat Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenir.

Cumhurbaşkanlığına Vekâlet

- Cumhurbaşkanını yardımcısı, Cumhurbaşkanının vekilidir.
- Yurt içi seyahatlerde vekâlete gerek yoktur. Görev süresi dolan Cumhurbaşkanının yetkileri yenisi seçilene kadar devam eder.

Devlet Denetleme Kurulu

- İlk kez 1982 Anayasası ile kurulmuştur.
- Cumhurbaşkanının istemiyse; kamu kurum ve kuruluşlarında, sermayesinin yarısından fazlası; devlete ait kuruluşlarda, meslek kuruluşlarında, işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararı demek ve vakıflarda, 2017 değişikliği ile TSK'de, idari soruşturma, inceleme, araştırma, denetleme işlemlerini yapar.
- Cumhurbaşkanlığına bağlıdır.
- Üyeleri ve başkanını Cumhurbaşkanı seçer.
- Yargı organlarını denetleyemez.
- İşleyiş, özülük işleri ve üyelerinin görev süresi Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenir.

Cumhurbaşkanının Başlıca Görev ve Yetkileri

- Cumhurbaşkanını devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.
- Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türk milletinin birliğini temsil eder.
- Gerekti gördüğü takdirde yasama yılının ilk günü TBMM'de açılış konuşması yapar.
- Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.
- Kanunları yayımlar - geri gönderir.
- Kanun, TBMM İç Tüzüğü ve anayasa değişikliğinin iptali için dava açar.
- Cumhurbaşkanını yardımcılarını ve bakanları atar, görevlerine son verebilir.
- Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir.
- Yabancı devletlere T.C. Devleti'nin temsilcilerini gönderir.
- Milletlerarası anlaşmaları onaylar - yayımlar.
- Anayasa değişikliklerini onaylar - halkoyuna sunar.
- Millî güvenlik politikalarını belirler.
- TBMM adına Başkomutanlığı temsil eder. Meclis adına Cumhurbaşkanını temsil eder. Savaşta Başkomutanlığı, Cumhurbaşkanlığı namına Genelkurmay Başkanımız yerine getirir.
- Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.
- Sürekli hastalık, yaşlılık, kocama nedeniyle belli kişilerin cezasını hafifletir veya kaldırır. (Özel af niteliğindedir)
- 2017 itibarıyla; yönetmelik çıkarır, rektör atar, YÖK'e üye seçer.
- MGK'ye başkanlık eder. (Millî Güvenlik Kurulu)
- Mahallî idarelerin kendi aralarında birlik kurmasına izin verir.
- 2017 itibarıyla silahlı kuvvetleri yurt savunmasına hazırlar.
- OHAL ilân eder.
- Anayasa Mahkemesi'ne 12 üye seçer.
- Danıştay üyelerinin 1/4'ini seçer.
- HSK'ye 4 üye seçer (Hâkimler Savcılar Kurulu)
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve vekilini seçer.
- Bütçe ve kesin hesap kanun teklifini Meclise sunar.

NOT

- Cumhurbaşkanı,
- Sayıştay üye ve başkan seçmez.
- Kamu bağdenetçisini seçmez.
- Yargıtaya üye seçmez.
- Yüksek mahkemelere başkan seçmez.
- Yüksek Seçim Kuruluna üye seçmez.
- Genel af ilân etmez.

MİLLÎ GÜVENLİK KURULU

MİLLÎ GÜVENLİK KURULU ÜYELERİ

BAŞKAN CUMHURBAŞKANI

SİVİL KANAT

- Cumhurbaşkanı Yardımcıları
- Adalet Bakanı
- İçişleri Bakanı
- Dışişleri Bakanı
- Millî Savunma Bakanı

ASKERİ KANAT

- Genelkurmay Başkanı
- Kara Kuvvetleri Komutanı
- Hava Kuvvetleri Komutanı
- Deniz Kuvvetleri Komutanı

Soru Çözümü İçin
QR Okut

UYARI

Jandarma Genel Komutanı Millî Güvenlik Kurulu üyeleri arasından çıkarılmıştır. (2017)

- Kurul olağan olarak iki ayda bir toplanır.
- Kurul Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanır. Gündemi: Genelkurmay Başkanı ve Cumhurbaşkanı yardımcılarının görüşü alınarak Cumhurbaşkanı başkanınca belirlenir.
- Kurulun kararları bağlayıcı değil tavsiye niteliğindedir (istisnadır).
- Millî Güvenlik Kurulu genel sekreteri millî güvenlik kurulu üye değildir ancak toplantılara katılır, üye olmadığı için oy kullanamaz.
- Millî Güvenlik Kurulu genel sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri Cumhurbaşkanı kararıyla Karaminesi ile düzenlenir.

OLAĞANÜSTÜ HÂL İLANI

İlan Nedenleri

- Savaş
- Savaş gerektirecek bir durumun baş göstermesi
- Seferberlik
- Vatana veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli kalkışma
- Ülkenin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddetin yaygınlaşması
- Şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması
- Tabii afet
- Ağır ekonomik bunalım
- Tehlikeli salgın hastalık

İlan Süreci

- Cumhurbaşkanı, yurdun bir bölümü ya da tamamında 6 ayı geçmemek üzere ilan eder.
- OHAL ilan kararı aynı gün Resmî Gazete'de yayımlanır ve aynı gün TBMM onayına sunulur.
- Meclis OHAL süresini kısaltabilir.
- Cumhurbaşkanı talebiyle TBMM her defasında 4 ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir veya OHAL'i kaldırabilir.
- Savaş hâlinde 4 aylık süre aranmaz.

NOT

OHAL'i ilan etme yetkisi Cumhurbaşkanı'nın, OHAL'i onaylama, uzatma, kısaltma ve kaldırma yetkisi TBMM'nindir.

NOT

2017 değişikliği ile "Sıkıyönetim İlanı" kaldırıldı.

YÜRÜTMENİN DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERİ

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

Olağan Dönem

- Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin dilediği konuda Cumhurbaşkanı Kararnamesi çıkarabilir.
- Kişi haklarına ve siyasi haklara ilişkin düzenleme yapılamaz. Sadece sosyal, ekonomik haklar hakkında düzenleme yapılabilir.
- Anayasada açıkça kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda çıkarılamaz.
- Kanunlarla çatışırsa kanun hükümleri esas alınır.
- Yargısal denetimini Anayasa Mahkemesi yapar.
- Çıkarılan kararname Meclis onayına sunulmaz.

OHAL Dönemi

- Tüm hakları düzenler.
- Kanun hükmündedir.
- Yargısal denetim dışındadır.
- TBMM onayına sunulur. 3 ay içinde görüşülmezse kendiliğinden yürürlükten kalkar.

YÖNETMELİK

- Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri tarafından çıkarılır.
- Hangilerinin yayımlanacağı kanunda gösterilir.
- Cumhurbaşkanı Kararnamesi ve kanunların uygulanışını gösterilir.
- Yargısal denetimini idare mahkemesi yapar.
- Eğer yönetmelik ülke çapında uygulanacaksa ya da yönetmeliği Cumhurbaşkanı çıkarmışsa Danıştay denetler.

CUMHURBAŞKANININ CEZAI SORUMLULUĞU

Soruşturma Önergesinin Verilmesi

- TBMM (Meclis) üye tam sayısının salt çoğunluğu yani 301 milletvekili önerge verir.

Önergenin Kabulü

- TBMM üye tam sayısının 3/5'ü yani 360 milletvekilinin kabulü ile önerge kabul edilir. Soruşturma açılmış olur. Soruşturma açılınca 15 kişiden oluşan soruşturma komisyonu normal süresi 2, ek süresi 1 ay olmak üzere bu süre zarfında rapor hazırlar. Rapor geldikten sonra 10 gün içinde üyelere dağıtılır.

Yüce Divana Sevk Oylaması

- TBMM üye tam sayısının 2/3'si (400 milletvekili) kabul ederse Cumhurbaşkanı Yüce Divana sevk edilir. Bu durumda görevden düşmez. Seçimeye engel bir suçtan kesin hüküm giyerse o zaman görevden düşer. 3 ay, ek +3 ay içinde yargılanması biter.

NOT

Cumhurbaşkanı Kararnamesi aksi belirtilmemişse (üzerinde tarih yoksa) yayımlandığı gün yürürlüğe girer.

YARGI

- Yargı yetkisini "Türk milletî" adına bağımsız ve tarafsız mahkemeler kullanır.

Mahkemelerin Bağımsızlığı

- Mahkemeler hâkimler, görevlerinde bağımsızdır.
- Anayasaya ve vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler.
- Hiçbir organ, merci, makam veya kişi yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere emir ve talimat veremez, tavsiye ve telkinde dahi bulunamaz.
- Görülmede olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde görüşme yapılamaz.
- Yasama, yürütme ve idare yargı kararlarına uymak zorundadır. Yargı kararlarının yerine getirilmesini geciktirmez.

Hâkimlik ve Savcılık Teminatı

Hâkimler ve Savcılar,

- Azlolunamazlar.
- Kendileri istemedikçe anayasada belirtilen yaştan önce emekliye ayrılamazlar.
- Bir mahkeme ya da kadronun kapatılması veya kaldırılması nedeniyle aylık, ödenek ve diğer özülük haklarından yoksun bırakılamazlar.

Hâkimlik ve Savcılık Mesleği

Hâkimler ve Savcılar,

- Adli ve idarî yargı hâkim ve savcılar olarak görev yapar.
- 65 yaşını tamamlayınca kadar hizmet görürler.
- İdarî yönden Adalet Bakanlığına bağlıdır.
- İdarî yönden denetimlerini Adalet Müfettişleri yapar.

www.retrokitap.com

www.retrokitap.com

www.retrokitap.com

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU

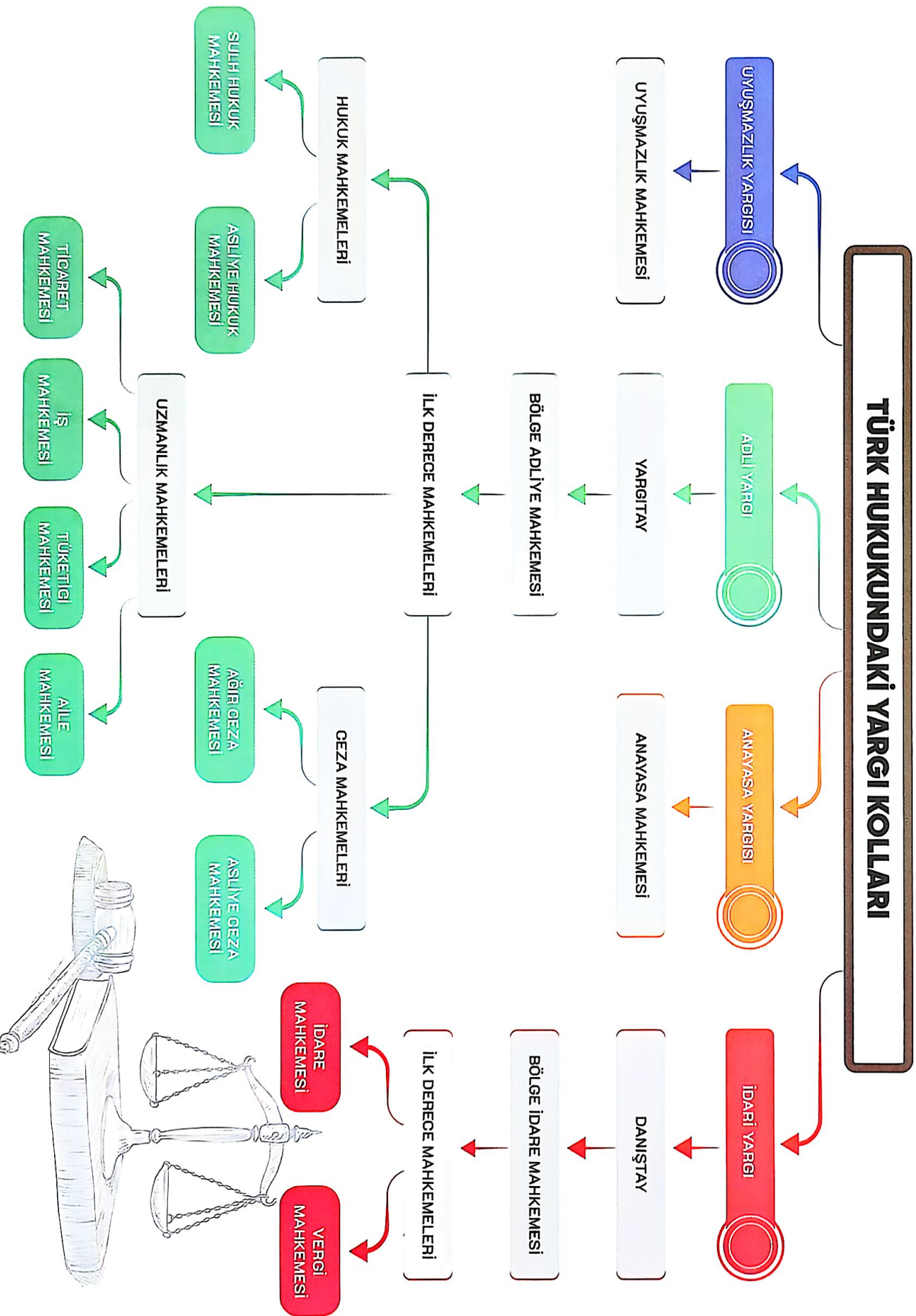
- Mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatına göre görev yapar.
- Kurulun 13 üyesi bulunur. (2017 değişikliğiyle)
- Kurulun başkanı Adalet Bakanıdır.
- Adalet Bakanı Müsteşarı Kurulun doğal üyesidir.
- Kurulun 7 üyesini TBMM, 4 üyesini Cumhurbaşkanı seçer.
- Kurul üyeleri 4 yıl için seçilir, görev süresi dolan üyeler tekrar seçilebilir. Üye seçimi 30 gün içinde tamamlanır.
- Kurulun 2 dairesi bulunur. (2017 değişikliğiyle)
- Kurulun başkanını dairelerin çalışmalarına katılamaz.
- Kurulun meslekten çıkarma dışındaki tüm kararlarına karşı yargı yolu kapalıdır.

SAVCIYAT

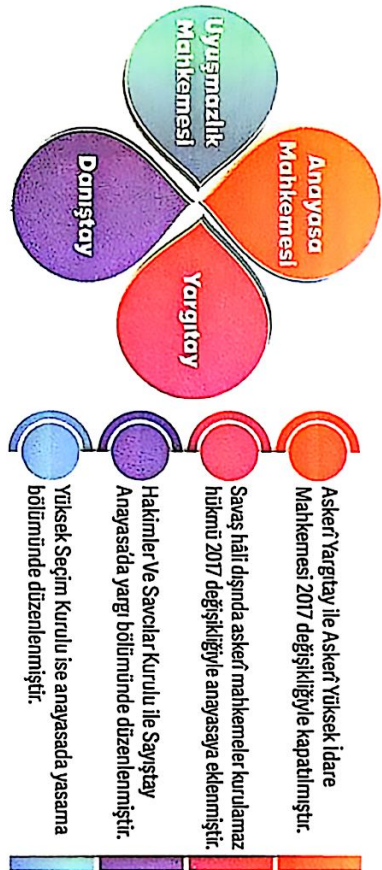
- Merkezi Yönetim bütçesi kapsamındaki kamu kurumları ile sosyal güvenlik kurumlarının gelir ve giderlerini TBMM adına denetler.
- Üyelerini ve başkanını TBMM seçer.
- 2005 değişikliği ile mahallî idarelerin hesap ve işlemlerini denetler.
- Köyleri, vakıf üniversitelerini, meslek kuruluşlarını, siyasi partileri, TFF'yi, kendisini ve TBMM'yi denetleyemez.
- Kararlarına karşı bir defaya mahsus 15 gün içinde yeniden inceleme başvurusu yapılabilir. Yeniden inceleme sonucunda verilen kararlar kesindir.

TÜRK HUKUKUNDAKİ YARGI KOLLARI

YÜKSEK MAHKEMELER

UYARI

Hakimler ve Savcılar Kurulu, Yüksek Seçim Kurulu ve Sayıştay yüksek mahkeme değildir.

1

YARGITAY

- Adliye mahkemelerince verilen karar ve hükümlerin son inceleme mercisidir. Adli yargının temyiz (son inceleme) mercisidir.
- Üyelerinin tamamını HSK seçer.
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve vekilini Cumhurbaşkanı seçer.
- Üyeleri 12 yıl için seçilir. (Tekrar seçilemez.)
- Adli yargının en üst dereceli mahkemesidir.
- Başkan ve vekilleri kendi üyeleri arasından 4 yıl için seçilir.

ADLİ YARGI

YARGITAY (TEMYİZ)

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ (İSTİNAF)

HUKUK MAHKEMELERİ

CEZA MAHKEMELERİ

UZMANLIK MAHKEMELERİ

- Asliye Hukuk Mahkemesi
- Sulh Hukuk Mahkemesi

- Asliye Ceza Mahkemesi
- Ağır Ceza Mahkemesi

- Aile Mahkemesi
- Ticaret Mahkemesi
- Çocuk Mahkemesi
- İş Mahkemesi
- Tüketici Mahkemesi
- Fikri ve Sınai Haklar Mahkemesi

NOT

2004'te DGM'ler (Devlet Güvenlik Mahkemeleri) kaldırılmıştır.

2 DANIŞTAY (ŞURÂ-YI DEVLET)

- İdare mahkemelerince verilen karar ve hükümlerin son inceleme (temyiz) mercisidir.
- İdari yargının en üst derece mahkemesidir.
- Belli davalarda ilk derece mahkemesidir.
- Üyelerinin 1/4'ini Cumhurbaşkanı, 3/4'ünü HSK seçer.
- Üyeleri 12 yıl için seçilir. (Tekrar seçilemez.)
- Başkanı, vekilleri ve başsavcısı kendi üyeleri arasından 4 yıl için seçilir.

İDARİ YARGI

[DANIŞTAY (TEMİZ)]

[BÖLGE İDARE MAHKEMESİ (İSTİNAF)]

[İDARE MAHKEMESİ]

[VERGİ MAHKEMESİ]

• Genel Görevli Mahkeme

3 UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

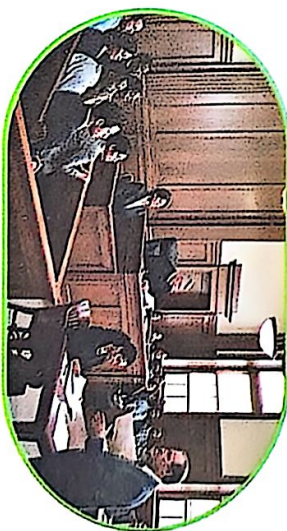
- Adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyumsuzluklarını çözer.
- Başkanını, Anayasa Mahkemesi kendi üyeleri arasından seçer.
- 6 asıl, 6 yedek üye ve 1 başkanı bulunur.
- Uyuşmazlık Mahkemesi kendi başkanını kendi içinden seçemeyen tek yüksek mahkemedir.

NOT

Vergi ve benzeri mali konularda Danıştay ile Sayıştay arasında çıkan uyumsuzluklarda Danıştay kararı esas alınır.

NOT

Mahkemelerin verdiği kararlara karşı itiraz, istinaf ve temyiz başvurularına "kanun yolu" adı verilir.

4 ANAYASA MAHKEMESİ

- 15 üyeden oluşur. (2017 değişikliğiyle)
- 3 üyeyi TBMM, 12 üyeyi Cumhurbaşkanı seçer.
- Üye seçilebilmek için en az 45 yaşın doldurulması şarttır.
- 1961 Anayasası'nın ilk halinde kurulmuştur.
- Üyeleri 12 yıl için seçilir. (Tekrar seçilemez.)
- Üyeleri 65 yaşına kadar görev yapar.
- Başkanı ve vekilleri kendi üyeleri arasından 4 yıl için seçilir.
- 2 bölüm, 1 genel kurul halinde çalışır.
- Genel kurul, başkan veya vekili başkanlığında en az 10 üye ile toplanır.
- Bölümler başkanvekili başkanlığında en az 4 üye ile toplanır.
- Kurul olarak toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır.
- İstisna: Ancak aşağıdaki kararları toplantıya katılanların 2/3'si ile alır:
 - ▶ Anayasa değişikliğinin iptali
 - ▶ Siyasi partilerin kapatılması davası
 - ▶ Siyasi partilerin mali yardımından yoksun bırakılması

Yüce Divanda Yargılananlar

- Cumhurbaşkanı
- Bakanlar
- Cumhurbaşkanı yardımcılar
- Yüksek mahkeme üye, başkan ve başsavcılar
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı vekili
- HSK ve Sayıştay başkan ve üyeleri
- TBMM Başkanı (2010 Anayasa değişikliğiyle)
- Genelkurmay Başkanı, Kara, Hava ve Deniz Kuvvet Komutanları (2010)

NOT

Yüce Divanda savcılık görevini Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yapar.

NOT

Milletvekilleri, MGK Genel Sekreteri, MİT Başkanı, Emniyet Genel Müdürü, Sahil Güvenlik Komutanı, Jandarma Genel Komutanının Yüce Divan'da yargılandığına dikkat ediniz.

5 BİREYSEL BAŞVURU (ANAYASA ŞİKÂyeti)

- 2010 değişikliği ile Anayasa Mahkemesi görevleri arasına dâhil olmuştur.
- Anayasal hak ve hürriyetler ile AİHS (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi) kapsamındaki hak ve hürriyetler kanun gücü tarafından ihlâl edilirse olağan kanun yollarının tükeltilmesi şartıyla gidilebilir.
- İç hukuk yollarının tükeltilmiş olması şarttır. Yani tükede hâlâ başvurulabilecek bir merci, hâlâ gidilebilecek bir mahkeme varsa hak aramak için bireysel başvuruya gidilemez.
- Gerekli görülürse duruşma açılabilir. Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru süresi 30 gündür.

NOT

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne bireysel başvuru süresi 4 aydır.

SOYUT NORM DENETİMİ (İPTAL DAVASI)

ŞEKİL BAKIMINDAN

ESAS BAKIMINDAN

- Cumhurbaşkanı * Anayasa Değişikliği 10 Gün içinde
- En az 120 milletvekili * Kanun
- Cumhurbaşkanı * Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 60 Gün içinde
- En az 120 milletvekili * TBMM İçtüzüğü
- TBMM'de en fazla üyeye sahip 1. ve 2. siyasi parti grubu
- Kanun
- Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- TBMM İç tüzüğü
- Cumhurbaşkanlığı En az 120 milletvekili
- TBMM'de en fazla üyeye sahip 1. ve 2. parti grubu

Somut Norm Denetimi (İtiraz Davası - Def'i Yolu)

- Görülmekte olan bir davada uygulanacak kanun ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ilişkin anayasaya aykırılığı gerekçeyle hâkim itiraz eder.
- AYM, işin kendisine gelmesi itibarıyla 5 ay içinde karar verir.
- İşin esasına girerek ret kararı verirse 10 yıl süreyle aynı hususta itiraz yapılamaz.

NOT

AYM Denetimi Dışındaki İşlemler

- OHAL Dönemi Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- Milletlerarası Antlaşmalar
- İhtilap Kanunları
- Üç istisna hariç parlamento kararları

Soru Çözümü İçin QR Okut...

Konu Tarama İleştiri İçin QR Okut...

Özellikleri

- Genç ve dinamik yapıdadır.
- Tedvin edilmiştir: (Dağınık - kanunlaştırılmamış)
- İçtihatlarla dayanır.
- Temel amacı kamu yarardır.
- Bağımsız bir kamu hukuku dalıdır.
- İşlemler tek taraflıdır.
- Doğan uyuşmazlıklar idari yargıda çözülür.
- Statüler hukukudur. Bireylere özgü değil konulara yönelik düzenleme yapılır.

İDARE HUKUKU

KAYNAKLARI

1 ASLİ

- Kanun
- Kanun
- Milletlerarası Antlaşma
- Cumhurbaşkanlığı Karamamesi
- Yönetmelik
- Yönerge
- Sirküler

2 TALİ

- İçtihat
- Doktrin
- Makale
- İdari teamül ve uygulamalar

Konu Anlatımı İçin
QR Okut...

NOT

Öf ve ödet idare hukukunda kaynak değildir.

İdarenin Faaliyetleri

- Millî güvenliğin sağlanması
- Kamu hizmetlerinin yürütülmesi
- Kolluk faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi
- İç düzen (öz yönetim) faaliyetleri
- Planlama faaliyetleri
- Destekleme (tesvik - özendirme) faaliyetleri

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

NOT

Millî güvenliğin sağlanması ve TSK'nın yurt savunmasına hazırlanmasından TBMM'ye karşı Cumhurbaşkanının sorumludur.

Kamu Düzeninin Unsurları

- Güvenlik
- Genel ahlak
- Dirlik ve esenlik
- Genel sağlık

KAMU DÜZENİ VE KOLLUK MAKAMLARI

KAMU DÜZENİN UNSURLARI

- Güvenlik
- Dirlik ve esenlik
- Genel ahlak
- Genel Sağlık

GENEL İDARİ KOLLUK MAKAMLARI

- Cumhurbaşkanı
- İçişleri Bakanı
- Vali
- Kaymakam

MAHALLE İDARE KOLLUK MAKAMLARI

- Belediye Başkanı
- Belediye Meclisi
- Köy Muhtarı

NOT

Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı, İçişleri Bakanlığına bağlı genel idare kolluk birimidir. Zabıta ve köy korucusu ise mahalli idare kolluk birimidir.

KOLLUK

İdari Kolluk

- Kamu düzeni bozulmadan önce vali ve kaymakama bağlı olarak önleyici faaliyette bulunur.

Adli Kolluk

- Kamu düzeni bozulduktan sonra savcuya bağlı olarak bastırıcı nitelikte faaliyette bulunur.

Siyasi Kolluk

- MİT Başkanlığıdır ve Cumhurbaşkanlığına bağlıdır.

GENEL İDARE KOLLUĞU

1 Kolluk Makamları

- Cumhurbaşkanı
- İçişleri Bakanı
- Vali
- Kaymakam

2 Kolluk Birimleri

- Emniyet Genel Müdürlüğü (Polis, Bekçiler)
- Jandarma Genel Komutanlığı
- Sahil Güvenlik Komutanlığı

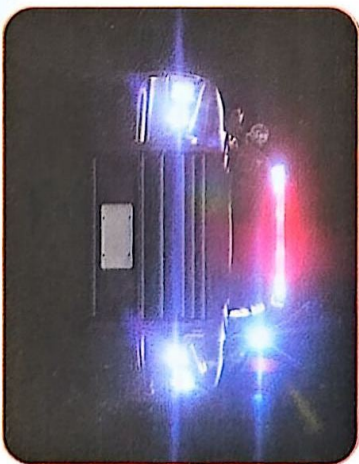
MAHALLİ İDARE KOLLUĞU

1 Kolluk Makamları

- Belediye Başkanları
- Muhtar
- İhtiyar Heyeti
- Meclisler

2 Kolluk Birimleri

- Zabıta
- Köy Korucusu

İDARENİN MAL EDİNİME YOLLARI

Kamusalallaştırma (İstimalak)

İstinyal

Geçici İşgal

Kamusalallaştırmaz Elatma

Devletleştirme

Satın Alma

- Ayrıcalıksız bir vatandaş gibi kullanılır.

www.retrokitap.com

www.retrokitap.com

www.retrokitap.com

KAMULAŞTIRMA (İSTİMLAR)

- Kamu yararının gerektirdiği hâllerde özel mülkiyette bulunan taşınmazın idare mülkiyetine geçirilmesidir. İptali için 30 gün içinde idare mahkemesine dava açılır. Kural olarak bedel nakten ve peşin ödenir.
- Aşağıdaki hâllerde taksitlendirme yoluna gidilebilir:
 - Tarım reformu
 - Büyük enerji ve sulama projeleri ile iskân projeleri
 - Yeni orman yetiştirme
 - Kıyıların korunması ve turizm
- Bu durumda taksitlendirmede süre en çok 5 yıldır. Taksitler eşit miktarlara bölünür.

NOT

Geçirini kamulaştırma konusu taşınmazdan sağlanan küçük çifçinin taşınmazının bedeli her hâlde peşin ödenir.

NOT

Kamulaştırmanın iptali için idare mahkemesine, bedel uyumsuzlukları için asliye hukuk mahkemesine başvurulur.

İSTİMLAL

- Olağanüstü hâllerde bedeli ödemek şartıyla taşınmazlara idarece el atılmasıdır.

GEÇİCİ İŞGAL

- Konusu bayındırlık işleri olup bayındırlık hizmetlerinin görülmesi sırasında kum, taş, çakıl gibi materyallerin sağlanması adına kullanılır.

KAMULAŞTIRMASIZ EL ATMA

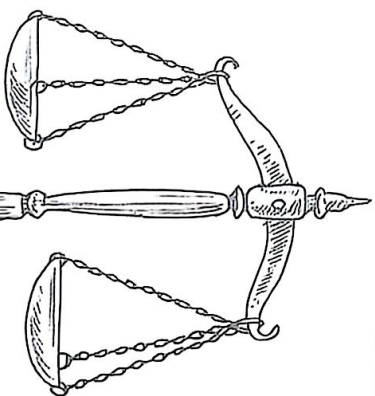
- İdarenin bir kamulaştırma yapmaksızın hukuka uygun ya da aykırı yollarla özel mülkiyetteki taşınmaza sahip olması ya da bundan yararlanmasıdır.

DEVLETLEŞTİRME

- Kamu yararının zorunlu kıldığı hâllerde çıkarılan bir kanuna dayanılarak özel işleme ya da teşebbüslerin bütünüyle devlet mülkiyetine geçirilmesidir.

NOT

Devletleştirmenin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulur.

Konu Anlatımı İçin
QR Okut...

İDARİ YAPILANMA

Konu Anlatımı İçin
QR Okut...

MERKEZDEN YÖNETİM

BAŞKENT TEŞKİLATI

• CUMHURBAŞKANLIĞI

- ▶ Bağı Kuruluşlar
- ▶ Cumhurbaşkanlığı İlgili Kuruluşlar
- ▶ Cumhurbaşkanlığı Danışmanlığı
- ▶ Cumhurbaşkanı Özel Kalem
- ▶ Cumhurbaşkanlığı Yardımcıları
- BAKANLIKLAR
- BAŞKENTTEKİ YARDIMCI KURULUŞLAR
- ▶ Danıştay
- ▶ Sayıştay
- ▶ Millî Güvenlik Kurulu
- ▶ Ekonomik ve Sosyal Konsey

TAŞRA TEŞKİLATI

• İL GENEL İDARESİ

- ▶ Vail
- ▶ İl İdare Şube Başkanları
- ▶ İl İdare Kurulu
- İLÇE İDARESİ
- ▶ Kaymakam
- ▶ İlçe İdare Şube Başkanlıkları
- ▶ İlçe İdare Kurulu
- BÖLGESEL İDARELER

YEREL YERİNDEN YÖNETİM

• İL ÖZEL İDARESİ

- ▶ Vail
- ▶ İl Genel Meclisi
- ▶ İl Encümeni
- BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
- ▶ Büyükşehir Belediye Başkanı
- ▶ Büyükşehir Belediye Meclisi
- ▶ Büyükşehir Belediye Encümeni
- BELEDİYE
- ▶ Belediye Başkanı
- ▶ Belediye Meclisi
- ▶ Belediye Encümeni
- KÖY İDARESİ
- ▶ Köy Muhtarı
- ▶ Köy Derneği
- ▶ Köy İhtiyar Meclisi

YERİNDEN YÖNETİM

HİZMET YERİNDEN YÖNETİM

• İDARİ KAMU KURUMLARI

- ▶ Vakıflar Genel Müdürlüğü
- ▶ Karayolları Genel Müdürlüğü
- ▶ Orman Genel Müdürlüğü vb.
- İKTİSADİ KAMU KURUMLARI
- ▶ İDK, KİK, Bağı Ortaklıklar, Müesseseler: Türkiye İhracat Kredi Bankası, ÇAYKUR, Eti Maden İşletmeleri, DMO, MİKEK
- SOSYAL KAMU KURUMLARI
- ▶ SGK, Türkiye İş Kurumu, OYAK
- BİLİMSEL, TEKNİK VE KÜLTÜREL KAMU KURUMLARI
- ▶ Üniversiteler, TÜBİTAK, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, TSE, TRT, Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi

• KAMU KURUMU NİTELİĞİNDEKİ MESLEKİ KURULUŞLAR

- ▶ BAROLAR, ODALAR
- BAĞIMSIZ İDARİ OTORİTELER
- ▶ RTÜK, SPK, BDDK, EPDK, Kamu İhale Kurumu, Rekabet Kurumu, TMSF

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

DEVLET TÜZEL KİŞİLİĞİ VARDIR.

AYRI KAMU TÜZEL KİŞİLİĞİNE SAHİP ORGANLARDAN OLUŞUR.

Konu Anlatımı İçin
QR Okut...

T.C. İDARİ YAPILANMASININ İNCELENMESİ

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

MERKEZDEN YÖNETİM

1 YARARLI

- Hizmetler tek elden yürütülür. (Yeknesak)
- Hizmetler rasyonel yürütülür.
- Yöneticiler yerel baskıdan kurtulur.
- Üñter yapı güçlenir.
- Mali denetim kolaylaşır.

2 ZARARLI

- Yöresel ihtiyaçlar göz ardı edilmiştir.
- Demokratik esaslara pek uygun değildir.
- Bürokrasi ve kırtasyeciklik artar.

Yetki Genişliği

- Yalnızca il yönetiminde kullanılan merkez adına karar alma yetkisidir. Sadece vali kullanır. Kararı vali aİsa da bütün sorumluluk merkeze aİttir.

NOT

Başkent teşkilatında en yüksek hiyerarşik amir Cumhurbaşkanidir.

YERİNDEN YÖNETİM

1 YARARLI

- Yöresel ihtiyaçlar göz önünde bulundurulur.
- Bürokrasi ve kırtasyeciklik azalır.
- Daha demokratiktir.

2 ZARARLI

- Yöneticiler yerel baskı altında kalır.
- Partizanca uygulamalara yol açabilir.
- Mali denetim zordur.
- Bölgesel eşitsizlik ortaya çıkabilir.

- Kanunla ve Cumhurbaşkanrı Kararnamesi ile kurulur.

Kamu Tüzel Kişiliği

Kamu Düzeninin Unsurları

- Belediye
- İl Özel İdaresi
- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
- Köy
- Üniversite
- TRT
- Devlet

NOT

YÖk, Belediye, RTÜK, TÜİK gibi kuruluşların da kamu tüzel kişiliği vardır ancak bu durum anayasadan kaynaklanmaz.

İDARENİN BÜTÜNLÜĞÜ

İdarenin bütünlüğünü sağlayan iki hukuki araç vardır:

HİYERARŞİ

- En üst kademe dışında tüm çalışanların ast-üst ilişkisine tabi olduğu çalışan düzenidir.
- Emir verme yetkisi içerir.
- Aynı kamu tüzel kişiliği olmayan kurumların da denetimi hiyerarşı ile yapılır.

İDARİ VESAYET

- Merkezden (başkent-taşra) yönetimin mahallî idareler üzerindeki kanunla sınırlanmış denetim yetkisidir.
- Emir verme yetkisi içermez.
- Aynı kamu tüzel kişiliğine sahip kurumların dışardan denetimi idarî vesayetle sağlanır.

VALİ

- İlde Cumhurbaşkanının temsilcisi ve idari yürütme vasıtasıdır.
- Cumhurbaşkanını kararlaştırır. İstisnai memurdur.
- Yetki genişliğine sahiptir.
- İlde genel emirler çıkarabilir.
- Devleti temsil yetkisi bulunur.
- Silahlı kuvvetler ve yargı organlarını denetleyemez, silahlı kuvvetlerden yardım isteyebilir.

KAYMAKAM

- İlçede Cumhurbaşkanının idari yürütme vasıtasıdır.
- Cumhurbaşkanını karar ile atar.
- Meslek memurudur.
- Silahlı kuvvet ve yargı organlarını denetleyemez, askerî makamlardan yardım da isteyemez.

NOT

İl ve ilçelerin kurulması ile adlarının değiştirilmesi kanunla olur.

İL ÖZEL İDARESİ

- İlletin kurulması ile kendiliğinden kurulur.
- 2014'te büyükşehirlerden kaldırılmıştır.
- Baş ve yürütme organı validir.
- Karar organı il genel meclisidir. 5 yıl için seçilir. (Halk tarafından seçilir.)
- Danışma ve ikinci karar organı il encümenidir.

BELEDİYE

- İl ve ilçe merkezleri ile nüfusun en az 5.000 olduğu yerlerde kurulur.
- İki belediye arasında en az 5.000 m mesafe olmalıdır.
- Nüfusu 2.000'in altında düşen belediyeler köye dönüştürülür.

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

- Nüfusun en az 750.000 olduğu yerlerde kanunla kurulur.
- 30 büyükşehir belediyesi vardır. En son büyükşehir belediyesi olan il ORDU'dur.

NOT

Hakkında bir soruşturma bulunan belediye başkanını geçici olarak açığa yetkisi İçişleri Bakanına, görevine son verme yetkisi Danıştay'a aittir.

NOT

Büyükşehir belediyesi olan illerde il özel idaresi ve köy idaresi bulunmaz.

KÖY İDARESİ

- Nüfusun 150-2000 aralığında olduğu yerlerde İçişleri Bakanlığı Kararı ile kurulur.
- Köy Muhtarı: Köydeki seçmenler seçer. İl / ilçe idare kurulu tarafından görevine son verilebilir.
- Köy Derneği: Köydeki tüm seçmenlerden oluşur. İsteğe bağlı işleri zorunlu hâle getirir.
- İhtiyar Heyeti: İki doğal üyesi haric üyelerini köy derneği seçer. (İmam ve köy öğretmeni doğal üyedir.) İmce ve salmaya karar verir. Muhtarı belli koşullarda denetler.
- Köyler 2014'te büyükşehir belediyesi olan illerden kaldırıldı. Mahallelere dönüştürüldü.

ÖNEMLİ

- İl ve ilçelerin kurulması ile bunlarının adlarının değiştirilmesi kanunla olur.
- Büyükşehir belediyeleri nüfusun 750000 olduğu yerlerde kanunla kurulur.
- Belediyeler, il ve ilçe merkezleri ile nüfusun en az 5000 olduğu yerlerde kurulur.
- Köyler nüfusun 150 - 2000 olduğu yerlerde İçişleri Bakanlığı kararı ile kurulur.
- Bakanlıklar CB Kararnamesi ile kurulur.

NOT

Bir işlemin yapıldığı şekilde ortadan kaldırılması şeklinde (usulde) paralellik, bir işlemi yapan kişi ya da makamın ortadan kaldırılmasına yetkide paralellik denir. Örneğin; bakanlıkların Cumhurbaşkanlığı tarafından kurulması ve Cumhurbaşkanlığı tarafından kaldırılması yetkide paralellik; bakanlıkların Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulup yine Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kaldırılması şeklinde (usulde) paralellik olarak adlandırılır.

KAMU GÖREVLİLERİ

1. Memurlar 2. İşçiler 3. Sözleşmeli Personel

Memur Olma Şartları

- T.C. vatandaşı olmak
 - 18 yaşını doldurmuş olmak
 - Askerlikle ilişkisi olmamak (Askerliği tamamlanmış olma şartı yok.)
 - En az ortaokulu bitirmiş olmak
 - Kısıtlı olmamak
 - Kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak
 - Kasıtlı suçlardan 1 yıl veya daha fazla hapis cezası almamış olmak
 - Kamu haklarından yoksun olmamak
 - Görevini yapmaya engel olacak akıl hastalığının bulunmaması
 - Yüz kızartıcı suçlar, devletin güvenliğine karşı suçlar ve anayasal düzene karşı suçlardan hüküm giymemiş olmak
- Göreve Başlama:** İkâmet edilen ile atanılırsa tebliği izleyen gün (yani tebliğin geldiği günün, ertesi günü) işe başlanır.
- Eğer farklı bir ile atanılırsa 15 gün içinde göreve başlanır.
- Aday Memurluk:** En az 1 yıl, en çok 2 yıldır.
- Yatay İlerleme (Kademe İlerlemesi):** Aynı yerde en az 1 yıl görev yapan memur, müsait pozisyon olması hâlinde yatay ilerlemeye tabi tutulur.
- Dikey İlerleme (Derece İlerlemesi):** Aynı yerde en az 3 yıl görev yapan memur ilgili şartları da taşıyorsa dikey ilerlemeye tabi tutulur.

NOT

2025 itibarıyla en yüksek devlet memuru Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteridir.

Memurluğa Girişteki İlkeler

1. Serbestlik
2. Eşitlik
3. Görevin gerektirdiği niteliklerden başka bir nitelik aranmaması

Memurluğa Girişteki İlkeler

- Sınıflandırma: Mesleğe göre gruplandırma
- Karrier: En üst kademeye kadar ilerleme şansının bulunması
- Liyakat: Bilgi, beceri ve yeteneğe göre ilerleme
- Devlet memurları kamu hizmetlerini yürütürken çeşitli sınıflara ayrılırlar ve bu hizmet sınıflarına göre belirlenmiş görevlerini yaparlar. 657 sayılı devlet memurları kanununun 36. maddesinde memurların 12 hizmet sınıfı olup, bunlar şu şekildedir:
- ▶ Genel İdare Hizmetleri Sınıfı
- ▶ Teknik Hizmetler Sınıfı
- ▶ Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı
- ▶ Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı
- ▶ Avukatlık Hizmetleri Sınıfı
- ▶ Din Hizmetleri Sınıfı
- ▶ Emniyet Hizmetleri Sınıfı
- ▶ Jandarma Hizmetleri Sınıfı
- ▶ Sahil Güvenlik Hizmetleri Sınıfı
- ▶ Yardımcı Hizmetler Sınıfı
- ▶ Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı
- ▶ Millî İstihbarat Hizmetleri Sınıfı

Konu Anlatımı İçin
QR Okut...

MEMURİYET ÖDEVLERİ

YÜKÜMLÜLÜKLER
(Müspet Ödeçler)

- Amrin emrine uyma
- Mal bildirimini (sonu 0-5 biten yıllar)
- Hizmeti bizzat yürütme
- Tarafsızlık ve devlete bağlılık
- Kıyafet kurallarına uyma
- Davranış ve iş birliği
- Resmî belge ve araçları iade

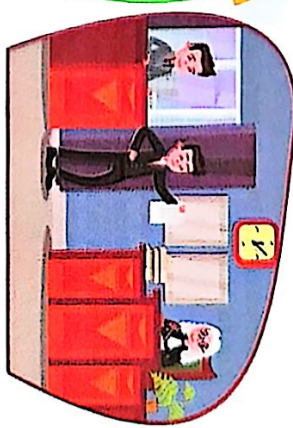
YASAKLAR
(Marî Ödeçler)

- Ticaret ve kazanç getirici faaliyetler
- Siyasi faaliyet
- Gizli bilgileri açığa vurma
- Toplu eylemde bulunma
- Grev yasağı
- Basına demec verme
- Hedye alma ve çıkar sağlama

Memurlara Verilen Haklar

1. Güvenlik Hakkı
 2. Hizmet Hakkı
 3. İzin Hakkı (Yıllık izin - Hastalık izni - Mazeret izni - Aylıksız izin - Refakat izni)
 4. Aylık Hakkı
 5. Yolculuk ve Ödenek Hakkı
 6. Uygulamayı İsteme Hakkı
 7. Dava ve Şikâyet
 8. Sosyal Haklar (Aile Yardımı - Doğum Yardımı - Sendikal - Toplu Görüşme Hakları)
 9. Toplu Sözleşme Hakkı
 10. Sendika Hakkı
 11. Emeklilik Hakkı
 12. İsnat ve İtirazlara Karşı Koruma Hakkı
- Memurlukta 10 yılı doldurana kadar yılda 20 gün yıllık idari izin verilir.
 - 10 yılı doldurduktan sonra 30 gün yıllık idari izin verilir.
 - Ölümlü ve evlilik izni 7 gündür.
 - Kadınlara doğum izni, doğumdan önceki ve sonraki sekiz haftaadır. Bunlardan sonra göreve dönmesi hâlinde ilk 6 ay günde 3 saat, ikinci 6 ay ise 1,5 saatir. Babaya ise doğum itibarıyla 10 gün babalık izni verilir.

DISİPLİN GEZALARI

Soru Çözümü İçin
QR Okut...

MEMURLUĞUN SONA ERİMESİ

Disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullar

- Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından; kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, memurun bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındıktan sonra, atamaya yetkili amirler il disiplin kurullarının kararlarına dayanan hâllerde Valiler tarafından verilir.

- Çıkarma cezası ise memurun bağlı bulunduğu kurumun "Yüksek Disiplin Kurulu" kararı ile verilir.

Ocak 2026'da yapılan değişikliğe göre "Adaylık süresi içinde; temel ve hazırlayıcı eğitim ve staj devrelerinin herhangi birinde başarısız olanlar, birden fazla uyarma ve/veya kınama cezası almış olanlar ile aylıktan kesme ya da kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almış olanların disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir. İlişkileri kesilenler ilgili kurumlarca derhal Kamu Personel Bilgi Sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.

Bu madde hükümlerine göre ilişkileri kesilenler (sağlık nedenleri hariç) üç yıl süre ile Devlet memurluğuna alınmazlar."

Bu durum adaylık sürecinde ilişkin kesilmesine ilişkin olup bunun dışında ilişkin kesilmesi (çıkarma) daha önce de belirttiğimiz üzere Yüksek Disiplin Kurulu kararı ile olur.

NOT

Memurlara verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı yargı yolu açıktır.

NOT

- Görevden uzaklaştırma bir disiplin cezası değil tedbirdir.
- Görev yeri değişikliği, açığa alma, sürgün, tayin disiplin cezası değildir.
- Uyarma ve kınama sicile işledikten 5 yıl sonra talep üzerine silinir.
- Kademe ilerlemesinin durdurulması ve aylıktan kesme 10 yıl sonra talep üzerine sicilden silinir.

NOT

Yaşlılık ve uzaklaştırma, memurluğu sona erdirmez.

KANUNSUZ EMİR

- Anayasa'nın 137. maddesine göre üst - asta emir verir. Ast, bir aykırılık görürse emri yerine getirmez, emri verene bunu bildirir. Üst eminde ısrar ederse ve yazılı olarak yinelerse ast emri yerine getirir. Buna hukuka aykırı ancak bağlayıcı emri ifa denir.
- Konusu suç teşkil eden bir emir hiçbir surette yerine getirilmez. Yerine getiren sorumluluktan kurtulamaz.

Konu Tarama Testi İçin
QR Okut...

NOT

İnsan hakları hukuku ünitesi sonradan sınav kapsamına dâhil edilmiş olup henüz bu üniteye dair net bir soru sorulmuştur. Şahsi fikrim sorulursa çok genel bir bilgi sorusu geleceği yani detay gelmeyeceği yönündedir.

İNSAN HAKLARI

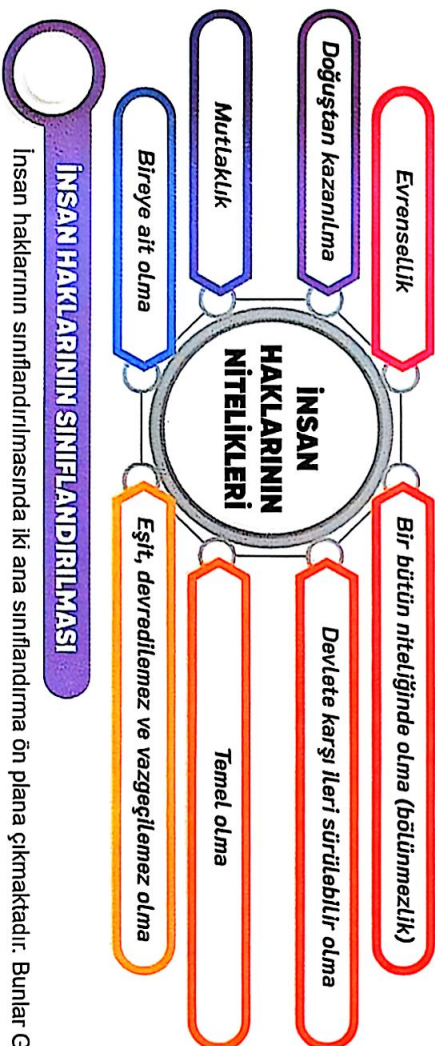
Konu Anlatımı İçin
QR Okut...

- İnsan hakları; doğuştan, evrensel, toplum öncesi olan, vazgeçilemez devredilemez, bireysel ve devlete karşı ileri sürülen kurallar bütünüdür.
- İnsan hakları, çeşitli kavramlar arasında en yaygın kullanılanıdır. Çünkü insan hakları pozitif hukuk olarak bilinen yazılı hukuktaki yani ilk sırada anayasadaki haklarla sınırlı değildir. Yazılı hukukun dışındaki haklardır. İnsan hakları yer ve zaman sınırlarını belli bir dönemde anayasa ve yasalarla tanıyan hakları aşar, evrenselidir.

İNSAN HAKLARI HUKUKU

GİRİŞ

- İnsan şerefi, felsefi bir kavram olarak antik çağlarda da kullanılmaktaydı. Örneğin bu kavramı Çiçero'nun kullandığı bilinmektedir. Bununla birlikte insan şerefi, kuvvetli bir ahlaki ilke olarak 18. yy.da Alman filozofu Kant tarafından ortaya konulmuştur.
- Bugün egemen olan anlayışa göre bütün insanlar şeref bakımından eşit kabul edilmektedir. Çünkü dil, din, ırk, cinsiyet, zenginlik gibi farklılıkların ötesinde/dışında kişi sadece insan türüne ait olduğu için değerlidir.
- "İnsan hakları" kavramının düşünsel ve uygulama olarak eski uygarlıklarda özellikle Antik Yunan'da ortaya çıktığı ileri sürülmektedir.
- İnsan haklarının felsefi ve ahlaki bir konu olmaktan çıkıp pozitif hukuk kurallarıyla koruma altına alınmasıyla ilgili gelişmeler Batı (Avrupa) kaynaklıdır.

İNSAN HAKLARININ SINIFLANDIRILMASI

İnsan haklarının sınıflandırılmasında iki ana sınıflandırma ön plana çıkmaktadır. Bunlar George Jellineck ve Karel Vasak'ın sınıflandırmalarıdır. Bildiğiniz üzere 1982 Anayasası'nda var olan temel hak ve hürriyetler;

Kişinin hak ve ödevleri

olmak üzere üç kategoride sınıflandırılmıştır.

George Jellineck bu hak ve ödevleri statü kriterine göre sırasıyla

Negatif statü hakları (koruyucu haklar)

olarak adlandırmıştır.

TANIMA

DOKUNMAMA

KORUMA

TEDARİK

Şimdi George Jellinek sınıflandırmasına bir tablo olarak göz atalım.

TEMEL HAK VE ÖDEVLER

Kişî Hak ve Ödevleri (Negatif Statü Hakları)

- Kişî dokunulmazlığı
- Zorla çalıştırma yasağı
- Kişî hürriyeti ve güvenliği
- Özel hayatın gizliliği
- Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı
- Konut dokunulmazlığı
- Haberleşme hürriyeti
- Yerleşme ve seyahat hürriyeti
- Din ve vicdan hürriyeti
- Düşünce ve kanaat hürriyeti
- Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti
- Bilim ve sanat hürriyeti
- Basın hürriyeti
- Süreli ve süresiz yayın hakkı
- Basın araçlarının korunması
- Kamu tüzel kişilerinin elindeki basın dışı kitle haberleşme araçlarından yararlanma hakkı
- Düzeltilme ve cevap hakkı
- Dernek kurma hürriyeti
- Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı
- Mülkiyet hakkı
- Hak arama hürriyeti
- Kanuni hakın güvencesi
- İspat hakkı

Sosyal ve Ekonomik Hak ve Ödevler (Pozitif Statü Hakları)

- Alenin korunması ve çocuk hakları
- Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevleri
- Kiylardan yararlanma
- Toprak mülkiyeti
- Tarım, hayvancılık ve bu üretin dallarında çalışanların korunması
- Kamulaştırma
- Devletleştirme ve özelleştirme
- Çalışma ve sözleşme hürriyeti
- Çalışma hakkı ve ödevi
- Çalışma şartları ve dinlenme hakkı
- Sendika kurma hakkı
- Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı (2010 değişikliği)
- Grev hakkı ve lokavt
- Ücrette adalet sağlanması
- Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması
- Konut hakkı
- Gençliğin korunması
- Sporun geliştirilmesi ve tahkim (2011 değişikliği)
- Sosyal güvenlik hakkı
- Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler
- Yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşları
- Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması
- Sanatın ve sanatçının korunması

Siyasi Hak ve Ödevler (Aktif Statü Hakları)

- Türk vatandaşlığı
- Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları
- Parti kurma, partilere girme ve partilerden ayrılma hakları
- Siyasi partilerin uyacakları esaslar
- Kamu hizmetlerine girme hakkı
- Mal bildirimi
- Vatan hizmetleri
- Vergi ödevi
- Dilekçe hakkı
- Bilgi edinme hakkı (2010 değişikliği)
- Kamu denetçisine başvurma hakkı (2010 değişikliği)

Karel Vasak ise temel hak ve hürriyetleri zamansal yani tarihsel gelişim ve değişimi esas alarak;

- I. Kuşak (Amerikan ve Fransız devrini sonucunda ortaya çıkan haklar)
- II. Kuşak (İşçi - burjuva sınıfları çatışmaya dayanır.)
- III. Kuşak (Dayanışma hakları veya azınlık hakları olarak bilinir.)
- IV. Kuşak (Son dönemde bilim ve teknoloji sonrasında bu kategorinin eklendiği savunulur.)

Karel Vasak'ın sınıflandırmasına bir tablo olarak göz atalım.

VASAK SINIFLANDIRMASI

I. KUŞAK HAKLAR

- Yaşam hakkı
- İfade özgürlüğü
- Kölelik yasağı
- İşkence yasağı
- Kişi olarak tanıma hakkı
- Hukuk önünde eşitlik
- Etkili bir hukuk yoluna başvurma hakkı
- Adil yargılanma hakkı
- Ayrımcılık yasağı
- Seçme-seçilme hakkı
- Seyahat özgürlüğü
- Vatandaşlık hakkı
- Evlenme ve aile hayatına saygı hakkı
- Mülkiyet hakkı
- Vcdan ve din özgürlüğü
- İfade özgürlüğü
- Toplanma ve gösteri hakkı
- Siyasi faaliyette bulunma

II. KUŞAK HAKLAR

- Çalışma hakkı, adil ücret hakkı
- Sendika hakkı
- Dinlenme hakkı
- Eğitim hakkı
- Konut hakkı
- Kültürel yaşama katılma hakkı
- Sağlık hakkı
- Beslenme hakkı
- Grev ve toplu sözleşme hakkı
- Bilim ve sanat hürriyeti
- Sosyal güvenlik hakkı
- Kadro hakları
- Aile ve göçüğü korunması

III. KUŞAK HAKLAR

- Barış hakkı
- Sürdürülebilir kalkınma hakkı
- İnsani yardım hakkı
- Gelecek kuşakların korunması
- Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı
- Çevre hakkı
- Ekonomik ve sosyal açıdan gelişme hakkı
- Halkların kendi durumlarını serbestçe belirleme hakkı
- Herkesin insanlığın ortak mal varlığından yararlanma hakkı

IV. KUŞAK HAKLAR

- Teknolojik gelişmelere bağlı olarak öğretilmiş olmuştur.
- Kişisel verilerin korunması
- Dijital kimliğin korunması
- Genetik verilerin korunması
- Siber güvenlik hakkı gibi

İNSAN HAKLARINI KORUMASI

Genel Kurul

- Birleşmiş Milletlerin en üst organıdır. Bütün üye ülkelerin temsil edildiği yerdır.

Güvenlik Konseyi

- Veto hakkına sahip 5 daimî üye ülke ile birlikte toplam 15 üyeden oluşan Güvenlik Konseyi, savaş bölgelerinde gözlemci ve asker bulundurarak barışın sağlanması için çaba gösterir. Daimî üyeler dışındaki 10 üye ülke, Genel Kurul tarafından seçilir.

Ekonomik ve Sosyal Konsey

- Savaşa neden olabilecek ekonomik ve sosyal sorunları çözmeye amacıyla kurulmuştur.

Vesayet Konseyi

- Kendisini yönetmekten aciz ülkelerin kendilerini yönetebilecek güce sahip olması için çalışan organdır.

Uluslararası Adalatı Divanı

- BM'nin en yüksek yargı organıdır. Görev süreleri 9 yıl olan 15 yargıçtan oluşur.
- Lahey Adalet Divanı olarak da bilinir.

Genel Sekreterlik

- Birleşmiş Milletlerin yönetim organıdır. Genel sekreter, Genel Kurul tarafından Güvenlik Konseyinin önerisi ile beş yıllığına atanır.

NOT

Uluslararası Ceza Mahkemesi, uluslararası toplum açısından en ağır suçları işleyen bireylerin cezai sorumluluğunu yargılamak amacıyla kurulmuş sürekli bir uluslararası ceza mahkemesidir. Mahkeme, 2002 yılında yürürlüğe giren Roma Statüsü ile kurulmuş olup merkezi Lahey'dedir. Uluslararası Ceza Mahkemesi, Birleşmiş Milletlerin bir organı değildir, ancak Birleşmiş Milletler ile iş birliği içinde faaliyet göstermektedir.

Uluslararası Ceza Mahkemesinin temel görevi, soykırım, insanlığa karşı suçlar, savaş suçları ve saldırı suçu olmak üzere dört ana uluslararası suçu yargılamaktır. Mahkemenin yargı yetkisi devletlere değil, gerçek kişilere yöneliktir. Bu yönüyle Mahkeme, uluslararası hukukta bireysel cezai sorumluluk ilkesinin en önemli kurumsal ifadesidir.

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi (1948)

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 10 Aralık 1948'de kabul edilmiştir. Bu yüzden 10 Aralık, İnsan Hakları Günü olarak kabul edilir. İnsan haklarını evrensel ölçekte ilk kez kapsamlı biçimde düzenleyen belgedir.

Bağlayıcı değil, bildirge niteliğindedir.

İçerdiği: Kişisel, siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel haklardan oluşur.

Bildirir toplam 30 maddeden oluşmaktadır.

Bildiride yer alan başlıca haklar şunlardır:

- Yaşama hakkı
- Kölelik yasağı
- İşkence yasağı
- Tanınma hakkı
- Yasa önünde eşitlik
- Keyfi tutuklama yasağı
- Seyahat ve oturma özgürlüğü
- Yurttaşlık hakkı
- Mülkiyet hakkı
- Dinlenme hakkı
- Kanaat ve ifade özgürlüğü
- Toplanma ve örgütlenme hakkı
- Özel hayat ve aile hayatının korunması

Konu Anlatımı İçin
QR Okut...

AVRUPA KONSEYİ

- Avrupa Konseyi İkinci Dünya Savaşı'ndan büyük maddi ve manevi kayıpla çıkan Avrupa'da, halklar arasında uzlaşmayı sağlamak ve kıtada süregelen gerilim ve çatışmanın yerine, ortak kurumlari, standartlar ve sözleşmelere dayalı güven ve işbirliği ortamı tesis etmek amacıyla kurulmuştur.
- Avrupa Konseyi'nin kuran Londra Antlaşması 5 Mayıs 1949'da 10 Avrupa ülkesi tarafından imzalanmıştır. Avrupa Konseyi'nin belkemiğini oluşturan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ise 4 Kasım 1950'de Roma'da imzalanmıştır.
- Avrupa Konseyine üye 46 devlet bulunmaktadır.
- Merkezi Strazburg'dur.
- Avrupa Konseyinin organları; karar organı olan Bakanlar Komitesi, danışma organı olan Avrupa Konseyi Parlamento Meclisi, yerel yönetimlerin geliştirilmesini amaçlayan Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesidir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

- Avrupa Konseyine bağlı uluslararası yargı organı olup merkezi Fransa'nın Starzburg kentindedir.
- Günümüzde Avrupa Konseyi'nin 46 üyesi bulunduğundan, AİHM'de 46 yargıç görev yapmaktadır.
- Mahkeme yargıçları kendi devletlerini temsil etmez, bağımsız olarak görev yaparlar. Yargıçlar tek seferlik olmak üzere 9 yılına seçilir ve yeniden seçilme imkânları yoktur.
- Ülkemizden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde yargıç olarak "Saadet Yüksel" görev yapmaktadır.
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanmış ve 4 Kasım 1950 tarihinde aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 15 ülke tarafından imzalanmış ve 3 Eylül 1953 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- Sözleşme, temel insan hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınmasını sağlamak amacıyla oluşturulmuştur.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Güvence Altına Aldığı Hak ve Özgürlükler

- Yaşam hakkı
- İşkence yasağı
- Kölelik ve zorla çalıştırma yasağı
- Özgürlük ve güvenlik hakkı
- Adil yargılanma hakkı
- Kanunsuz ceza olmaz
- Özel hayat ve aile hayatına saygı
- Düşünce, vicdan ve din özgürlüğü
- İfade özgürlüğü
- Toplantı ve dernek kurma özgürlüğü
- Evlenme hakkı
- Etkili başvuru hakkı
- Ayrımcılık yasağı
- Komisyonun bir başvuru kabul edilebilir bulmasının başlıca koşulları, iç hukuk yollarının tükeltilmiş olması ve ülkenin yargı organınca verilmiş kararın üzerinden 4 ay geçmemiş olmasıdır. Yani Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine bireysel başvuruda bulunma süresi 4 aydır.
- Bireysel başvuruyu gerçek kişiler, tüzel kişiler, sivil toplum kuruluşları ve devletler yapabilir.
- Ülkemiz 1987 yılında Komisyona bireysel başvuru hakkını, 1990 yılında da zorunlu yargı yetkisini tanımıştır.
- Sözleşme çerçevesindeki denetim mekanizması, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu ve bunun bir üst organı olan Avrupa İnsan Hakları Divanı tarafından yürütülmüştür. 1 Kasım 1998 tarihinden itibaren bu iki organ yerine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kurulmuştur.

**İNSAN HAKLARININ ULUSAL BOYUTTA
KORUNMASI**

ANAYASA MAHKEMESİ'NE BİREYSEL BAŞVURU (ANAYASA ŞİKÂyeti)

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (OMBUDSMAN)

TBMM İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

TBMM KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

TBMM DİLEKÇE KOMİSYONU

BİLGİ EDİNME DEĞERLENDİRME KURULU

İL VE İLÇE İNSAN HAKLARI KURULLARI

ADALET BAKANLIĞI İNSAN HAKLARI DAİRE BAŞKANLIĞI

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM MERKEZİ (CİMER)

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU (KVKK)

KPSS

UATANDASLIK TskBAR KİTABI

**YOUTUBE VİDEOLARI İLE
BİRE BİR UYUMLU**

**ÇIKMIŞ VE ÇIKMASI
MUHTEMEL TÜM BİLGİLER
GÜNCCEL KAPSAMA
UYGUN!**

Rekro
YAYINCILIK

retrokitap

**İSMAİL
ERAYILMAZ**

KAĞ KİŞİ İLE KURULUR

DERNEK: 7	BELEDİYE: 5000	TBMM: 600
KOOPERATİF: 7	BÜYÜKŞEHİR: 750.000	ANAYASA MAHKEMESİ: 15
SİYASİ PARTİ: 30	KÖY: 150 – 2000	YSK: 11
SİYASİ PARTİ GRUBU: 20	HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU: 13	

İsmail ERYILMAZ

NASIL KURULUR ?

- ✓ İL VE İLÇE KANUNLA KURULUR.
- ✓ BELEDİYE, İL VE İLÇE MERKEZLERİ İLE 5000 NÜFUSLU YERLERDE KURULUR.
- ✓ BÜYÜKŞEHİRLER 750000 NÜFUS OLAN YERLERDE KANUNLA KURULUR.
- ✓ KÖYLER 150 – 2000 NÜFUSLU YERLERDE İÇİŞLERİ BAKANLIĞI KARARI İLE KURULUR.
- ✓ BAKANLIKLAR CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ İLE KURULUR.

İsmail ERYILMAZ

YAŞLAR ÖNEMLİ

- ✓ GERÇEK KİŞİLERDE CEZA EHLİYETİNİN BAŞLANGICI 12 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.
- ✓ GERÇEK KİŞİLERDE TAM CEZA EHLİYETİNİN BAŞLANGICI İSE 18 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.
- ✓ SAĞIR VE DİLSİZLERDE CEZA EHLİYETİNİN BAŞLANGICI 15 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.
- ✓ SAĞIR VE DİLSİZLERDE TAM CEZA EHLİYETİNİN BAŞLANGICI 21 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.

İsmail ERYILMAZ

15 YAŞ DENİŞKEN

- ✓ SAĞIR VE DİLSİZLERDE CEZA EHLİYETİNİN BAŞLANGICI 15 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.
- ✓ MAHKEME KARARI İLE ERGİNLİK (KAZA RÜŞT) İÇİN KÜÇÜĞÜN EN AZ 15 YAŞI DOLDURULMASI GEREKİR.
- ✓ VASİYETNAME YOLUYLA VAKIF KURULMASI İÇİN EN AZ 15 YAŞIN DOLDURULMASI GEREKİR.

İsmail ERYILMAZ

www.retrokitap.com

www.retrokitap.com

www.retrokitap.com

İsmail ERYILMAZ

İsmail ERYILMAZ

ERGİNLİK VE EVLENMENİN DE YAŞI VAR

- ✓ OLAĞAN ERGİNLİK YAŞI 18 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.
- ✓ OLAĞAN EVLENME YAŞI 17 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.
- ✓ OLAĞANÜSTÜ EVLENME YAŞI DA 16 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.

ismail ERYILMAZ

18 YAŞ ÖNEMLİ

- ✓ OLAĞAN ERGİNLİK YAŞI 18 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.
- ✓ OY KULLANMA YAŞI 18 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.
- ✓ SİYASİ PARTİLERE ÜYELİK/ KURMA YAŞI 18 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.
- ✓ MİLLETVEKİLİ SEÇİLME YAŞI 18 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.
- ✓ CB YARDIMCISI SEÇİLME YAŞI 18 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.
- ✓ BAKAN SEÇİLME YAŞI 18 YAŞIN DOLDURULMASIDIR.

ismail ERYILMAZ

40 YAŞ / 45 YAŞ / 65 YAŞ

- ✓ CUMHURBAŞKANI SEÇİLMEK İÇİN 40 YAŞIN DOLDURULMASI ŞARTTIR.
40 YAŞ
- ✓ ANAYASA MAHKEMESİ ÜYESİ SEÇİLMEK İÇİN 45 YAŞIN DOLDURULMASI ŞARTTIR.
45 YAŞ
- ✓ HÂKİMLER VE SAVCILAR 65 YAŞINI TAMAMLAYINCAYA KADAR GÖREV YAPAR.
65 YAŞ
- ✓ ANAYASA MAHKEMESİ ÜYELERİ 65 YAŞINA KADAR GÖREV YAPAR.

ismail ERYILMAZ

BENCE BİLİNMESİ GEREKEN TERİM & KAVRAMLAR

- ✓ Kurallara uymadığında karşılaşılan tepkinin genel adı yaptırımdır. Maddi nitelikte yaptırımı olan tek sosyal düzen kuralı hukuk kurallardır.
- ✓ Hukuk kurallarının temel nitelikleri: genellik, kişilik dışı olma, soyutluk süreklilik ve yaptırma dayalı olmadır.
- ✓ Hukuk kurallarının yaptırımları ceza, cebri icra, tazminat iptal ve hükümsüzlüktür.
- ✓ Genel müsadere, idam ve kısas Türk hukuk sisteminde yoktur.

ismail ERYILMAZ

BENGE BİLİNMESİ GEREKEN TERİM & KAVRAMLAR

✓ Yürürlükten kaldırılan hukuk kuralları tarihi hukuk, olması gereken hukuk kuralları ideal hukuk, yetkili makamların koyduğu ve yalnızca yazılı olan hukuk kuralları mevzu hukuk, yazılı ve yazısız hukuk kurallarının tamamı ise pozitif hukuktur.

✓ Aksi kararlaştırılmayan hukuk kuralları emredici, öngörümeyen konulardaki anlaşmazlıkları çözen hukuk kuralları tamamlayıcı, yapılan bir beyanın anlamını açıklayıp netleştiren yorumlayıcı, bir hukuki kavram kurum ya da terimin anlamını veren hukuk kuralları tanımlayıcı hukuk kurallarıdır.

KURAL İÇİ BOŞLUK

Kanun koyucunun bilerek ve isteyerek bıraktığı boşluktur. Takdir yetkisi ile doldurulur.

KURAL DIŞI BOŞLUK

İhmal, teknik ilerleme, sonradan yapılan değişikliklerden kaynaklanır. 2'ye ayrılır.

✓ **Gerçek kanun boşluğu:** Kanunda bir olay ile ilgili hiçbir düzenleme bulunmamasıdır.

✓ **Gerçek olmayan kanun boşluğu:** Kanunda bir olay ile ilgili düzenleme vardır ancak yetersizdir ya da tatmin edici değildir.

HUKUK BOŞLUĞU

Yazılı ve yazısız kaynaklarda bir olay ile ilgili düzenleme yoktur ve hukuk yaratma ile doldurulur.

BENGE BİLİNMESİ GEREKEN TERİM & KAVRAMLAR

GERÇEK KİŞİLİĞİN BAŞLANGICI

TAM VE SAĞ DOĞUM

HAK EHLİYETİNİN KAZANILMA ANI

TAM VE SAĞ DOĞMAK ŞARTI İLE ANA RAHİMİNE DÜŞÜLDÜĞÜ AN

FİL EHLİYETİ

KİŞİNİN KENDİ İŞLEM VE EYLEMLERİYLE KENDİNİ BORÇ ALTINA SOKABİLME EHLİYETİDİR.

MURİS

ÖLEN YA DA MİRAS BIRAKAN KİMSE DİR.

TEREKE

ÖLEN KİŞİNİN TERK ETTİĞİ HAK VE BORÇLARIN TAMAMIDIR.

UYRUKLUK (TABİİYET)

KİŞİLERİ YA DA ŞEYLERİ DEVLETE BAĞLAYAN HUKUKİ VE SİYASİ BAĞDIR.

YETKİDE PARALELİK

BİR İŞLEMİ ORTAYA KOYAN MERCİ İLE KALDIRAN KİŞİ/MERCİNİN AYNI OLMASIDIR.

USULDE (SEKİLDE) PARALELİK

BİR İŞLEMİN ORTAYA KONULMA VE KALDIRILMA USULÜNÜN AYNI OLMASIDIR.

BENGE BİLİNMESİ GEREKEN TERİM & KAVRAMLAR

YASAMA DÖNEMİ

- ✓ İKİ GENEL SEÇİM ARASINDA GEÇEN SÜRENİN TAMAMIDIR. (OLAĞAN KOŞULLARDA 5 YIL)

YEKİ GENİSLİĞİ

- ✓ MERKEZDEN YÖNETİMİN GECİKME VE SAKINÇALARINI ÖNLEMEK/AZALTMAK AMACIYLA YALNIZCA İL YÖNETİMİNDE KULLANILAN MERKEZ ADINA KARAR ALMA YETKİSİDİR. (VALİ)

KANUNİ HAKIM GÜVENGESİ

- ✓ HİÇ KİMSE KANUNEN TABİ OLDUĞU MAHKEMEDEN BAŞKA BİR MERCİ ÖNÜNDE YARGILANAMAZ.

MASUMİYET KARİNESİ

- ✓ SUÇLULUĞU HÜKMEN SABİT OLUNCAYA KADAR HİÇ KİMSE SUÇLU SAYILAMAZ.

DÜPÜSTLÜK KURALI

- ✓ HAKLARIN KULLANILMASINDA VE BORÇLARIN İFASINDA GEÇERLİDİR.

ASLEN KAZANMA TAŞINIRLAR ÜZERİNDE İSE SAHİPLENME, TAŞINMAZLAR ÜZERİNDE İSE İŞGAL OLARAK ADLANDIRILIR.

ismail ERYILMAZ

BENGE BİLİNMESİ GEREKEN TERİM & KAVRAMLAR

KAMU DÜZENİNİN UNSURLARI

- ✓ GÜVENLİK, DİRLİK VE ESENLIK GENEL AHLAK VE GENEL SAĞLIKTIR.

GENEL İDARE KOLLUK MAKAMLARI

- ✓ CUMHURBAŞKANI, İÇİŞLERİ BAKANİ, VALİ VE KAYMAKAMDİR.

Kamu düzeni bozulmadan önce önleyici faaliyet yapan kolluk idari kolluk, kamu düzeni bozulduktan sonra bastırıcı nitelik yapan kolluk adli kolluktur. Siyasi kolluk ise MİT Başkanlığıdır.

ismail ERYILMAZ

Suç deniştken

- ✓ Suçun bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi kast, neticenin istenmeden gerçekleştirilmesi ise taksirdir.

- ✓ Suç şüphesinin öğrenilmesiyle başlayıp iddianamenin kabulüne kadar geçen süre soruşturma evresidir.

- ✓ İddianamenin kabulü ile başlayıp hükümün kesinleşmesine kadar geçen süre kovuşturma evresidir.

- ✓ Tutuklama kararını soruşturma evresinde hâkim, kovuşturma evresinde mahkeme verir.

ismail ERYILMAZ

Mahkeme demişken 😊

- ✓ Gaiplik kararı
 - ✓ Kazai rüşd kararı
 - ✓ Kamulaştırmanın iptali kararı
 - ✓ Ad değişikliği kararı
 - ✓ Hakkın devlet eliyle korunması (eda davaları)
- Mahkeme kararıyla olur.

İsmail ERYILMAZ

PEKİ SÜRELER 😊

- ✓ TBMM HER YIL EKİM AYININ İLK GÜNÜ KENDİLİĞİNDEN TOPLANIR.
- ✓ TBMM BİR YASAMA YILINDA EN ÇOK 3 AY TATİL YAPAR.
- ✓ TBMM'NİN ÇALIŞMALARINA ARA VERMESİ TEK SEFERDE 15 GÜNÜ GEÇEMEZ.
- ✓ TBMM BAŞKANI VE CUMHURBAŞKANI DOĞRUDAN, EN AZ 120 MİLLETVEKİLİ İSE TBMM BAŞKANI ARACILIĞI İLE TBMM'Yİ OLAĞANÜSTÜ TOPLANTIYA ÇAĞIRABİLİR.

İsmail ERYILMAZ

15 GÜN DEMİŞKEN 😊

- ✓ TBMM'NİN ÇALIŞMALARINA ARA VERMESİ TEK SEFERDE 15 GÜNÜ GEÇEMEZ.
- ✓ YAZILI SORULAR EN GEÇ 15 GÜN İÇİNDE KARARA BAĞLANIR.
- ✓ CUMHURBAŞKANININ KENDİSİNE GÖNDERİLEN KANUNLARI YAYIMLAMA YA DA GERİ GÖNDERMEYE DAİR KARAR VERME SÜRESİ 15 GÜN DÜR.
- ✓ İPTAL İSTEMLERİ ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN EN GEÇ 15 GÜN İÇİNDE KARARA BAĞLANIR.

İsmail ERYILMAZ

7 GÜN / 30 GÜN

7 GÜN

- ✓ MİLLETVEKİLLERİNİN ANAYASA MAHKEMESİNDEN İPTAL İSTEMİNDE BULUNMA SÜRELERİ 7 GÜN DÜR.
- ✓ DİSİPLİN CEZASI VERİLEBİLMESİ İÇİN MEMURA 7 GÜNLÜK BİR SAVUNMA SÜRESİNİN VERİLMESİ GEREKİR.

30 GÜN

- ✓ ANAYASA MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURUDA BULUNMA SÜRESİ 30 GÜN DÜR. (AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURU SÜRESİ 4 AYDIR)

İsmail ERYILMAZ

1 YIL

- ✓ SEÇİM KANUNLARINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER, YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ İTİBARIYLA 1 YIL İÇİNDE YAPILACAK SEÇİMLERDE UYGULANMAZ.
- ✓ TBMM SEÇİMLERİ SAVAŞ SEBEBİYLE 1 YIL GERİYE BIRAKILABİLİR. (yalnızca TBMM kararı ile)
- ✓ ANAYASA MAHKEMESİ, İPTAL KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞİNİ 1 YIL ERTELEYEBİLİR.
- ✓ ADAY MEMURLUK SÜRESİ EN AZ 1 YIL, EN ÇOK 2 YILDIR.

İsmail ERYILMAZ

4 YIL

- ✓ ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANI 4 YIL İÇİN SEÇİLİR.
- ✓ DANIŞTAY BAŞKANI 4 YIL İÇİN SEÇİLİR.
- ✓ YARGITAY BAŞKANI 4 YIL İÇİN SEÇİLİR.
- ✓ HSK ÜYELERİ 4 YIL İÇİN SEÇİLİR.

İsmail ERYILMAZ

5 YIL / 10 YIL

5 YIL

- ✓ UYARMA VE KINAMA CEZASI ALAN MEMUR 5 YIL SONRA TALEP EDERSE BU CEZASI SİCİLDEN SİLİNEBİLİR.

10 YIL

- ✓ AYLIKTAN KESME VE KADEME İLERLEMESİ CEZASI ALAN MEMUR 10 YIL SONRA TALEP EDERSE BU CEZASI SİCİLDEN SİLİNEBİLİR.
- ✓ SOMUT NORM DENETİMİNDE ANAYASAYA AYKIRILIK İLERİ SÜRÜLDÜKTEN SONRA RET KARARI VERİLİRSE 10 YIL SÜREYLE AYNI KONUDA İTİRAZ YAPILAMAZ.

İsmail ERYILMAZ

12 YIL

- ✓ ANAYASA MAHKEMESİ ÜYELERİ 12 YIL İÇİN SEÇİLİR.
- ✓ DANIŞTAY ÜYELERİ 12 YIL İÇİN SEÇİLİR.
- ✓ YARGITAY ÜYELERİ 12 YIL İÇİN SEÇİLİR.

İsmail ERYILMAZ

ÖNEMLİ

- ✓ KANUNLAR, CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ VE YÖNETMELİKLER AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE YAYIMLANDIĞI GÜN YÜRÜRLÜĞE GİRER.

KİM SEÇER?

- ✓ VALİ, KAYMAKAM → CB
- ✓ DDK ÜYE VE BAŞKANI → CB
- ✓ KAMU BAŞDENETÇİSİ → TBMM
- ✓ YSK ÜYELERİ → YARGITAY / DANIŞTAY
- ✓ YARGITAY ÜYELERİ → HSK
- ✓ DANIŞTAY ÜYELERİ → CB VE HSK
- ✓ ANAYASA MAHKEME ÜYELERİ → CB VE TBMM
- ✓ HSK ÜYELERİ → TBMM VE CB
- ✓ TİHEK ÜYELERİ → CB

İsmail ERYILMAZ

OLAĞANÜSTÜ HÂL

- ✓ CUMHURBAŞKANI TARAFLINDAN 6 AYI GEÇMEMEK ÜZERE İLAN EDİLİR.
- ✓ ONAYLAMA, KISALTIMA, KALDIRIMA HATTA CB'NİN İSTEMİ ÜZERİNE HER DEFASSINDA 4 AYI GEÇMEMEK ÜZERE UZATMA YETKİSİ TBMM YE AİTTİR.

İsmail ERYILMAZ

BAŞKOMUTANLIK

- ✓ BAŞKOMUTANLIK TBMM ADINA CUMHURBAŞKANI TARAFLINDAN TEMSİL OLUNUR.
- ✓ SAVAŞTA BAŞKOMUTANLIK GÖREVİNİ CUMHURBAŞKANLIĞI NAMINA GENELKURMAY BAŞKANI YERİNE GETİRİR.

İsmail ERYILMAZ

DEVLET DENETLEME KURULU

- ✓ CUMHURBAŞKANININ İSTEMİ ÜZERİNE DENETİM YAPAR.
- ✓ ÜYELERİNİ VE BAŞKANINI CB SEÇER.
- ✓ YARGI ORGANLARINI DENETLEYEMEZ.

İsmail ERYILMAZ

SAYIŞTAY

- ✓ TBMM ADINA MALİ DENETİM YAPAR.
- ✓ ÜYELERİNİ VE BAŞKANINI TBMM SEÇER.

İsmail ERYILMAZ

YÜKSEK SEÇİM KURULU

- ✓ SEÇİMLERİN GENEL YÖNETİMİ, DÜZENİ VE DÜRÜSTLÜĞÜNDEN SORUMLUDUR.
- ✓ SEÇİM TUTANAKLARINI KABUL EDER.
- ✓ ÜYELERİNİ YARGITAY VE DANIŞTAY SEÇER.
- ✓ KARARLARI KESİNDİR.
- ✓ YASAMA BÖLÜMÜNDE DÜZENLENMİŞTİR.

İsmail ERYILMAZ

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (2010- OMBUDSMAN)

- ✓ TBMM BAŞKANLIĞINA BAĞLIDIR.
- ✓ KAMU BAŞDENETÇİSİNİ TBMM GENEL KURULU 4 YIL İÇİN GİZLİ OYLA SEÇER.

İsmail ERYILMAZ

ANAYASADA YER ALAN SİYASİ HAK VE ÖDEVLER

- ✓ TÜRK VATANDAŞLIĞI
- ✓ VERGİ ÖDEVİ
- ✓ KAMU HİZMETLERİNE GİRME
- ✓ VATAN HİZMETİ
- ✓ SEÇME VE SEÇİLME
- ✓ SİYASİ PARTİ KURMA
- ✓ DİLEKÇE, BİLGİ EDİNME VE KAMU DENETÇİSİNE BAŞVURMA

İsmail ERYILMAZ

Siyasi hak demişken 🗳️

Seçimlerin temel ilkeleri

- ✓ Gizli oy
- ✓ Serbest seçim
- ✓ Genel oy
- ✓ Eşit oy
- ✓ Tek dereceli seçim
- ✓ Açık sayım ve dokümdür.

İsmail ERİYLMAZ

DÜŞÜNSENE ATANMIŞSIN

- ✓ İkamet ettiğin ile atanmışsan tebliği izleyen gün; farklı bir ile atanmışsan 15 gün içinde göreve başlarsın.
- ✓ En az 1, en çok 2 yıl aday memurluk süren var.
- ✓ Sana uygulanabilecek disiplin cezaları: uyarma, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve çıkarmadır.
- ✓ Bunlardan uyarma ve kınama 5 yıl, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması ise 10 yıl sonra talep üzerine sicilden silinir.
- ✓ Memurluğun şu hallerde sona erer: ölüm, çekilme, çekilmiş sayılma, koğullarda eksiklik, bağdaşmazlık, emeklilik ve çıkarma.
- ✓ 10 yılı doldurana kadar yılda 20 gün, 10 yılın doldurulmasından sonra yılda 30 gün idari iznin var.
- ✓ Doğum izni: kadınlarda doğumundan önceki 8 hafta doğumdan sonraki 16 haftadır.
- ✓ Babalık izni 10 gündür.
- ✓ Ölüm ve evlilikte izin 7 gündür.
- ✓ Ve konusu suç teşkil eden emri asla yerine getirmemelisin. (Kanıunsuz Emir)

İsmail ERİYLMAZ

SON OLARAK BUNU DA EKLEYİP SENİ MEMURİYETE UĞURLUYORUM 🙋

- ✓ SİYASİ PARTİLERİN KAPATILMASI DAVALARINI YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI AÇAR, ANAYASA MAHKEMESİ BU DAVAYA BAKAR.
- ✓ SİYASİ PARTİLERİN MALİ DENETİMİNİ SAYIŞTAY YARDIMIYLA ANAYASA MAHKEMESİ YAPAR.
- ✓ DOKUNULMAZLIĞA; MİLLETVEKİLLERİ, CB YARDIMCILARI VE BAKANLAR SAHİPTİR.
- ✓ MİLLETLERARASI ANTLAŞMALARIN ONAYLANMASINI UYGUN BULMA GÖREVİ TBMM'YE, BUNLARI ONAYLAMA VE YAYIMLAMA YETKİSİ İSE CUMHURBAŞKANINA AİTTİR.

İsmail ERİYLMAZ

SON OLARAK

- ✓ EĞER KONULARINI TAMAMLADIYSAN, DÜZENLİ TEKRAR OKUMALARI YAPMANI TAVSİYE EDERİM.
- ✓ 2018 VE SONRASI YILLARDA ÇIKMIŞ SORULARI ÇÖZMENİ TAVSİYE EDERİM.
- ✓ BU NOTLARI DEFALARCA OKUMAN KALICILIĞI ARTIRACAKTIR. VE
- ✓ BENİ DİNLEDİĞİN İÇİN TEŞEKKÜR EDER, ATANARAK YAŞAMANI TEMENNİ EDERİM.

İsmail ERİYLMAZ

1. Sosyal hayatı düzenleyen kurallara uyulmadığında karşılaşılacak tepkiye verilen genel ad aşağıdakilerden hangisidir?
A) Muvazaa B) Cebri icra C) Yaptırım D) Tazminat E) Müsadere
2. I. Din kuralları II. Ahlak kuralları III. Hukuk kuralları IV. Görgü kuralları Yukarıdaki sosyal düzen kurallarından hangilerinin yaptırımı maddi nitelikte değildir?
A) Yalnız III B) I ve II C) II ve III D) II ve IV E) I, II ve IV
3. Borcunu kendi rızasıyla yerine getirmeyenlerin devlet zoruyla borcunu yerine getirmesinin sağlanması olarak ifade edilen hukuki yaptırım aşağıdakilerden hangisidir?
A) Tazminat B) Ceza C) Hükümsüzlük D) İdari işlemlerde iptal E) Cebri icra
4. Hukuka aykırı davranış neticesinde bir kimsenin mal varlığına ya da manevi değerlerine verilen zararın karşılanması aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilir?
A) Ceza B) Cebri icra C) Tazminat D) İptal E) Geçersizlik
5. Tarafların aksine sözleşme yapmadığı ve aksini kararlaştıramadığı hukuk kuralları aşağıdakilerden hangisidir?
A) Yedek hukuk kuralları B) Tamamlayıcı hukuk kuralları C) Emredici hukuk kuralları D) Tanımlayıcı hukuk kuralları E) Yorumlayıcı hukuk kuralları
6. Tarafların sözleşmede kullandıkları "ayın başı" beyanından ayın birinci günü "yarım ay" beyanında 15 gün anlaşılacağını belirten hukuk kuralı aşağıdakilerden hangisinin örneğidir?
A) Tanımlayıcı hukuk kuralları B) Yorumlayıcı hukuk kuralları C) Tamamlayıcı hukuk kuralları D) Tarihi hukuk kuralları E) Emredici hukuk kuralları
7. Yetkili makamlarca konulan ve yalnızca yazılı hukuk kurallarına verilen ad aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?
A) Pozitif hukuk B) Mevzu hukuk C) İdeal hukuk D) Müspet hukuk E) Doğal hukuk
8. Aşağıdakilerden hangisi hukuk kurallarının temel niteliklerindendir?
A) Somutluk B) Öznellik C) Kişiliği hâzilik D) Yaptırımı dayallık E) Yalnızca olumsuz yargı bilidleme
9. Yazılı olarak düzenlenmiş olan hukuk kurallarına verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?
A) İlgâ B) Mülgâ C) Tecdit D) Mevzuat E) İçtihat
10. Kanun koyucu mercinin adil ve objektif yargılamayı sağlamak amacıyla bile-rek ve isteyerek bıraktığı boşluk aşağıdakilerden hangisidir?
A) Hukuk boşluğu B) Gerçek hukuk boşluğu C) Emsal boşluğu D) Hüküm içi boşluk E) Gerçek olmayan kanun boşluğu
11. Bir davanın sonucu bağlanmasına ilişkin yazılı ve yazılı olmayan hukuki kaynaklarda hüküm bulunmaması hâlinde aşağıdakilerden hangisi olusur?
A) Kural içi boşluk B) Kural dışı boşluk C) Gerçek boşluk D) Yargısal boşluk E) Hukuk boşluğu
12. I. Kanun II. Genelge III. Anayasa Normlar hiyerarsisine göre verilen normların yukarıdan aşağıya doğru sıralanması aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?
A) I - II - III B) I - III - II C) II - III - I D) III - I - II E) III - II - I
13. Aşağıdakilerden hangisi kamu hukukunun alt dallarından değildir?
A) Ceza hukuku B) İdare hukuku C) İcra ve iflas hukuku D) Medeni hukuk E) Devletler genel hukuku

14. Türk Ceza Kanunu'na göre, gerçek kişilerde tam ceza ehliyeti kaç yaşın dolurularıyla başlar?

A) 10 B) 12 C) 14 D) 15 E) 18

15. Kişileri ya da şeyleri devlete bağlayan hukuki ve silyasi bağa verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

A) Vesayet B) Kayımlık C) Tabiiyet D) Hısmılık E) Velayet

16. Alacaklının borçludan yerine getirilmesini talep hakkının bulunduğu borçlunun da alacaklıya karşı yerine getirmekle yükümlü olduğu davranış biçimi olarak ifade edilen ve borcun konusunu oluşturan davranış biçimine verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

A) Edim B) Muvazaa C) İbra D) Sebepsiz zenginleşme E) Tedit

17. I. Haksız fiil

II. Hukuki fiil

III. Hukuki işlem

IV. Hukuki olay

V. Sebepsiz zenginleşme

Yukarıda verilenlerden hangileri borcun kaynakları arasında yer almaz?

A) Yalnız III B) II ve IV C) I, II ve III D) I, III ve V E) II, III ve IV

18. Türk Medeni Kanunu'nda kadın ve erkekler için olağan evlenme yaşı veli rızasının da alınması şartıyla kaç olarak düzenlenmiştir?

A) 17 B) 16 C) 15 D) 14 E) 18

19. I. Ergin olmak

II. Kısıtlı olmamak

III. Temyiz kudretine sahip olmak

Yukarıdakilerden hangileri fiil ehliyetinin koşullarındandır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

20. Bilinen ve mevcut olgulardan bilinmeyen sonuçlara ulaşılmasına verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

A) İspat B) Hipotez C) Önerme D) Karine E) Doktrin

21. Tasınmazlar üzerindeki aslen kazanıma aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilir?

A) İşgal B) Devralma C) Sahiplenme D) Zor alım E) El koyma

22. Gerçek kişiliğin başlangıç anı aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak ifade edilmiştir?

A) Ana rahmine düşüldüğü an ile B) 12 yaşın doldurulmasıyla
C) Ergin olunmasıyla D) Tam doğumla
E) Tam ve sağ doğumla

23. Kişinin ölümüne olası gözle bakılabilecek bir tehlikede kaybolması ya da kişiden uzun zamandan beri haber alınmaması hâlinde mahkemeden aşağıdakilerden hangisi talep edilebilir?

A) Ölüm kanînesi B) Ölüm karan C) Kısıtlama
D) Galplik E) Birlikte ölüm kanînesi

24. İsmail ile amcasının kızı Petek arasındaki hısmılığın türü ve derecesi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak ifade edilmiştir?

A) 2. dereceden yan soy kan hısmılığı B) 3. dereceden yan soy kan hısmılığı
C) 4. dereceden yan soy kan hısmılığı D) 3. dereceden yan soy kayın hısmılığı
E) 4. dereceden yan soy kayın hısmılığı

25. Miras hukukunda miras bırakan kimseye verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

A) Miris B) Tereke C) Vâris D) Yasal temsilci E) Vasi

26. 1982 Anayasası'na göre kamu başdenetçisini seçme görevi ve yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) TBMM B) Anayasa Mahkemesi C) Devlet Denetleme Kurulu
D) Cumhurbaşkanı E) Danıştay

27. Siyasi partilerin kapatılma davalarını aşağıdakilerden hangisi görür?

- A) Yüksek Seçim Kurulu B) Yüksek Hakem Kurulu C) Anayasa Mahkemesi
D) Danıştay E) Yargıtay

28. Siyasi partilerin mali yardımdan kısmen ya da tamamen yoksun bırakılması kararını aşağıdakilerden hangisi verir?

- A) Anayasa Mahkemesi B) Hazine ve Maliye Bakanlığı C) Danıştay
D) Sayıştay E) Yüksek Seçim Kurulu

29. 1982 Anayasası'na göre Türkiye Büyük Millet Meclisi kaç milletvekilinden oluşur?

- A) 450 B) 550 C) 600 D) 400 E) 500

30. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi milletvekili seçilme yeterlikleri arasında yer almaz?

- A) Kısıtlı olmamak
B) Takasirli suçlardan dolayı hüküm giymemiş olmak
C) Türk vatandaşı olmak
D) 18 yaşını doldurmuş olmak
E) Kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak

31. Aşağıdakilerden hangisi milletvekilliliğinin sona erdiği durumlardandır?

- A) Partiden istifa
B) Dokunulmazlığın kaldırılması
C) TBMM başkanı seçilme
D) Beyan veya eylemlerle partisinin kapatılmasına neden olma
E) Cumhurbaşkanı yardımcısı seçilme

32. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir siyasi parti grubu en az kaç milletvekilinden oluşur?

- A) 55 B) 30 C) 20 D) 15 E) 10

33. Aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin görevlerinden değildir?

- A) Kalkınma planlarını onaylamak
B) RTÜK'e üye seçmek
C) TSK'nın kullanılmasına izin vermek
D) Bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini sunmak
E) Genel ve özel af ilan etmek

34. Yabancı devletlerle yapılacak anlaşmaların onaylanmasını uygun bulma görevi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) TBMM B) Dışişleri Bakanı C) Hâkimler ve Savcılar Kurulu
D) Danıştay E) Cumhurbaşkanı

35. Kanunlar aksi belirtilmemişse Cumhurbaşkanı'nca yayımlanması itibarıyla ne zaman yürürlüğe girer?

- A) 15 gün sonra B) 20 gün sonra C) 30 gün sonra
D) 45 gün sonra E) Yayımlandığı gün

36. TBMM her yıl aşağıdaki tarihlerden hangisinde kendiliğinden toplanır?

- A) 1 Ağustos B) 3 Eylül C) 1 Ekim D) 1 Haziran E) 3 Ekim

37. TBMM bir yasama yılında en çok kaç ay tatil yapar?

- A) 12 ay B) 3 ay C) 2 ay D) 5 ay E) 6 ay

38. TBMM Başkanlık Divanına ilişkin bir yasama döneminde kaç seçim yapılır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

39. En geç 15 gün içinde cevaplandırılmak üzere ilgili bakan veya Cumhurbaşkan Yardımcısına en az bir milletvekilinin göreviyle ilgili konularda sorularına ne denir?

A) Gensoru B) Yazılı soru C) Meclis soruşturması
D) Meclis araştırması E) Genel görüşme

40. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanlığı seçilmek için gerekli koşullardan değildir?

A) Yükseköğrenim görmüş olmak B) 18 yaşını doldurmuş olmak
C) Kısıtlı olmamak D) Türk vatandaşı olmak
E) Askerlikle ilişkisi olmamak

41. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanlığı'nın görevlerinden değildir?

A) Milletlerarası antlaşmaları onaylamak ve yayımlamak
B) Genelkurmay Başkanını atamak
C) Kamu başdenetçisini seçmek
D) Üniversitelere rektör atamak
E) HSK'ye 4 üye seçmek

42. İdarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan ve kamu kurumlarında inceleme araştırma ve denetleme yapan kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği
B) Devlet Denetleme Kurulu
C) Kamu Görevlileri Hakem Kurulu
D) Kamu Denetçiliği Kurumu
E) Yüksek Hakem Kurulu

43. Bakanlıkların kurulması, kaldırılması ve teşkilatı aşağıdakilerden hangisiyle düzenlenir?

A) Kanun B) Anayasa C) Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
D) Yönetmelik E) Müsterek Kararname

44. I. En az yüz bin seçmen
II. Son yapılan genel seçimlerde tek başına ya da birlikte %5'ini almış siyasi partiler
III. En az 20 milletvekili
1982 Anayasası'na göre yukarıdakilerden hangileri Cumhurbaşkanlığına aday gösterebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

45. Silahlı kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanması nedeniyle Cumhurbaşkanlığı aşağıdakilerden hangisine karşı sorumludur?

A) TBMM B) Cumhurbaşkanlığı yardımcısı C) Genelkurmay Başkanı
D) Millî Güvenlik Kurulu E) TBMM Başkanı

46. Cumhurbaşkanının katılmadığı Millî Güvenlik Kurulu toplantılarına aşağıdakilerden hangisi vekâleten başkanlık eder?

A) TBMM Başkanı B) Millî Savunma Bakanı C) Cumhurbaşkanlığı yardımcısı
D) Genelkurmay Başkanı E) Anayasa Mahkemesi Başkanı

47. Seferberlik, ayaklanma, savaş hâli gibi nedenlerle yurtdışı bir bölüme ya da tamamında olağanüstü hâl ilan etme yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) TBMM
B) Cumhurbaşkanlığı ve Genelkurmay Başkanı
C) Cumhurbaşkanlığı ve İçişleri Bakanı
D) Cumhurbaşkanlığı
E) Millî Güvenlik Kurulu

48. 1982 Anayasası'na göre, hâkimler ve savcılar kaç yaşı bitinceye kadar yargı hizmetini görürler?

A) 65 B) 60 C) 55 D) 50 E) 45

49. 1982 Anayasası'na göre, hâkimler ve savcılar idari görevleri yönünden aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?
- A) Danıştay B) Adalet Bakanlığı C) Türkiye Adalet Akademisi
D) Yargıtay E) Anayasa Mahkemesi
50. I. Uyuşmazlık Mahkemesi
II. Yargıtay
III. Sayıştay
IV. Hâkimler ve Savcılar Kurulu
1982 Anayasası'na göre, yukarıdakilerden hangileri yüksek mahkemeler arasında yer alır?
- A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) III ve IV E) I, II ve III
51. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı aşağıdakilerden hangisi tarafından seçilir?
- A) Yargıtay B) Danıştay C) Cumhurbaşkanı
D) Adalet Bakanı E) Anayasa Mahkemesi
52. Siyasi partilerin kapatılmasına ilişkin olarak dava görüldükten sonra savcılığı görevini aşağıdakilerden hangisi yürütür?
- A) Anayasa Mahkemesi Başkanı
B) Anayasa Mahkemesi Başkan vekili
C) Anayasa Mahkemesince seçilen üye
D) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı
E) Danıştay Başsavcısı
53. Aşağıdakilerden hangisi Türk İdaresinin faaliyetleri arasında yer almaz?
- A) Ülke siyasetinin yürütülmesi
B) Kamu hizmetlerinin yürütülmesi
C) İç düzen faaliyetleri
D) Planlama faaliyetleri
E) Özendirme ve destekleme faaliyetleri

www.retrokitap.com

www.retrokitap.com

www.retrokitap.com

54. Aşağıda verilenlerden hangisi idarenin mal edinme yöntemleri arasında yer almaz?
- A) Kamulaştırma B) Özelleştirme C) İstimval D) Geçici işgal E) Satın alma
55. Bir idari işlemin yapıldığı şekilde ortadan kaldırılmasına ne ad verilir?
- A) Usulde paralellik B) Amaçta paralellik C) Yetki saptırması
D) Yetki genişliği E) Yetkide paralellik
56. Aşağıdakilerden hangisinin idaresi yetki genişliği esasına dayanır?
- A) Belediye B) İlçe idaresi C) İl idaresi D) Büyükşehir belediyesi E) Köy
57. Aşağıdakilerden hangisi memurluğu sona erdirmez?
- A) Çekilme B) Bağdaşmazlık C) Emeklilik D) Uzaklaştırma E) İhraç
58. Uyarma ve kınama cezası kaç yıl geçtikten sonra talep üzerine sicilden silinir?
- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 10
59. Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisinde hiyerarşi ilişkisi söz konusu olamaz?
- A) Belediye başkanı – Fen işleri müdürü
B) Vali – Kaymakam
C) Cumhurbaşkanı – MİT Başkanı
D) Kaymakam – Belediye
E) İçişleri Bakanı – Emniyet Genel Müdürü
60. Memurlukta 10 yılın dolmasına kadar yıllık idari izin kaç gündür?
- A) 20 B) 30 C) 45 D) 50 E) 60

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
C	E	E	C	C	B	B	D	D	D	E	D	D	E	C	A	B	A	E	D	A	E	D	B	A	A	C	A	C	B
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
E	C	D	A	E	C	B	B	B	B	C	B	C	B	C	C	D	A	B	B	E	E	A	B	A	C	D	C	D	A